

હમારા રામ ધની હયજી,

હમારે ક્યા કમી હયજી.

આ ચિત્ર સ્વ. ભક્તરાજ બાબુ કેશવચંદ્રસેનનું છે.

...ળ ગવાય
...મ... ...સ્તકની સાત
...જી પઢિયા... ...વારા નીકળી તેની
...જે ખપી ગઇ છે. ...હાર ગામના લોકો
...ા સમય શિવાય આ પુસ્તક મેળવવામ
. હેતુથી એ મંડળી તરફની સાતમી આવૃત્તિ
...મા સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે.
...રાજશ્રી, તેમજ શ્રીયુત્ અમૃતલાલભાઇએ આ...
પુસ્તકના મૂળ યોજક તથા તેની આગલી આવૃત્તિ...
...ક વર્ગે મહારાજશ્રી જાદવજીભાઇનોજ આભાર માનવાનો...

મોટા ટાઇપોની સગવડને અભાવે આ પુસ્તક સવાઇના ટાઈપમાં ...
વ્યવસ્થા તથા કમીશન ઈ. ના ખર્ચો કિંમતમાં ન ચઢાવવા પડે એવી
પૂર્વક હરકોઈ નિષ્કામ સજ્જન આવાં પુસ્તકો પ્રસિદ્ધ કરવા ધારે તો
ઘુ તે ઓછી કિંમતે આપી શકાય.

ચુંટી કાઢેલાં ઉત્તમોત્તમ ભજન, પદ, ધોળ વિગેરેનો એક સંગ્રહ
કરવાની યોજના પણ ધારેલી છેજ. ઈશ્વરેચ્છાથી સંયોગો મળતા તે અમ...
આવશે.

આગલી આવૃત્તિમાંની વૈદ્ય અમૃતલાલ સુંદરજી પઢિયાર...
સ્તાવના નીચે પ્રમાણે છે.

" આ પુસ્તકની અંદર જે ભજનો છપાયલાં છે, તેમાંનાં કેટલાંક કોઇક કોઇક ચોપડીઓમાથી લીધાં છે; ને બાકીનાં મોઢેથી ગવાતાં ઉતારી લેવામાં આવ્યાં છે. તેથી તેમાં જો કાંઇ ભૂલો હોય તો તે માટે સુજ્ઞ વાંચકો દરગુજર કરશે. "

" આ પુસ્તકની ઘણી આવૃત્તિઓ છપાઈ ગઇ છે, ને આ છપાવી છે; તે ફક્ત ભગવત્ પ્રીત્યર્થે ને લોકોના કલ્યાણ અર્થે, ને અંતઃકરણમાં ભક્તિભાવ જામે એવા હેતુથી છપાવી છે, બીજો કંઇ તેમાં હેતુ નથી. માટે જે જે પુસ્તકોમાંનાં ભજનો લેવાયલાં હોય, ને તેમાં તેમના છપાવનારને કંઇપણ હરકત હોય તો તે લખી જણાવશે તો તે પ્રમાણે યોગ્ય ફેરફાર કરવામાં આવશે. "

સં. ૧૯૬૯ પોષ શુકલ પૂર્ણિમા. મંત્રી.

શ્રી

ભજનસાગર.

સસ્તું સાહિત્યવર્ધક કાર્યાલય તરફથી,

પ્રથમવાર.　　　　　　　　　　પ્રત ૫૩૦૦.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા, મંત્રી, ભિક્ષુ—અખંડાનંદ.

સ્થળ કાલબાદેવી, મુંબઇ—શાખા, અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૬૯.　　　　　　　　સને ૧૯૧૩.

મૂલ્ય ૦–૨–૦　કપડાનું પૂઠું ૦–૩–૦　પોસ્ટેજ જુદું.

અમદાવાદ. ધી "ડાયમંડ જ્યુબિલી" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપ્યું.

શ્રી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ સ્તુતિ-વંદન.

असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिंधुपात्रे
सुरतरुवरशाखा लेखिनी पत्रमुर्वी ।
लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालम्
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥

અર્થઃ—નીલગિરિ પર્વત જેટલી શાહી હોય, મહાસાગર જેવડો ખડીયો હોય, સર્વે દેવતાઈ ઝાડોની-કલમ બનાવી હોય, પૃથ્વીના પડ જેવડો કાગળ બનાવ્યો હોય, અને સર્વથી સરસમાં સરસ લખવાવાળી શારદા સદાકાળ લખ્યા કરે, તોપણ હે ઈશ્વર! ત્હારા ગુણનો પાર આવે નહિ.

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ્
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ્
વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકૈકનાથમ્ ॥

હે
પ્રભુ!
તમે એક
છો, અખંડ છો,
અનંત છો, વ્યાપક છો,
નિર્વિકાર છો, સર્વાધાર છો,
સકળ વિશ્વના સ્વામી છો અને
સર્વશક્તિમાન્ છો. તમે સર્વ ગુણોના
નિધિ છો. તમે દયાના સાગર છો, અને તમે
અધમ ઉદ્ધારણ છો, તમારો મહિમા અગાધ છે,
તમારૂં ડહાપણ અપાર છે, તમે રાજાઓના રાજા
તથા દેવોના પણ દેવ છો, અને તમારી અકળ ગતિનો
કોઇ પાર પામી શકતું નથી. હે મહામંગળકારી
અખંડ સચ્ચિદાનંદ પરમકૃપાળુ પવિત્ર પિતા
મહાન્ ઈશ્વર! તમારા એવા ગુણો ને
મ્હોટાઇમાં અમારૂં મન લય કરવા
માટે અને તમારી સત્ય સેવા કર-
વાને ખાતર શુદ્ધ અંતઃકર-
ણના પ્રેમથી માનપૂર્વક
હજારો હજારવાર
દંડવત્ પ્રણામ
કરીએ
છીએ.

અનુક્રમ વિષયવાર.

ક્રમાંક. શરૂઆતના શબ્દો. પાનું.

સત્સંગ વિષે.

૧ મહાપદ લાધ્યુંરે જેને ૧
૨ સુખ કહ્યું ન જાય ૧
૩ જેને ન કીયો સત્સંગ ૨
૪ સંતો અમે વહેવારીઆ ૨
૫ જેને ઘેર હરિજન હરિજશ ૩

ગુરૂ વિષે.

૬ હરિગુણ બાર બાર ગાતાં ૩
૭ દેખ્યાહોય તોકહીઅતાલાવો ૩
૮ સદ્દગુરૂના તે શબ્દવિચારતાં ૪
૯ સદ્દગુરૂએ અમને મારેલ ૫
૧૦ સદ્દગુરૂ સ્વામીને વિનવું ૫
૧૧ મારીરે કટારી સંતો ૬
૧૨ આજે આનંદ ગુરૂ આવ્યા ૬

ઇશ્વિર સ્વરૂપ વિષે.

૧૩ તું અગાધ પરબ્રહ્મ ૭
૪ તું અગાધ તું અગાધ ૭
એસા દેશ હમારા સાધો ૮
સાકાર ઉપાસીવે ૮
કૃષ્ણ છબીલો ૯
રો રહીને ખેલેરે ૯

૧૯ એહી હમારે શ્રીનાથજી ૧૦
૨૦ એ છે નિરાકાર સાકાર ૧૦

સંત વિષે.

૨૧ નંદ નંદન કે પ્યારે ૧૧
૨૨ ધન્ય આજ ઘડી સંત ૧૧
૨૩ મળે જીવન મુકત હરિતણા ૧૨
૨૪ ધન્ય ધન્ય એ સંત ૧૩
૨૫ તાદૃશી જન તેને જાણીયે ૧૩
૨૬ સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને ૧૪
૨૭ સાધુ તે જનનો સંગ ૧૪
૨૮ એ બાઇરે શાન્તિ પમાડે ૧૫
૨૯ સંતનકે સંગ લાગરે ૧૬
૩૦ વહાલારે સંતને જય જય ૧૬

જોગી ન થવા વિષે.

૩૧ નિશ્ચે કરો રામનું નામ. ૧૭

ભક્તિ વિષે.

૩૨ સંતો ભક્તિરૂપી એક ૧૮
૩૩ ભક્તિ મહાબળવંતીરે ૧૮
૩૪ ભૂતળ ભક્તિ પદારથ ૧૮
૩૫ ભજનકો પરિમાન એસો ૧૯
૩૬ કાળ વ્યાલનો ડંખ ન ૧૯

ક્રમાંક. શરૂઆતના શબ્દો. પાનું.

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે.

૩૭ વરમાળા તો વિઠ્ઠલ ૨૦
૩૮ હરિનો માર્ગ છે શૂરાનો ૨૧
૩૯ ભક્તિ શૂરવીરની સાચી ૨૧
૪૦ હરિ રસ મોંઘેરે મૂલ છે ૨૨
૪૧ તમે નામ નારાયણનુંરે ૨૨
૪૨ ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવન ૨૩
૪૩ હરિને ભજતાં હજુ કોઈની ૨૩
૪૪ કોઇ કહે તેને કહેવારે ૨૪

વિશ્વાસ વિષે.

૪૫ મેં ભરોસે અપને રામકે ૨૫
૪૬ રામ રતન ધન પાયો ૨૫
૪૭ રામ સમર તારે કાંઇ ૨૫
૪૮ સૌથી સમરથ રાધાવરનો ૨૬

હરિ ભજવામાં આળસ ન કરવા વિષે.

૪૯ ભજન વિના જીવડા દુઃખી ૨૭
૫૦ હરિ નામ બિના નર ૨૭
૫૧ હરિ નહીં ગાયો જનમારો ૨૮

ભક્તિ જલદી કરવા વિષે.

૫૨ હરિ ભજ્યાનું ટાણું ૨૮
૫૩ કાયા છે ત્યાં સુધી ૨૯
૫૪ જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં ૨૯
૫૫ તારી કાયા નગરમાં રે ૩૦

મોત વિષે.

૫૬ તારા મનમાં જાણે છે ૩૦
૫૭ તારે માથે નગારાં વાગે ૩૧
૫૮ જો વિચારીને જીવ હૃદેમાં ૩૨
૫૯ મારો હંસલો નાનો ને ૩૨

જગત્ મિથ્યા વિષે.

૬૦ સમીજાન જગત વહેવાર ૩૩
૬૧ ચેત ! પ્રાણીઆ નરકની ૩૩

દુઃખ વિષે.

૬૨ નાથ વિના સંકટ ૩૪
૬૩ સંકટ સર્વે હરો ભવપતિ ૩૫
૬૪ દામોદર દુઃખડાં કાપોરે ૩૫
૬૫ મુંને ઘડી નથી વિસરતા ૩૬
૬૬ દુસરો કોન સુખદાઇ ૩૬

અર્પણ વિષે.

૬૭ સુખ છે તમારા શરણમાં ૩૭
૬૮ મારા પગ તે ઘડજો ૩૭
૬૯ સ્વામી સીતારામ કૃપાકર ૩૮
૭૦ રામ પીઆરા કૃષ્ણ ૩૯

ભગવદ્ ઇચ્છા.

૭૧ રામ રાખે તેમ રહીએ ૩૯
૭૨ શ્રીજી કરે સો ભલી ૪૦

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૭૩	સુખદુઃખ મનમાં ન	૪૦
૭૪	હરિજન થઇને હાણુ	૪૧
૭૫	પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે	૪૨
૭૬	જીવ તું શીદને ચિંતા	૪૨

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૭૭	ગોવિંદ ગાવ મન	૪૩
૭૮	ભજન કેમ કરતો નથી	૪૩
૭૯	દેવોને છે દુર્લભ એવો	૪૪
૮૦	હરિ ભક્તિ કરનારારે	૪૪
૮૧	હરિસેં કોઇ નહિ બડા	૪૫
૮૨	બીજું કાંઇ ન વળેરે	૪૬
૮૩	લેહ લગાડી રામને	૪૬
૮૪	હરિ ભજીયે તો આવે	૪૭
૮૫	જીવ તેં હરિ ન સમર્યા	૪૭
૮૬	શામાટે તું ભજતો	૪૮
૮૭	ઉઠો ખડા કોઇ ચેતોને	૪૯
૮૮	જોબનકા મગરૂરી મત	૪૯
૮૯	સર્વે તજીને ભજીયે શ્રી	૫૦
૯૦	ધન્ય જેણે હરિગુણ	૫૧

પ્રેમ વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૯૧	મોરલી વાગી મને રામ	૫૧
૯૨	વહાલો પ્રેમને વશથયા	૫૨
૯૩	વ્હાલો મારો સાચાનો	૫૨
૯૪	પ્રેમની વાત છે ન્યારી	૫૩
૯૫	મેં તો હરિગુણ ગાવત	૫૪
૯૬	દિલલગાયરામ ફકીરીમે	૫૪
૯૭	જે કોઇ પ્રેમ અંશ	૫૪
૯૮	મળીયા પ્રેમ સ્નેહી	૫૫
૯૯	પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો	૫૫
૧૦૦	લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો	૫૫

વ્યભિચાર વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૦૧	ધિક ધિક તારો જો	૫૬
૧૦૨	તમે પાછાને વળાવોરે	૫૭

અભિમાન વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૦૩	ગર્વકીયોસોઇનરહાર્યો	૫૭
૧૦૪	મત કર દિલ પતિયારો	૫૮

સાધારણ નીતિ વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૦૫	ભાવે કરી ભક્તો તમે	૫૯
૧૦૬	ભાવથી પ્રભુ ભજો	૫૯

પરમાર્થ વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૦૭	તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં	૬૦
૧૦૮	સ્થિર ઠરીનેકોઈ આઠામ	૬૧
૧૦૯	કોઇનો ભાર ન રાખે	૬૧
૧૧૦	જે જન ઓધા મોહે	૬૨
૧૧૧	ભક્તોની ભીડ ક્યાં ન	૬૨

સ્મરણ વિષે.

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૧૨	સુમરનબિનાસુખનહીં	૬૩

ક્રમાંક.	શરૂઆતના શબ્દો.	પાનું.
૧૧૩	નારાયણનું નામ લેને	૬૪
૧૧૪	ભજોને ભગવાનને	૬૫
	નામ માહાત્મ્ય વિષે.	
૧૧૫	નામકો મહિમા અગમ	૬૫
૧૧૬	નામ સુધારસ સાર	૬૬
૧૧૭	કૃષ્ણ રામારામારામા	૬૬
૧૧૮	ભજ રામ રામ રામ	૬૭
	શ્રી કૃષ્ણ વિષે.	
૧૧૯	જયજય કૃષ્ણ કમલ	૬૭
૧૨૦	કાહે ન મંગલ ગાવે	૬૭
૧૨૧	વ્રજ વહાલુંરે વૈકુંઠ	૬૮
	લયલીનતા વિષે.	
૧૨૨	મુંને વધાયું વહાલાજી	૬૯
૧૨૩	ધન્ય ઘડીધન્ય દહાડો	૭૦
૧૨૪	રામબાણ લાગ્યાં હોય	૭૦
૧૨૫	રે સગપણ હરિવરનું	૭૧
૧૨૬	વરીએતો શામળીયો	૭૧
૧૨૭	વરીએ શામળીયા વરની	૭૨
૧૨૮	મારા નાથના નેણા	૭૨
૧૨૯	મારે વરતો વિઠ્ઠલને	૭૩
૧૩૦	ઘેલા અમે ભલે થયારે	૭૩
૧૩૧	વહાલાલાગોછો વિશ્વા-	૭૪
૧૩૨	મારેઆવ્યો અલૌકિક	૭૪
૧૩૩	લેહલાગી મુંને તારી	૭૫
૧૩૪	લેહ લાગી મને લેહ	૭૫
૧૩૫	ભજન ધુન ખુબ લગી	૭૬
૧૩૬	રસ અગમ અપાર	૭૭
૧૩૭	રોમેરોમે ચડે રામરસ	૭૮
૧૩૮	ગુરૂમારે અગમ તીરથ	૭૯
૧૩૯	ગુરૂ મારે નજરે મોતી	૭૯
૧૪૦	એ કહેતાં જાજો	૮૦
૧૪૧	અનુભવીને એકલું	૮૧
૧૪૨	સુરતા લાગીરે તેની	૮૧
૧૪૩	હરિ મહિમા મોટા	૮૨
૧૪૪	ઓધવ ક્યારે આવશે	૮૩
૧૪૫	રામ સભામાં અમે	૮૩
૧૪૬	ગોપીજનના પ્રાણ તે	૮૪
૧૪૭	વૃંદાવનનોરે ચંદ	૮૫
૧૪૮	ગોકુલ વહેલા પધારજો	૮૬
૧૪૯	અખંડ વરને વરી	૮૬
૧૫૦	એવો અખંડ અમર	૮૬
૧૫૧	રામ અમલ રંગ	૮૭
૧૫૨	જીવને સાટેરે માળા	૮૭
	ઢોંગી ભક્ત વિષે.	
૧૫૩	જુઠા જુઠી ન ઝાલો	૮૮
૧૫૪	વૈષ્ણવ નથી થયોરે	૮૮
૧૫૫	અરે શું સમજ્યો	૮૯
૧૫૬	પ્રભુ તને પ્રસન્ન	૯૦

ક્રમાંક. શરૂઆતના શબ્દો. પાનું.

હીંચ વિષેનાં કીર્તનો.

૧૫૭ એવી મહાપદ ફેરી ૯૧
૧૫૮ ઓધા જાણેરે એને ૯૧
૧૫૯ સીતરામને ભજીલે ૯૨
૧૬૦ મુંને લહેરરે લાગી ૯૨
૧૬૧ મારે આજે આનંદનો ૯૩
૧૬૨ બેની વ્રજમાં વાતો ૯૩
૧૬૩ મથુરામાં હરિને જાવા ૯૪
૧૬૪ ધન્ય આજની ઘડી ૯૪
૧૬૫ ઓધા શીયોનેરે ૯૪
૧૬૬ ઓધા શ્યામરે ૯૫
૧૬૭ મારી હુંડી સ્વીકારો ૯૫
૧૬૮ પ્રભુ પાલવ પકડીને ૯૭

પ્રાર્થના વિષે.

૧૬૯ વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર પ્રભુ ૯૯
૧૭૦ દીનનો દયાળ કોડી ૯૯
૧૭૧ અભિવંદન બ્રહ્મપદે ૧૦૦
૧૭૨ અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા ૧૦૦
૧૭૩ શરણુ ખરૂં છે તમારૂં ૧૦૧
૧૭૪ હરિ જેવો તેવો હું ૧૦૧
૧૭૫ પોતાના જનને ઉદ્ધારે ૧૦૨

દીનતા વિષે.

૧૭૬ અપરંપાર પ્રભુ ૧૦૨
૧૭૭ અપરાધો અમારા ૧૦૩
૧૭૮ અપરાધ ક્ષમા કરો ૧૦૩
૧૭૯ મારી ગતિ કેમ કરશો ૧૦૩
૧૮૦ શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ ૧૦૪
૧૮૧ કોન કુટીલ ખલકામી ૧૦૪
૧૮૨ સકળ વિશ્વનાનાથ ૧૦૫
૧૮૩ ચાકર રાખોજીરે ૧૦૬

માયા વિષે.

૧૮૪ માયા તજીને જીવ ૧૦૬
૧૮૫ હરિની માયા મહા ૧૦૭
૧૮૬ હરિ હું શું કરૂંરે ૧૦૮

કૃપા વિષે.

૧૮૭ કૃપા વિના પ્રભુજી ૧૦૮
૧૮૮ કૃપા કરો કીરતાર ૧૦૯
૧૮૯ કૃપા સિંધુઇશ એક ૧૦૯
૧૯૦ જીરે સુંદર શ્યામ ૧૦૯

ઈશ્વરનાં વખાણ વિષે.

૧૯૧ જોને જગતકર્ત્તાર ૧૧૦
૧૯૨ નથીરે અજાણ્યું ૧૧૧
૧૯૩ તમે સર્વ સંસાર ૧૧૨
૧૯૪ પ્રભુ છો મંગળકારીરે ૧૧૩
૧૯૫ સર્વે ગુણ સંપન્ન ૧૧૩
૧૯૬ જય જગપાળ દયાળ ૧૧૪
૧૯૭ જય જય જગકર્ત્તાર ૧૧૪
૧૯૮ પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ ૧૧૫
૧૯૯ દયાળુ જગ સર્જનહાર ૧૧૫

ક્રમાંક. શરૂઆતના શબ્દો. પાનું.
૨૦૦ પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન ૧૧૬
૨૦૧ મંગળ છે નામ તારૂં ૧૧૬
૨૦૨ પરબ્રહ્મ અનંત ૧૧૬
૨૦૩ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો ૧૧૭
૨૦૪ છો અજર અમર ૧૧૮
૨૦૫ અહો વિશ્વપતિ ૧૧૯
૨૦૬ નમસ્તે નમસ્તે ૧૧૯
૨૦૭ જે છે એક અખંડ ૧૨૦
૨૦૮ વંદુ હું પરમેશ ૧૨૦
૨૦૯ ઓ પ્રભુ તું કરૂણા ૧૨૧
૨૧૦ હારી રક્ષા મનમાંહી ૧૨૧
૨૧૧ જે સુખદાયક ૧૨૧
૨૧૨ જયદેવ, જયદેવ ૧૨૧

ક્રમાંક. શરૂઆતના શબ્દો. પાનું.
જીવને છેલ્લી શીખામણ.
૨૧૩ સો બાતનકી એકજ ૧૨૨
૨૧૪ હવે કહેવું જોઇએ ૧૨૨
૨૧૫ રામ શબ્દની માળા ૧૨૩
૨૧૬ માનો મળી છે મોટી ૧૨૪
૨૧૭ ક્યાં જીવ કીયાં જગદીશ ૧૨૪
૨૧૮ જે દુઃખ થાય તે ૧૨૪
છેલ્લી સ્તુતિ.
૨૧૯ શાંતિ શાંતિ શાંતિ ૧૨૫
૨૨૦ તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા ૧૨૫
સૌનું ભલું ઇચ્છવા વિષે.
૨૨૧ દુનિયાનાં દુઃખ ૧૨૬
૨૨૨ સૌનું કરો કલ્યાણ ૧૨૬
ધુનો ૧૨૭

અનુક્રમ અક્ષરવાર.

પદ		પાનું
	અ	
૧૪૯	અખંડ વરને વરી	૮૬
૧૪૧	અનુભવીને એકલું	૮૧
૧૭૨	અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા	૧૦૦
૧૭૮	અપરાધક્ષમાકરોમારો	૧૦૩
૧૭૭	અપરાધો અમારા	૧૦૩
૧૭૬	અપરંપાર પ્રભુ	૧૦૨
૧૭૧	અભિવંદન બ્રહ્મા પદે	૧૦૦
૧૫૫	અરે શું સમજ્યો	૮૯
૨૦૫	અહો વિશ્વપતિ	૧૧૯
૧૨	આજે આનંદ ગુરૂ	૬
૮૭	ઉઠો ખડા કોઇ ચેતોને	૪૯
૧૪૦	એ કહેતા જાજો એ	૮૦
૨૦	એ છે નિરાકાર સાકાર	૧૦
૧૫૭	એવી મહાપદ કેરી	૯૧
૧૫૦	એવો અખંડ અમર	૮૬
૧૯	એહીઅમારેશ્રીનાથજી	૧૦
૧૫	ઐસા દેશ હમારા	૮
૧૪૪	ઓધવ ક્યારે આવશે	૮૩
૧૫૮	ઓધા જાણેરે એને	૯૧
૧૬૫	ઓધા શીયોનેરે	૯૪
૧૬૬	ઓધા શ્યામરે	૯૫

પદ		પાનું
૨૦૯	ઓ પ્રભુ તું કરૂણા	૧૨૧
૨૮	ઓ ભાઇરે શાન્તિ	૧૫
	ક	
૫૩	કાયા છે ત્યાં સુધી	૨૯
૧૨૦	કાહે ન મંગળ ગાવે	૬૭
૩૬	કાળ વ્યાલનો ડંખ	૧૯
૧૮૮	કૃપા કરો કીરતાર	૧૦૯
૧૮૭	કૃપા વિના પ્રભુજી	૧૦૮
૧૮૯	કૃપા સંધુ ઇશ	૧૦૯
૧૧૭	કૃષ્ણ રામારામારામા	૬૬
૪૪	કોઇ કહે તેને કહેવા	૨૪
૧૦૯	કોઇનો ભાર ન રાખે	૬૧
૧૮૧	કૌન કુટીલ ખલ	૧૦૪
૨૧૭	ક્યાં જીવ કિયાં જગદીશ	૧૨૪
	ગ	
૧૦૩	ગર્વ કીયો સોઇ નર	૫૭
૧૩૮	ગુરૂ મારે અગમ	૭૯
૧૩૯	ગુરૂ મારે નજરે	૭૯
૧૪૬	ગોપીજનનારે પ્રાણ	૮૪
૭૭	ગોવિંદ ગાવ મન	૪૩
૧૪૮	ગોકુળવહેલા પધારજો	૮૬

પદ	ઘ	પાનું
૧૩૦	ઘેલા અમે ભલે થયારે	૭૩
	ચ	
૧૮૩	ચાકર રાખોજીરે	૧૦૬
૬૧	ચેત પ્રાણીઆ નરક	૩૩
	છ	
૨૦૪	છો અજર અમર	૧૧૮
	જ	
૧૯૬	જય જગપાળ દયાળ	૧૧૪
૧૧૯	જયજય કૃષ્ણ કમલ	૬૭
૧૯૭	જયજય જગતકર્ત્તાર	૧૧૪
૨૧૨	જય દેવ, જય દેવ	૧૨૧
૭૬	જીવ તું શીદને ચિંતા	૪૨
૮૫	જીવ તેં હરિને સમર્યા ઘડી	૪૭
૧૫૨	જીવને સાટેરે માળા	૮૭
૧૯૦	જીરે સુંદીર સ્યામ	૧૦૯
૧૫૩	જુઠા જુઠી ન ઝાલો	૮૮
૯૭	જે કોઇ પ્રેમ અંશ	૫૪
૨૦૭	જે છે એક અખંડ	૧૨૦
૧૧૦	જે જન ઓધા મોહે	૬૨
૨૧૮	જે દુઃખ થાય તે	૧૨૪
૫	જેને ઘેર હરિજન	૩
૩	જેને ન કીયો સત્સંગ	૨
૨૧૧	જે સુખદાયક જે	૧૨૧
૧૯૧	જોને જગતકર્ત્તારને	૧૧૦
૮૮	જોબનકા મગરૂરી મત	૪૯
૫૮	જો વિચારીને જીવ	૩૨
૫૪	જ્યાં લગી આત્મા	૨૯
	ત	
૨૨૦	તમે છો પ્રભુ અન્ન	૧૨૫
૪૧	તમે નામ નારાયણનુંરે	૨૨
૧૦૨	તમે પાછાને વળાવોરે	૫૭
૨૦૩	તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો	૧૧૭
૧૯૩	તમે સર્વ સંસાર	૧૧૨
૨૫	તાદશી જન તેને	૧૩
૫૬	તારા મનમાં જાણે છે	૩૦
૫૫	તારી કાયા નગરમાંરે	૩૦
૫૭	તારે માથે નગારાં વાગે	૩૧
૧૪	તું અગાધ, તું અગાધ	૭
૧૩	તું અગાધ પરબ્રહ્મ	૭
૧૦૭	તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં	૬૦
૧૮	તું તો ન્યારો રહીને	૯
	દ	
૧૯૯	દયાળુ જગસર્જન	૧૧૫
૬૪	દામોદર દુઃખડાં કાપોરે	૩૫
૯૬	દિલ લગાય રામ	૫૪
૧૭૦	દીનનો દયાળ છોડી	૯૯
૨૨૧	દુનિયાનાં દુઃખ	૧૨૬
૬૬	દુસરો કોન સુખદાઈ	૩૬

પદ		પાનું
૭	દેખ્યા હોય તો કહી	૩
૭૯	દેવોને છે દુર્લભ એવો	૪૪
	ધ	
૨૨	ધન્ય આજ ઘડી સંત	૧૧
૧૬૪	ધન્ય આજની ઘડી	૯૪
૧૨૩	ધન્ય ઘડી ધન્ય દહાડો	૭૦
૯૦	ધન્ય જેણે હરિગુણ	૫૧
૨૪	ધન્ય ધન્ય એ સંત	૧૩
૧૦૧	ધિક ધિક તારો જો	૫૬
	ન	
૧૯૨	નથીરે અજાણ્યું મારા	૧૧૧
૨૦૬	નમસ્તે નમસ્તે	૧૧૯
૬૨	નાથ વિના સંકટ	૩૪
૧૧૫	નામકો મહિમા	૬૫
૧૧૬	નામ સુધારસ સાર	૬૬
૧૧૩	નારાયણનું નામ લેને	૬૪
૩૧	નિશ્ચે કરો રામનુંનામ	૧૭
૨૧	નંદ નંદનકે પ્યારે	૧૧
	પ	
૨૦૨	પરબ્રહ્મ અનંત	૧૧૬
૧૭૫	પોતાના જનને	૧૦૨
૧૯૪	પ્રભુ છો મંગળકારીરે	૧૧૩
૭૫	પ્રભુજીએ ધાર્યું હોયતે	૪૨
૧૫૬	પ્રભુ તને પ્રસન્ન	૯૦
૧૯૮	પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ	૧૧૫
૧૬૮	પ્રભુ પાલવ પકડીને	૯૭
૨૦૦	પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન	૧૧૬
૯૪	પ્રેમની વાત છે ન્યારી	૫૩
૯૯	પ્રેમનો પંથ છે	૫૫
	બ	
૮૨	બીજું કાંઈ ન વળેરે	૪૬
૧૬૨	બેની વ્રજમાં વાતો	૯૩
	ભ	
૩૩	ભક્તિ મહા બળવંતીરે	૧૮
૩૯	ભક્તિ શૂરવીરના સાચી	૨૧
૧૧૧	ભક્તોની ભીડ ક્યાં ન	૬૨
૭૮	ભજન કેમ કરતો નથી	૪૩
૩૫	ભજનકો પરિમાન	૧૯
૧૩૫	ભજન ધુન ખુબ	૭૬
૪૯	ભજન વિના જીવડા	૨૭
૧૧૮	ભજ રામ રામ રામ	૬૭
૧૧૪	ભજોને ભગવાનને	૬૫
૧૦૬	ભાવથી પ્રભુ ભજો	૫૯
૧૦૫	ભાવે કરી ભક્તો તમે	૫૯
૪૨	ભાવે ભજતાં તે	૨૩
૩૪	ભૂતળ ભક્તિ પદારથ	૧૮
	મ	
૧૦૪	મત કર ાદલ પાતયારે	૫૮
૧૬૭	મથુરામાં હરિને જાવા	૯૪

પદ		પાનું
૧	મહાપદ શોધ્યુંરે જેને	૧
૯૮	મળીઆ પ્રેમ સ્નેહી	૫૫
૨૩	મળે જીવનમુક્ત હરિ	૧૨
૨૧૬	માનો મળી છે મોટી	૧૨૪
૧૮૪	માયા તજીને જીવ ક્યાં	૧૦૬
૧૨૮	મારા નાથના નેણ!	૭૨
૬૮	મારા પગ તે ધડજો	૩૭
૧૭૯	મારી ગતિ કેમ કરશો	૧૦૩
૧૧	મારીરે કટારી સંતો	૬
૧૬૭	મારી હુંડી સ્વીકારો	૯૫
૧૬૧	મારે આજે આનંદનો	૯૩
૧૩૨	મારે આવ્યો અલૌકિક	૭૪
૧૨૯	મારે વરતો વિઠ્ઠલને	૭૩
૫૯	મારો હંસલો નાનો ને	૩૨
૯૧	મોરલી વાગી મને	૫૧
૨૦૧	મંગળ છે નામ તારૂં	૧૧૬
૬૫	મુંને ઘડી નથી	૩૬
૧૬૦	મુંને લ્હેરરે લાગી	૯૨
૧૨૨	મુંને વધાયું વહાલાજીની	૬૯
૯૫	મેંતો હરિગુણ ગાવત	૫૪
૪૫	મેં ભરોંસો અપને	૨૫

ર

પદ		પાનું
૧૩૬	રસ અગમ અપાર	૭૭
૧૫૨	રામ અનલરંગ રાતે	૮૭
૭૦	રામ પીયારા કૃષ્ણ	૩૯
૧૨૪	રામ બાણુ લાગ્યા	૭૦
૪૬	રામ રતન ધનપાયો	૨૫
૭૧	રામ રાખે તેમ રહીયે	૩૯
૨૧૫	રામ શબ્દની માળા	૧૨૩
૧૪૫	રામ સભામાં અમે	૮૩
૪૭	રામ સમર તારે કાંઇ	૨૫
૧૨૫	રે સગપણ હરિવરનું	૭૧
૧૩૭	રોમે રોમે ચડે રામ	૭૮

લ

પદ		પાનું
૧૦૦	લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો	૫૫
૮૩	લેહ લગાડી રામને	૪૬
૧૩૪	લેહ લાગી મને લેહ	૭૫
૧૩૩	લેહ લાગી મુંને તારી	૭૫

વ

પદ		પાનું
૩૭	વરમાળા તો વિઠ્ઠલ	૨૦
૧૨૬	વરીએતો શામળીયો	૭૧
૧૨૭	વરીએ શામળીયા વરની	૭૨
૩૦	વહાલારે સંતને જાય	૧૬
૧૩૧	વહાલા લાગોછો વિશ્વા-	૭૪
૯૨	વહાલો પ્રેમને વશ	૫૨
૧૬૯	વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર પ્રભુ	૯૯
૧૪૭	વૃંદાવનનોરે ચંદ	૮૫
૧૫૪	વૈષ્ણવ નથી થયોરે	૮૮
૨૦૮	વંદુ હું પરમેશ	૧૨૦
૧૨૧	વ્રજ વહાલુંરે વૈકુંઠ	૬૮
૯૩	વ્હાલો મારો શાચાનો	૫૨

પદ	શ	પાનું
૧૭૩	શરણુ ખરૂં છે તમારૂં	૧૦૧
૮૬	શા માટે તું ભજતો	૪૮
૨૧૯	શાંતિ શાંતિ શાંતિ	૧૨૫
૭૨	શ્રીજી કરે સો ભલી	૪૦
૧૮૦	શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ	૧૦૪
	સ	
૧૮૨	સકળ વિશ્વના નાથ	૧૦૫
૯	સદ્‌ગુરૂ એ અમને	૫
૮	સદ્‌ગુરૂના તે શબ્દ	૪
૧૦	સદ્‌ગુરૂ સ્વામીને વિનવું	૫
૬૦	સબી જાન જગત	૩૩
૮૯	સર્વે તજીને ભજીયે	૫૦
૧૯૫	સર્વે ગુણ સંપન્ન	૧૧૩
૨૬	સાચા સંત તે દુઃખ	૧૪
૨૭	સાધુ તે જનનો સંગ	૧૪
૧૫૯	સીતા રામને ભજીને	૯૨
૨	સુખ કહ્યું ન જાય	૧
૬૭	સુખ છે તમારા શરણુમાં	૩૭
૭૩	સુખ દુઃખ મનમાં ન	૪૦
૧૧૨	સુમરન બિના સુખ	૬૩
૧૪૨	સુરતા લાગીરે તેની	૮૧
૨૧૩	સો બાતનકી એકજ	૧૨૨
૪૮	સૌથી સમરથ રાધા	૨૬
૨૨૨	સૌનું કરો કલ્યાણ	૧૨૬

પદ		પાનું
૬૩	સંકટ સર્વે હરો	૩૫
૨૯	સંતન કે સંગ લાગરે	૧૬
૪	સંતો અમે વહેવારીઆ	૨
૩૨	સંતો ભક્તિરૂપી એક	૧૮
૧૦૮	સ્થિર ઠરીને કોઇ આ	૬૧
૬૯	સ્વામી સીતારામ કૃપા	૩૮
	હ	
૧૭	હમતો કૃષ્ણ છબીલો	૯
૧૬	હમ સાકાર ઉપાસીવે	૮
૬	હરિગુણ બારબાર ગાતાં	૩
૭૪	હરિજન થઇને હાણ	૪૧
૧૭૪	હાર જેવો તેવો હું	૧૦૧
૫૧	હરિ નહીં ગાયો	૨૮
૫૦	હરિ નામ બીના નર	૨૭
૧૮૫	હરિની માયા મહા	૧૦૭
૪૩	હરિને ભજતાં હજુ	૨૩
૩૮	હરિનો મારગછે શૂરાનો	૨૧
૮૦	હરિભક્તિ કરનારે	૪૪
૮૪	હરિ ભજીયે તો આવે	૪૭
૫૨	હરિ ભજ્યાનું ટાણું	૨૮
૧૪૩	હરિ મહિમા મોટા	૮૨
૪૦	હરિરસ મોંઘેરે મુલ છે.	૨૨
૮૧	હરિસે કોઇ નહિ	૪૫
૨૧૪	હવે કહેવું જોઇએ	૧૨૨
૧૮૬	હરિ હું શું કરૂંરે	૧૦૮
૨૧૦	હારિ રહ્યા મનમાંહી	૧૨૧

ॐ तत् सत् परमात्मने नमः

શ્રી ભજન સાગર.

સત્સંગ વિષે.

૧

મહાપદ લાધ્યુંરે જેને, બીજાં સાધન ન રહ્યાં તેને.
સહજ સમાધિરે લાગી, અનુભવ જ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજાંરે વાજે, પરણુવ અરણુવ લેહેરે ગાજે.
ગંગા જમુનારે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે.
જન ત્યાં આવેરે ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજા.
દેવ મુનિનોરે મેળો, ભાવિક સંઘ થાય છે ભેળો.
અક્ષય વટછેરે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં.
તે તીરથમાંરે ન્હાશે, કાગ મટીને હંસજ થાશે.
પિંડજ તેમાંરે ધરશે, એકોત્તર શત કુળ તો તરશે.
નિર્મળ થાશેરે કાયા, પ્રેમ પ્રયાગ વિષે જે ન્હાયા.
સત્ પુરૂષોનીરે સંગે, છોટમ ન્હાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનુંરે,
આઠે અંગમાં આનંદ થાય—સુખ૦
અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણેરે,
સત્સંગેથી ભેળાં થાય—સુખ૦

એ સુખ ઇંદ્રના લોકથી અધિક છેરે,
વૈકુંઠેથી વધતું જાય—સુખ૦
એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી ભારે ઘણુંરે,
એ તો વેદ પુરાણે વંચાય—સુખ૦
મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ ભણેરે,
એ તો ઓળખાવે અવિનાશ—સુખ૦

૩

જેને ન કીયો સત્સંગ જનમ ધરી, જેને ન કીયો સત્સંગરે. (ટેક)
તાકો કેવલ પશુ કરી માનો (૨) જદપિ મનુષ્યકો,
અંગરે (૨)-જેને.
કા ભયો પાટ પીતાંબર પહેરણુ, ચ્હડવે હસ્તી તુરંગરે, (૨)
તામેં કા બડાઇ પાયો (૨) ફૂલ્યો હૃદય ઉમંગરે (૨)-જેને૦
આહાર નિદ્રા ભય કરતોરે મૈથુન, લાગો વિષયકો રંગરે (૨)
ચેતત નાહીં બડા હે મૂરખ (૨) કાલ કરેગો ભંગરે (૨)-જેને૦
નિર્મળ ચિત્ત કરી કબહું ન નાહ્યો, સંત સ્વરૂપી ગંગરે (૨)
કહે દેવો કેસે કરી પાવે (૨) પૂરણ પદ અભંગરે (૨)-જેને૦

૪

સંતો અમે વહેવારીઆ, શ્રી રામ નામના રે (ટેક)
વેપારી આવે છે બધા ગામ ગામનારે—સંતો૦
અમારૂં વસાણું સંતો, સૌ કોને ભાવે (૨)
અઢારે વરણ જેને હોરવાને આવે—સંતો૦
લાખ કરોડે લેખાં નહિ, ને પાર વિનાની પુંજી (૨)
હોરવું હોય તો હોરી લેજો, કસ્તુરી છે સોંઘી—સંતો૦

આવરો ને ખાતાવહીમાં, લક્ષ્મીવરનું નામ (૨)
ચિઠ્ઠીમાં ચતુર્ભુજ લખીયા, નરસૈયાનું કામ—સંતો૦

૫

જેને ઘેર હરિજન હરિ જશ ગાય, તેતો નિત્ય ગંગામાં ના'ય (૨)
અડસઠ તીરથ ગુરૂને આંગણે (૨) દૂર ગયે શું થાય—જે.
ધ્રુવ નાહ્યા પ્રલ્હાદ નાહ્યા, હેતે નાહ્યા હનુમાન (૨)
પ્રીત કરી પરીક્ષિત નાહ્યા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય—જે.
સહુ સંત મળી ધારણ બાંધ્યું, જ્ઞાનગંગા તોળાય (૨)
જપ તપ તીરથ જોડે મળ્યાં (૨) તેમાં સર્વ સાધન મળી જાય—જે.
જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કહ્યો નવ જાય (૨)
ભલે મળ્યા મે'તા નરસિંહના સ્વામી, હેતે હરિના ગુણ ગાય—જે.

ગુરૂ વિષે.

૬

હરિગુણ બાર બાર ગાતાં, પ્રભુ ગુણ બાર બાર ગાતાં (ટેક)
ગુરૂકી કૃપાદ્રષ્ટિ રંગ છાંઇ, હરિ ગુણ બાર બાર ગાતાં—હ૦
આસન બાંધી સુરતી સાંધી, ભ્રકુટિમેં ધ્યાન લગાય—હ૦
કૃષ્ણ મોરારી જેણે ઓઢી કામળી કાળી, એહી મેરે મન ભાય—હ૦
જાદવ ગુરૂકી કૃપા ભઇ, તો નાચત વૈકુંઠ જાય—હ૦

૭

દેખ્યા હોય તો કહી બતલાવો,
કયાં છે ગુપ્તી ગંગા ?—ભાઇ, કયાં છે૦—હોજી. (ટેક)

ધૂડ ગુરૂને છીપા ચેલા,
નહીં દિવસ પગદંડા-ભાઈ, નહીં દિવસ-હોજી;
આગમ ભાંખે કાંઇ નવ સુઝે (૨)
આપ વખાણે અંધા-ભાઇ, આપ વખાણે૦-ભાઈ ક્યાં છે૦
સદ્‌ગુરૂ મળીયા ને સંશય ટળીઆ,
ને મીટ ગયા સર્વે ફંદા-ભાઈ, મીટ ગયા સર્વે૦-હોજી
મોતી નીરખ્યા પિયુકું પરખ્યા (૨)
જળી ભયા આનંદા-ભાઈ, જળી ભયા૦-ભાઇ ક્યાં છે૦
એક નુરીજન મોતી નીરખ્યા,
વચન ગુરૂકા વંધા-ભાઇ, વચન ગુરૂકા વંધા૦-હોજી;
દાસ અરજણ જીવણ કે ચરણે (૨)
ધ્યાની પુરૂષકા ધંધા-ભાઈ, ધ્યાની૦-ભાઈ ક્યાં છે૦

૮

સદ્‌ગુરૂના તે શબ્દ વિચારતાં (૨)
મટે માયા મોહ વિકાર-હરિરસ પીજીએ.
બાળી ભસ્મ કરે બીજી વાસના (૨)
ઉર પ્રગટે પ્રેમ અપાર—હરિરસ૦
એવો અજર અમી રસ જે પીયે (૨)
તેના નેણુ વેણુ પલટાય—હરિરસ૦
લાગી બ્રહ્મખુમારી ન ઉતરે (૨)
સુખ મુખે કહ્યું નવ જાય—હરિરસ૦
તેને સંભવ નથી રે શરીરનો (૨)
થયો આતમ દ્રષ્ટે ઉઘાડ—હરિરસ૦

મરજીવો થઈ હરિને મળે (૨)
ગળે જ્ઞાન હિમાળે હાડ—હરિરસ૦
બ્રહ્મજ્ઞાને ગગનવત થઈ રહે (૨)
જ્યમ કુંભ મહા જળ માંહે—હરિરસ૦
કૃષ્ણ પોતામાં પોતે શ્રીકૃષ્ણમાં (૨)
કૃષ્ણ વિના ન દીસે કાંઈ—હરિરસ૦
જઈ સરિતા સાગરમાં ભળે (૨)
તેનું નામ નદી ટળી જાય—હરિરસ૦
કહે પ્રીતમ સદ્ગુરૂ સેવતાં (૨)
ટળે અંતર એક રસ થાય—હરિરસ૦

૯

સદ્ગુરૂએ અમને મારેલ છેરે શબ્દોનાં બાણ.
એક રામને ભજી લ્યો નિરવાણુરે—સદ્૦
કુટુંબ કબીલાની કુડી કુડી માયારે (૨)
સાચું નારાયણનું નામ રે—સદ્૦
કહે રવિદાસ સંતો ભાણ પ્રતાપેરે (૨)
મટી ગઇ ચોરાશી કેરી ખાણુરે—સદ્૦

૧૦

સદ્ગુરૂ સ્વામીને વિનવું, નમી નમી લાગું પાયજી,
દાન દીધાંરે ભક્તિ જ્ઞાનનાં, કોટી કર્મ મીટાયજી—સ૦
જનમ મરણનું તો ભય ગયું, મટી જમડાની ત્રાસજી;
લખરે ચોરાશી ખાતું વીંટીયું, જાણી પોતાનો દાસજી—સ૦
સદ્ગુરૂ સમ દાતા નહિ, જો જો મનમાં વિચારીજી;

સગા સંબંધી બેની બંધવા, સરવે સ્વપના સમાનજી—સ૦
અવગુણ મારા અનેક છે, નવ જોયા નીરધારજી;
બીરદ પોતાનું સંભારીને, મગ્નીદાસ કહે બલીહારજી—સ૦

૧૧

મારીરે કટારી સંતો પ્રેમની, લાગી કલેજા માંયજી,
અંગોઅંગ માંહે વેદના, નિશદિન ખટકે તન માંહેજી—મા૦
સદ્ગુરૂ સાચારે શર તાકી, તાકી માર્યા જેણે બાણજી,
ઘાયેલ કીધા તનમન જ્ઞાનસું, એ સુખ જાણશે કોઇ જાણજી—મા૦
સ્નેહ અગ્નિરે જેના અંગમાં, તાપ્યા તેનારે તનજી;
સુખ ના ગમેરે આ સંસારનું, સદ્ગુરૂ સાથે બાંધ્યાં મનજી—મા૦
પ્રીત છેરે જેને પ્રાણથી, ગુરૂવિના ઘડી ન રહેવાયજી;
જળની વિછુટી જેમ માછલી, તલખી તલખી મરી જાયજી
પ્રીત જોજોરે બપૈયાતણી, જેની ન ટળે ટેકજી,
પૃથ્વી પડયારે જલને નહિ નમે, અધર બુંદ પીએ એકજી;
પ્રીત હશેરે જેને પૂર્વની, મળશે ગુરૂ તેને જ્ઞાનીજી;
મગ્નીદાસ કહે સદ્ગુરૂ સંતને, વારંવાર કુલબાનજી—મા૦

૧૨

આજે આનંદ ગુરૂ આવ્યા આંગણે (૨)
હું તો દિલ ભરી આદર દઇશ—ગુરૂજી આવ્યા૦
ધન મસ્તક લઇ ચરણે ધરૂં (૨)
લગ્ન કરી ચરણામૃત લઇશ—ગુરૂજી આવ્યા૦
મને પ્રેમે કરીને ગુરૂએ પુછીયું (૨)
તારા અંતરનો કેવો છે ઠાઠ—ગુરૂજી આવ્યા૦

દુઃખ સુખ કેવું છે તારી દેહને (૨)
પુરૂં કહેજે ભણી મુખે પાઠ—ગુરૂજી આવ્યા૦
હું તો મગ્ન થઈ મારા મનમાં (૨)
મને હરખ ઘણેરો થાય—ગુરૂજી આવ્યા૦
કહેણી રહેણી વિનારે સાધન શું કરૂં? (૨)
જેથી પ્રસન્ન થાય ભગવાન—ગુરૂજી આવ્યા૦
કેવળદાસ ઉપર કીરપા કરી (૨)
પામ્યા ભવરેસાગર કેરો પાર—ગુરૂજી આવ્યા૦

ઈશ્વરસ્વરૂપ વિષે.

૧૩ ઈશ્વર સૌથી મોટો છે.

તું અગાધ પરબ્રહ્મ નિરંજન, કો અબ તોહીં લહેરે,
અજર અમર અવિગત અવિનાશી, કૌન રહનિરહેરે–તું૦
બ્રહ્માદિક સનકાદિક નારદ, શેષ હુ અગમ કહેરે,
સુંદરદાસ બુદ્ધિ અતિ થોરી, કૈસેં તોહીં ગ્રહેરે–તું૦

૧૪

તું અગાધ, તું અગાધ, તું અગાધ દેવા,
નિગમ નેતિ નેતિ કહે, જાને નહિ ભેવા–તું૦
બ્રહ્માદિક વિષ્ણુ શંકર, શેષ હુ બખાને;
આદિ અંત મધ્ય તુમહિં, કોઉ નહીં જાને–તું૦
સનકાદિક નારદાદિક શારદાદિક ગાવે;
સુરનર મુનિજન ગંધર્વ, કોઉ નહીં પાવે–તું૦

સાધ બિધ થકિત ભયે, ચતુર બહુ સ્યાને;
સુંદરદાસ કહા કહે, અતિ હા હૈરાને-તું૦

૧૫ ઈશ્વર નિરાકાર છે.

ઐસા દેશ હમારા સાધો, ઐસા દેશ હમારા હૈ (ટેક)
અલખ અચિંત્ય અરૂપ અનામી,
ગુણુ અવગુણુ તેં ન્યારા હૈ-ઐસા૦
અગમ અગાધ અનંત અનાદિ,
અચલ અખંડ અપારા હૈ-ઐસા૦
સત્ ચિત્ આનંદ પરમ મનોહર,
સબ જીવનકા પ્યારા હૈ-ઐસા૦
મનસેં પરે બુદ્ધિસેં બાહેર,
નિર્ભય રામ વિચારા હૈ-ઐસા૦
કહત કબીરા સુને ભાઇ સાધો,
એ પ્રભુ હમ નિરધારા હૈ-ઐસા૦

૧૬ ઈશ્વર સાકાર છે.

હમ સાકાર ઉપાસીવે, સબ ગોકુલકે બાસીવે (૨)
ઉદ્ધવ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહો, નિરાકાર ગુન હીને;
પ્રેમીજનકા પંથ નહીં હમ, શુષ્કજ્ઞાની તુમ ચિન્હે-હમ.
લલિત ત્રિભંગી છેલ ફાંકડે, નટવર નાથ હમારે;
નિર્ગુણુ બ્રહ્મસોધામહે ઉનકા, સમઝત સમઝનહારે-હમ.
જગતકર્તાકું રૂપ નહીં તો, જગકું કાંહાંસે આયા ?
કારન જેસા કારજ હોવે, ન્યાયશાસ્ત્રમેં ગાયા-હમ.
ઐશ્વર્યાદિ ષડ્ગુન સંયુકત, નિર્ગુન કેસે કહીએ;

અજાત્રિગુનપર શુદ્ધ સત્યહરિ નિરખત સબ સુખ લૈયે-હમ.
ભક્ત નેત્ર ભૂષણુ મહા રાધા વર શ્રી કુંજ બિહારી;
દાસ દયાકે પ્રાણજીવન ધન, શ્રીગોવર્ધન ધારી-હમ,

૧૭ ઈશ્વર સગુણ છે.

હમતો કૃષ્ણુ છબીલો ગાવે (ટેક)
તેરો નિર્ગુન બ્રહ્મ હમે નહીં ભાવે-હમતો૦
ગિરધર ગુન રૂપકે રાશી (૨)
બ્રહ્મ ભજે જે કોઇ હોય ઉદાસી-હમતો૦
જલકું કયા સુખ હોય જલપાના (૨)
લવણકું કહાં સુખ સિંધુ સમાના?-હમતો૦
જ્યામેં દાસ ભાવ ઉઠ જાવે (૨)
જુગલ નહીં વહાં કયા સુખ પાવે?-હમતો૦
દાસ સદા હમ શ્રીજી સ્વામી (૨)
માગે દયો ગુરૂ પદ શીશ નામી-હમતો૦

૧૮ ઇશ્વર આ જગતથી નીરાળો છે.

તું તો ન્યારો રહીને ખેલેરે નારાયણારે (ટેક)
તારી ઇચ્છા તે સૌ માયા, તેમાં સઘળા ભેદ સમાયા,
તું નિર્ગુણ પણ ગુણ તુજમાં દીસે ઘણારે-તું તો૦
પવન પાવકનો પિંડ બનાવે, તેમાં ચૈતન્ય તારૂં આવે;
તુજ ડહાપણ જોતામાં કાંઇ નહીં મણારે-તું તો૦
નટ જેમ પટને ઓથે રહેછે, સકળ પુતળાં નાચ કરે છે;
તેમ તારા કરમાં સર્વેના તાંતણા રે-તું તો૦
એક કળે સૌ જગત હલાવે, ચમક દૃષ્ટિ જેમ લોહ ચલાવે;

ઇચ્છા, જ્ઞાન, ક્રિયા, ગુણ તારા સોહામણારે-તું તો૦
તું ખેલે છે બાજી તારી, એમાં ન પહોંચે બુદ્ધિ અમારી;
છોટમ તુજને ભજતાં ભાંગે ભ્રમણારે-તું તો૦

૧૯ સૌનો ઇશ્વર એક છે.

એહી હમારે શ્રીનાથજી (ટેક)
વહાલો ભવ તારણ હાર-જુગ તારણ હાર-એહી૦
દેવ ન જાચું દુસરો રે, મન કિયો રે વિચાર;
દેવ ન જાચું દુસરો-હાંરે મન કિયો રે વિચાર-એહી૦
જપતપ તીરથ કૌન કરે રે, જપતપ તીરથ અપાર;
જપતપ તીરથ કૌન કરે-હાંરે જપતપ તીરથ અપાર-એહી૦
શોચ સમય શાંતિ ભર્યો રે, મન માન્યો રે મુરાર;
દોઉ અક્ષર સુરદાસ કહે, યેહી સબ સારમેં સાર-એહી૦

૨૦ લાવણી.

એ છે નિરાકાર સાકાર એનો કોઇ નથી પામ્યા પાર (ટેક)
ઋષિયો હાર્યા મુનિયો હાર્યા, હાર્યા સંત મહંત;
વેદ પુરાણો પાર ન પામ્યાં, એવો ઇશ અનંત-એ૦
સહસ્ર અઠયાસી સિદ્ધ ચોરાશી, સનકાદિક શુકદેવ;
ભાવ ધરીને ભજન કર્યાની, સૌને જુદી ટેવ—એ૦
રામ કહે કોઇ કૃષ્ણ કહે, કોઇ દેવી કહે કોઇ શિવ;
જેવું જેના ગુરૂએ ગાયું, તે માને તે જીવ—એ૦
મન્ત્ર તમારા ગુરૂ તમારા, શાસ્ત્ર અને વળી સેવ;
જ્યાં ફાવે ત્યાં પાપ તજીને, ભજજો જગનો દેવ—એ૦

સંત વિષે.

૨૧

નંદ નંદન કે પ્યારે, આયે મેરે નંદ નંદનકે પ્યારે (ટેક).
માલા તિલક મનોહર બાના (૨)
ત્રિભુવનકે ઉજીઆરે–એહાં ત્રિભુવનકે૦—આયે૦
પ્રેમ સહિત બસત મેરે ઉરમેં (૨)
નેક ન જાત હુ ટારે–એહાં નેક ન જાત૦—આયે૦
હૃદય કમલ કે મધ્ય બિરાજીત (૨)
શ્રી નંદરાય દુલારે—એહાં શ્રી નંદરાય૦—આયે૦
કયા જાનું કછુ પુણ્ય પ્રગટ ભયો (૨)
મેરે ઘરજુ પધારે—એહાં મેરે ઘરજુ૦—આયે૦
પરમાનંદ કરી ન્યોછાવર (૨)
તનમનધન સબ વારે–એહાં તનમનધન૦—આયે૦

૨૨

ધન્ય આજ ઘડી, સંત પધારી પ્રેમે પાવન કીધાં;
અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં.
હરિજન છે હરિ સરખા હેલીરે,
એને મળીએ મરજાદા મેલીરે;
થાય અરસપરસ આનંદ હેલીરે–ધન્ય૦
સંત શરણે જઇએ તો સુખ ઘણુંરે,
ડગલે ડગલે ફળ યજ્ઞ તણુંરે;
એની સેવાનાં રે ફળ શાંરે ભણુંરે ?–ધન્ય૦
સંત વૈકુંઠપતિને અતિ પ્યારા રે,

સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારારે;
એવા સંતનથી નથી હરિ ન્યારારે–ધન્ય૦
સંત ભેટેરે ભવદુઃખ દૂર પળે રે,
પરમારથપણે પરિબ્રહ્મ મળે રે;
એનું લક્ષ ચોરાશીનું ગમન ટળેરે–ધન્ય૦
કહે પ્રીતમ પુરવના પુણ્ય ફળ્યાંરે,
જેને આંગણે હરિજન આવી મળ્યારે;
તેને ઉર આનંદના ઓઘ વળ્યારે–ધન્ય૦

૨૩

મળે જીવનમુક્ત હરિતણા, ટળે અંતર તનમન તાપ,
એવો સંગ સંતનો.
ફરે અવેવ આરે શરીરનાં, પરા પલાયે પંડનાં પાપ–એ.
જેમ કીટ મટી થાય ભમરી, તેને કીટ કહે નહીં કોય–એ.
જેમ પારસ પરશે લોહને, તે તો હેમ હેલામાંય હોય–એ.
જેમ ચંદનવાસથી વૃક્ષને, કરે ચંદન સમાન સોય–એ.
જેમ મલિન જળ મળે જાહ્નવી, તેને તરત કરે ગંગ તોય–એ.
તાંબામોર પલટે છે પાણીએ, કરે કંચનમય રસકૂપ–એ.
તેમ સદ્ગુરૂ સુખીયા સંતથી, થાય જન તે સંતસ્વરૂપ–એ.
શુક નારદ વ્યાસ ને વાલ્મીકિ, તે તો ઇશ્વર કા'વીયા આપ–એ.
ધ્રુવ અંબરીષ પ્રહ્લાદ વિભીષણ, થયા સુખીયા સંત પ્રતાપ–એ.
સંત સર્વે સુખી થવા ઠામ છે, તેતો પ્રસિદ્ધ કહે છે પુરાણ–એ.
મન કર્મ વચને માનજો, કહે નિષ્કુલાનંદ નિર્વાણ–એ.

૨૪

ધન્ય ધન્ય એ સંત સુજાણને, જેનું ઉલટી પલટયું આપ.
એવા જન હરિ તણા.
આપ ટળી મળ્યા ભગવાનમાં, જેનો આપમાં હરિનો વ્યાપ–એ૦
જેના શીશમાં શીશ છે શામનું, જેના નેણમાં નાથનાં નેણ–એ૦
જેના મુખમાં મુખ મહારાજનું જેના વેણમાં વહાલાનાં વેણ–એ૦
જેના કાનમાં કાન શ્રી કૃષ્ણના, જેના નાકમાં નાસિકાનાથ–એ૦
જેની જીહ્વામાં જીહ્વા જીવનની, જેના હાથમાં હરિનો હાથ–એ૦
જેના હૃદયમાં હૃદય હરિતણું, જેના પાવમાં હરિનો પાવ–એ૦
જેમ હીરો હીરાવડે વેધીઓ, તેમ થયો તે સહજ સમાવ–એ૦
એમ સંતમાં રહ્યા શ્રી હરિ, માટે સંત તે સુખનું ધામ–એ૦
ધર્મ ભક્તિ વૈરાગ્યને જ્ઞાનજો, તેને રહેવાનું સંત છે ઠામ–એ૦
એવા સંત શિરોમણિ ક્યાં મળે, જેણે દેહબુદ્ધિ કીધી દૂર–એ૦
કહે નિષ્કુલાનંદ એને સંગે, ઉગે અંતરે આનંદ સૂર–એ૦

૨૫

તાદૃશી જન તેને જાણીએ, જેમાં એવા ગુણ હોય,
નિંદા સ્તુતિ કોઇની નવ કરે, સઘળું સમદૃષ્ટિ જોય–સાચા.
જેના તે દરશન માત્રથી, ટળે પ્રપંચનું ધ્યાન;
સ્મરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાવે અજ્ઞાન–સાચા.
ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રફુલ્લિત તન થાય;
નેત્ર પ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે હૃદય રૂંધાય–સાચા.
પરદુઃખ દેખી દાઝે ઘણું, નવ કરે કોઇનો દ્રોહ;
ઇંદ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ–સાચા.

સકળ સચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન;
શુભ ઇચ્છે સર્વ જગતનું, લેશ નહિ અભિમાન—સાચા.
સઘળી લીલા તે અવિનાશીની, જેમાં લુબ્ધ જેનું મન;
પ્રીતિ બહુ પર ઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન—સાચા.
નટવર ઝળકે નેણુમાં, કાંતિ કરૂણામય હોય;
શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કોઇનો નહિ જોય—સાચા.
હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જેને અતિ ઘણું વહાલ;
દૃઢ આશરો દીનતા ઘણી, બોલે વચન રસાલ—સાચા.
વિઠ્ઠલતા વિઠ્ઠલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ;
એવા ભગવતના દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય—સાચા.

૨૬

સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને, પણ સુખ દે મન સાચેરે;
દોષ ન રાખે કલ્યાણ તેનું, પ્રભુ પાસે જાચેરે—સાચા.
વણ અપરાધે પ્રહ્લાદ પીડયો, હિરણ્યકશિપુ અભાગીરે;
શ્રી નરહરિ પાસે પ્રહ્લાદે, તેની પણ ગતિ માગીરે-સાચા.
પાંચ પુત્ર પાંચાળી કેરા, અશ્વત્થામાએ માર્યારે;
ભીમસેન હણતા હુતા ધરી, દયા દ્રૌપદી વાર્યારે—સાચા.
સાધુપણું તું શીખ વૃક્ષથી, પીડા સહી પર પોષેરે;
દયાપ્રીતમને તે જન વહાલો, રિપુ રંજે ચિત્ત તોષેરે-સાચા.

૨૭

સાધુ તે જનનો સંગ, બાઈ, મારે ભાગ્યે મળ્યો છે,
મોટા પુરૂષનો સંગ, બાઈ, મારે ભાગ્યે મળ્યો છે. (ટેક)

મોટા પુરૂષનાં દર્શન કરતાં (૨)
ચડે છે ચોગણો રંગ—બાઈ૦
અડસઠ તીરથ મારા સંતને ચરણે (૨)
કોટિ કાશીને કોટી ગંગ—બાઈ૦
દુરિજન લોકનો સંગ ન કરીએ (૨)
પાડે ભજનમાં ભંગ—બાઈ૦
નિંદાના કરતલ નરકેરે જાશે (૨)
ભોગવશે થઇ ભોરિંગ—બાઈ૦
મીરાં કહેરે બાઇ સંત ચરણરજ (૨)
ઉડીને લાગો મારે અંગ—બાઈ૦

૨૮

ઓ ભાઈરે શાન્તિ પમાડે, તેને તે સંત કહીએ,
એના દાસના દાસ થઇને રહીએ—ઓ૦
વિદ્યાનું મૂળ મારા ગુરૂએ બતાવ્યું
ત્યારે મે'તાનો માર શીદ ખાઇએ (૨)
કીધા ગુરૂજી ને બોધ નવ આપે
ત્યારે તેના ચેલા તે શીદ થઇએ—ઓ૦
વૈદ્યની ગોળી ખાતાં દુઃખ નવ જાય
ત્યારે તેની ગોળી શીદ ખાઇએ (૨)
લીધા વળાવાને ચોર જ્યારે લુંટે
ત્યારે તેની સોબતે શીદ જઇએ—ઓ૦
કલ્પવૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્રય ઉભે
ત્યારે તેની છાયામાં શીદ રહીએ (૨)

રાજાની ચાકરીમાં ભૂખ નવ ભાગે
ત્યારે તેની વેઠે તે શીદ જઇએ—ઓ૦
નામ અમૂલ્ય મારા ગુરૂએ બતાવ્યું
ને તે તો ચોંટયું છે મારે હૈયે (૨)
મહેતા નરસિંહાની વાણી છે સારી
શામળાને શરણે જઇએ—ઓ૦

૨૯

સંતનકે સંગ લાગરે, તેરી આછી બનેગી (ટેક)
હંસનકી ગતિ હંસહી જાને, કોઈ ન જાણે કાગરે–તેરી–સંત.
સંતનકે સંગ પૂર્ણ કમાઈ, હોઇ બડો તેરો ભાગરે–તેરી–સંત.
ધ્રુવકી બની પ્રહ્લાદકી બનગઇ હરિ સમરણ વૈરાગરે–તેરી-સંત.
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, રામ ભજનકો લાગરે–તેરી–સંત.

૩૦

વહાલારે સંતને જય જય સીતારામ,
હાંરે મારી હાલતી વેળાના રામો રામ,
હાંહાંરે મારા ગુરૂને કહેજો પ્રણામ–વહાલારે૦
કયાં થકી આવ્યાને કયાં તમે જાશો (૨)
હાંરે તમે કયારે કરશો વિશ્રામ—વહાલારે૦
સતસંગ કરવો ભવસાગર તરવો (૨)
હાંરે કાયા પડીએલ પીપળ પાન—વહાલારે૦
રૂદીઆમાં રાખું ને ઘડી ના વીસારૂં (૨)
હાંરે મારે જુગના જીવન સાથે કામ–વહાલારે૦
સત્સંગમાં એક હંસ બીરાજે (૨)
હાંરે જીવને હોયરે આગળની ઓળખાણ–વહાલારે૦

દાસ જીવણ સંતો ભીમકેરે ચરણે (૨)
હાંરે આપણે જાવું છે વૈકુંઠધામ—વહાલારે૰

જોગી ન થવા વિષે.

૩૧

નિશ્ચે કરો રામનું નામ, નથી કાંઇ જોગી થઇને જાવું,
નથી ભેખ ભગવો કંઇ કરવો (૨) ભેગું કરીને ખાવું–નિ૰
જો પુરવે તો ભગવા કરજો, પુરવે ઉજ્જવળ રાખો,
રખે દુઃખવો સામા જીવને, સુખ સામાનું તાકો–નિ૰
એક ત્રાજવે સૌ સંસારી, બીજે જોગી લાવો,
ક્યિા જોગીને રામજી મળીયા, એવો એક બતાવો–નિ૰
કોઇ નાઠા રાંડોને રોષે, કોઇને ન મળી નારી,
કોઇ સ્વાદે કોઇ કરજે નાઠા, કેમ રીઝે ગિરધારી–નિ૰
મહેતો મીરાં ને પ્રહ્લાદ, સેનો નાપિક નાતી,
ધનો પીપો રોહીદાસ કુબો, ગોરો કુંભારની જાતી–નિ૰
બોડાણો જ્ઞાતિ રજપુતની, ગંગાબાઇ છે નારી,
દાસ થઇને જો રહ્યાં તો, ઘેર આવ્યા ગિરધારી—નિ૰
રંકા વંકા સજન કસાઇ, ભજ્યા રાત ને દહાડો,
ક્યિા જોગીને રામજી મળીયા, એવો એક દેખાડો—નિ૰
નથી રાખ વિભૂતી ચોળવે, નહિ ઉંધે શિર ઝોલ્યે,
નથી નારી તજી વન જાતાં, જ્યાં લગી આપ ન ખોળે–નિ૰
જંગલમાં મંગળ કરી જાણે, મંગળ જંગલ જેને,
કડવું મીઠું મીઠું કડવું, સમજી વશ છે તેને—નિ૰

પયને ઓથે ઘૃત રહ્યું છે, તલ ઓથે જેમ તેલ,
કહે નરસો રઘુવર છે સઘળે, એવો એનો ખેલ—નિ૦

ભક્તિ વિષે.

૩૨

સંતો ભક્તિરૂપી એક સાચી કમાઇ,
સાચી કમાઇ તેમાં બેસે ન પાઇ—સંતો૦
કોટિ જનમના કલેશ રે જાયે (૨)
ટાળી દે પલમાં આ ભવની ભવાઈ—સંતો૦
નરતન દેહ પછી દુર્લભ મળવો (૨)
જીતેલી બાજી તે હારવી ન ભાઇ—સંતો૦
નરહરિ એક પ્રભુને ભજીલે (૨)
નાંખીને સો મણ રૂની તળાઇ—સંતો૦

૩૩

ભક્તિ મહાબળવંતીરે, વહાલો વશ થઇ આવે ઘેર (ટેક)
ભક્તિને વશ થઇને વહાલો, વસિયા ગોકુળ ગામ;
આહીરડાને લાડ લડાવ્યાં, એવા સુંદર શ્યામ—ભક્તિ.
વેદ પુરાણુ પોકારે હરિનું, પતિત પાવન નામ;
એ પાંડવની સાથે રહીને, સઘળાં કીધાં કામ—ભક્તિ.
અંબરીખને હેતે અવતરીયા, ભક્તન કેરે ઘેર;
રઘુનાથ કે પામ્યા કેરી, એ પુરવની પેર—ભક્તિ.

૩૪

ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોટું, બ્રહ્મ લોકમાં નાંહીરે (૨)
પુણ્ય કરી અમરાપુરી પામ્યા, અંતે ચોરાશી માંહીરે—(ટેક.)

હરિના જન તો મુક્તિ ન માગે, જનમો જનમ અવતારારે;
નિત્ય સેવા નિત્ય કીર્તન ઓછવ, નીરખવા નંદકુમારારે—ભૂ.
ભરતખંડ ભૂતળમાં જનમી, જેણે ગોવિંદના ગુણ ગાયારે;
ધન્યધન્યરે એનાં માતપિતાને, સફલ કરી એની કાયારે—ભૂ.
ધન્ય વૃંદાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય એ વ્રજના વાસીરે;
અષ્ટમાસિદ્ધિ આંગણીયે ઊભી, મુક્તિ છે એની દાસીરે—ભૂ.
એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે, જાણે શુકદેવ જોગીરે;
કંઇ એક જાણે વ્રજની ગોપી, ભણે નરસૈયો ભોગીરે—ભૂ.

૩૫

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિ ભજનકો પરિમાન;
નીચ પાવે ઉંચ પદવી, જલ તરે પાષાણ—એસો૦
અધમ ભીલડી અજાત ગુનકા, ચડી જાત વિમાન;
નામ લઈ વૈકુંઠ પામી, બાજતે નીશાન—એસો૦
ચલત તારાને ચલત મંડલ, ચલત શશી ઓર ભાન;
દાસ ધ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન—એસો૦
રાવણકે દશ શિશ છેદે, કર ગ્રહે સારંગપાણ;
બિભીષણકું લંકા દીની, ભક્ત અપનો જાન—એસો૦
નિગમ જાકી સાંખ પૂરે, સુનો સંત સુજાન;
દાસ તુલસી શરણ આયો, રાખીયે ભગવાન—એસો૦

૩૬

કાળ વ્યાલનો ડંખ ન લાગે, અમૃત નામ ઉચ્ચારે જોને;
પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીતર, દુર્મતિ દૂર નિવારે જોને.
ચિંતામણિ ચિંતાને ટાળે, વાત લેજે માની જોને;

જે પંખી સુરતરૂને સેવે, તેને ચિંતા શાની જોને.
હરિનું સ્મરણ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું જોને;
નૌકા સૌને પાર ઉતારે, કોણ મોટું કોણ નાનું જોને.
ઉંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરિને ભજે તે હરિનો જોને;
તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠપુરીનો જોને.
જેને માથે ગીરધર ગાજે, તેને શાનો ટોટો જોને;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહિ મોટો જોને.

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે.

૩૭

વરમાળા તો વિઠ્ઠલ વરની, છુટે છેડે ફરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
લાજો કોની ધરીએ રાણા, કોના મલાજા કરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
કાગડાની બુદ્ધિ કાઢી નાંખી, માણેક મોતી ચરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
સોનાં રૂપાં સઘળાં તજીએ, તીલક તુલસી ધરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
ચીરપટોળાં સઘળાં તજીએ, ધોળાં અંગે ધરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
શાલીગ્રામની સેવા કરીએ, સંતસમાગમ કરીએરે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
હરતાં ને ફરતાં સમરણ કરીએ, સંતની સાથે ફરીએરે રાણાજી;

વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમલ ચિત્ત ધરીએરે રા૦
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.

૩૮

હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને;
પરથમ પહેલું મસ્તક મૂકી, વળતી લેવું નામ જોને.
સુત, વિત્ત, દારા, શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડયા મરજીવા જોને.
મરણ આગમે ભરે મુઠી, દિલની દુગ્ધા વામે જોને;
તીરે ઉભા જુવે તમાસો, તે કોડી નવ પામે જોને.
પ્રેમપંથ પાવકની જવાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને;
માંહી પડયા તે મહા સુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ; સાંપડવી નહીં સ્હેલ જોને;
મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂકી મનનો મેલ જોને,
રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજની દિન દેખે જોને.

૩૯

ભક્તિ શૂરવીરની સાચીરે, લીધા પછી કેમ મેલે પાછી.
મન તણો નિશ્ચય મોરચો કરીને, વધીયા વિશ્વાસી;
કામક્રોધ મદલોભ તજીને, પછી ગળે દીધી ફાંસી–ભ૦
શબ્દના ગોળા જ્યારે છુટવા લાગ્યાને મામલે રહ્યા સૌ મચી;
કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા, નિશ્ચે ગયા નાસી–ભ૦
સાચા હતા તે સન્મુખ ચડીયા, ને હરિસંગાથે રહ્યા રાચી;

પાંચપચીસને અળગા મેલ્યા, પછી બ્રહ્મ રહ્યો ભાસી—ભ૦
કરમના પાસલા કાપી નાખ્યા ભાઇ, ઓળખ્યા અવિનાશી;
અષ્ટસિદ્ધિની ઇચ્છા ન કરે, જેની મુક્તિ થઇ દાસી—ભ૦
તન મન ધન જેણે તુચ્છ કરી જાણ્યાં, અહર્નિશ રહ્યા ઉદાસી;
ભોજો ભક્ત કહે ભક્ત થયા, એ તો વૈકુંઠના વાસી. ભ૦

૪૦

હરિરસ મોંઘેરે મૂલ છે, શિરને સાટે વેચાયજી;
શિરનાં સાટાંરે સંતો જે કરે, મહારસ તેને દેવાયજી. હરિ.
શિર દેતાં શંકે નહીં, સનમુખ જ્યુંગત શૂરજી;
પાછા તે પગલાં નહીં ભરે, સદ્‌ગુરૂ સામા હજુરજી. હરિ.
પ્રેમ પીયાલા જે પીએ, જીવનમુક્ત સો જાણજી;
શોક સંશયરે સાલે નહીં, પોંચે પદ નિરવાણજી. હરિ.
તનરે તોપો તૈયાર કરી જ્ઞાન ગલોલા સારજી;
કામ કરોધ વેરી મારીઆ, સદગુરૂ નામ આધારજી. હરિ.
તનમન શુદ્ધ રે જ્ઞાને ગળ્યાં, જેના હીમાળા માંયજી;
મરજીવા સો સુખ માણશે, એ સુખ મુખે ન કહેવાયજી. હરિ.
બ્રહ્મરે સાગરમાં ઝીલી રહ્યા, કીનારે શું કામજી;
અખંડ આનંદ અંગમાં રમી રહ્યા, મસ્રીદાસ કહે પરણામજી,
હરિરસ મોંઘેરે મૂલ છે, શિરને સાટે વેચાયજી.

૪૧

તમે નામ નારાયણનુંરે, લેતાં ડરશો મા,
તમે ડરતાં હો તોરે, ફરીને કોઇ લેશો મા. (ટેક)
સંસારી કહે છે રે, ભગતડા ભુંડા છે (૨)

તમે ભુંડા ન જાણજોરે, ભક્તિનાં મૂળ ઉંડાં છે–તમે૦
સંસારી કહે છે રે, ભગતડા કાલા છે (૨)
તમે કાલા ન જાણજોરે, પ્રભુને બહુ વહાલા છે. તમે૦
સંસારી કહેછેરે, ભગતડા ઘેલા છે (૨)
તમે ઘેલા ન જાણજોરે, પ્રભુને મન પહેલા છે–તમે૦

૪૨

ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવનનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
વ્હાલો રીઝવતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
સેવે જેને બુઢ્ઢા બાળા ને જવાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
ધનવાન અને વિદ્વાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
ભજી ગયા છે જેને મોટા ભૂપ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
ધ્રુવ પ્રહ્લાદ રાજાના પુત્ર, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
ઓધવ અક્રૂર ને અંબરીખ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
રાજા ખટ્વાંગ જનક પરીખ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
તજ્યું ભરતે જેને માટે રાજ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
મીરાંબાઈએ ન રાખી છે લાજ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
કર જોડી કહે દાસોના દાસ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
અંતે જાવું છે પ્રભુજીની પાસ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
કહે છે જાદવ નથી બુરૂં કામ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
ભાવે ભજતાં તે શ્રીભગવાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.

૪૩

હરિને ભજતાં હજુ કોઇની લાજ, જતાં નથી જાણીરે;
જેની સુરતી શામળીયા સાથ, વદે વેદ વાણીરે. (ટેક)

વહાલે ઉગાર્યો પ્રહ્‌લાદ, હિરણ્યકશિપુ માર્યો રે (૨)
વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય, રાવણ સંહાર્યોરે-હરિને૰
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર, હાથોહાથ આપ્યોરે (૨)
ધ્રુવને આપ્યું અવિચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યોરે-હરિ૰
વહાલે મીરાં તે બાઇનાં ઝેર, હળાહળ પીધાંરે (૨)
પાંચાળીનાં પૂર્યાં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે-હરિને૰
આવો હરિ ભજવાનો લ્હાવો, ભજન કોઇ કરશેરે (૨)
કર જોડી કહે પ્રેમળદાસ, ભકતોનાં દુઃખ હરશેરે-હરિને૰

૪૪

કોઇ કહે તેને કહેવારે દઇએ,
આપણે હરિ ભજનમાં રહીએરે;
આપણે પ્રભુ ભજનમાં રહીએરે. કોઇ૰
જગતને ભક્તને સદાય વેર છે,
તેમાં ભક્તપણું તે કોને કહીએરે,
ભક્તપણું જબ જાણીએ,
આપણે સોના મેણુલા સહીયેરે. કોઇ૰
હીરા ને કંકણ એકજ રંગા,
તેમાં હીરાપણું તે કોને કહીએરે;
હીરાપણું જબ જાણીએ
આપણે ઘાવત ઘણેરા સહીએરે- કોઇ૰
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
આપણે ચરણ કમલ ચિત્ત દઇએરે કોઇ૰

વિશ્વાસ વિષે.

૪૫

મેં ભરોસે અપને રામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે (ટેક)
ઓર ન હય કછુ કામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે–મેં૦
જો માગે સો દેત પદારથ, વારી જાઉ ઇસ નામપે–મેં૦
દોઉ અક્ષર હય સબકુલ તારક, અંતદેત સુખધામકે–મેં૦
તુલસીદાસ પ્રભુ નામ દયાઘન ઓર દેવ સબ નામકે–મેં૦

૪૬

રામરતન ધન પાયો, મૈયા, મેં તો રામરતન ધન પાયો (ટેક)
સત સંગત સદ્‌ગુરૂકી કૃપાસેં (૨)
તો ભાગ્ય બડો બની આયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
ખરચ્યો ન ખુટે વાકું ચોર ન લૂંટે (૨)
તો દિન દિન હોત સવાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
નીર ન ડુબે વાકું અગ્નિ ન જાલે (૨)
તો ધરણી ધર્યો ન સમાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
આઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
તો ચરન કમલ ચિત્ત લાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦

૪૭

રામ સમરતારે કાંઇ ફીકર નહીં, સબ દુઃખડાં મીટ જાવેરે (ટેક)
આરે કાયામાં પાંચ પુરૂષ, ત્રણ નજરે આવેરે (૨)
ગુરૂ મળે તો જ્ઞાન બતાવે (૨) ખોળે ખબરો પાવેરે–રામ૦
વિંધ્યા એટલા મોતીડાને બીજા પથ્થર પાવેરે (૨)
સમજ્યા એટલા માનવી ભાઇ (૨) ગાફલ ગોથાં ખાવેરે–રામ૦

સાત સમુદ્ર વચમાં બેટ, નિત્યે કીર્તન ગાવેરે (૨)
હરતાંને ફરતાં રામ સમરલે (૨) પલમેં પાર પહોંચાવેરે-રામ૦

૪૮

સૌથી સમરથ રાધાવરનો આશરો,
જેના જનને દુભવી શકે નહિ કોઇજો;
જમનું જોર ન ચાલે દોષ કરે કદા,
ક્ષમા કરે કે હરિ ચહાય તો જોયજો—સૌથી.
બીજા સૌ મોટા પણ હરિના હુકમથી,
સુર બ્રહ્મા ગણપતિ શક્તિ શિવ શેષજો;
કેશવ કોપે કોઇનું બળ ચાલે નહિ,
એ સૌ રૂઠે હરિજન ડરે ન લેશજો—સૌથી.
માયા કાળ તણો ભય કોઇથી નવ ટળે,
અભય અચળ કરવા સમરથ નહિ કોઇજો;
વિના એક શ્રી ગિરિવરધારી લાલજી,
કોણ શરણ જાતમાં સનમુખ જોયજો—સૌથી.
શ્રીજીજનના અવગુણ તે પણ ગુણ ગણે,
સહજ કરે શરણાગત આપ સમાનજો;
સમોવડ કીધો શરણ જતાં મળ માસને,
આપી દીધું પુરૂષોત્તમ અભિધાનજો—સૌથી.
એવા કરૂણાનિધિ સમરથ શ્રીનાથજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણ આધારજો;
એને મૂકી અન્ય તણો આશ્રય કરે,
તે નિર્ભાગી મૂરખનો સરદારજો—સૌથી.

હરિ ભજવામાં આળસ ન કરવા વિષે.

૪૯

ભજનવિના જીવડા દુઃખી, મન તું રામ ભજન કરી લે.
જીવ તું જાયગો જરૂર, મન તું રામ ભજન કરી લે.
લખરે ચોરાશી ફેરા ફિરેગો (૨)
જીવ જનમી જનમી મરે—ભજન૦
માત પિતા તેરા દારા ને બંધુ (૨)
વામેં કારજ કછુ ન સરે—ભજન૦
હસ્તી ને ઘોડા માલ ખજીના (૨)
ધન ભંડાર ભર્યો ઘરમેં—ભજન૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
મેરો ચિત્ત ભજનમેં ધરે—ભજન૦

૫૦

હરિનામ બિના નર એસા હય;
દીપક બિના મંદિર જેસા હય—હરિ૦
જેસે શશી બિના રજની સોહી હય;
જેસે બિના લુનકી રસોઈ હય;
જેસે ગુરૂ બિનાકા ચેલા હય—હરિ૦
જેસે પુરૂષ બિનાકી નારી હય,
જેસે પુત્ર બિનાકી માતારી હય,
ગીનકા ઘર પુત્રજ જેસા હય—હરિ૦
ઠુંઠર બિના વૃક્ષ બનાયા હય,
જેસે સૂમ સંચરી માયા હય;
જલ બિના સરોવર જેસા હય—હરિ૦

૫૧

હરિ નહીં ગાયો, જનમારો ગુમાયો;
જનમારો ગુમાયો, જનમારો ગુમાયો—હરિ૦
હરિજનકો સનમાન ન કીનો (૨)
અપનો કુટુંબ જુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦
પરસ્ત્રી વિષયા કે કારન (૨)
લખરે ચોરાશી ભટકાયો—ન ગાયો—હરિ૦
કહે જાદવ હરિ ભજ્યો નહીં તું (૨)
હીરો હાથસેં ગુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦

ભક્તિ જલદી કરવા વિષે.

૫૨

હરિ ભજ્યાનું ટાણું, આ છે રામ ભજ્યાનું ટાણું;
આ છે કૃષ્ણ ભજ્યાનું ટાણું;
ભૂલ્યા શિદ ભમો છોરે, આ છે હરિ ભજ્યાનું ટાણું.
હરતાં ને ફરતાં હરિ ન સમર્યા, શું બેસે છે નાણું;
વહાલા શું બેસે છે નાણું;
સમી સાંજના સુઇ રહ્યા છો, હમણા વહાશે વાણું. ભૂલ્યા.
ઢાલે રે ઢાલે ભરીયે ભરીયે, માયા મોટું માણું;
વહાલા માયા મોટું માણું;
ઓચિંતો આવીને પકડશે, પડયું રહેશે કરિયાણું. ભૂલ્યા.
માથે આવ્યું નહીં મટે, વહાલા ઘુંઘટમાં ઘેરાણું,
વહાલા ઘુંઘટમાં ઘેરાણું;
બળ કરી બોલાશે નહિ, જ્યારે બેઠું જમનું થાણું. ભૂલ્યા.

દીધા વિના ક્યાંથી પામે, વહાલા એ વાતો હું જાણું;
વહાલા એ વાતો હું જાણું;
ગોવિંદરામ કહે અહીંયા ન સમર્યા, ઉવાં નથી ઠેકાણું. ભૂલ્યા.

૫૩

કાયા છે ત્યાં સુધી કર સમરણ કીરતારનું રે (ટેક)
જતન કર્યું જઠરામાં જેણે, તારો દેહ રચ્યો છે તેણે;
તેણે કામ કર્યું છે, અતિ ઉપકારનું રે. કાયા૦
પ્રસવ થયા પહેલું પય કીધું, માતાના સ્તનમાં રચી દીધું,
તેણે કારજ સીધ્યું, તારા આહારનું રે. કાયા૦
કાન નેત્ર કીધાં છે કેવાં, સર્વે અંગ અમુલખ એવાં;
અંતઃકરણ કીધાં છે, વિવિધ વિચારનાં રે. કાયા૦
દાંત દીધા તુંને ચાવણું ચાવવા, અન્ન સરજ્યું ઉદર ભરવા;
કર દીધા કારજ કરવા વહેવારનાં રે. કાયા૦
સુરદુર્લભ મનુષાદેહ પામી, લંપટ ન થવું લુણહરામી;
છોટમ શરણ ગ્રહી લે, સરજનહારનું રે. કાયા૦

૫૪

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરિ હરિ તું કહે (ટેક)
હાલતાં હરિ ને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિ તું કહે (૨)
સુતાં પહેલાં જે સ્મરણ કરે ભાઇ, તેની બોલો જય જય. જ્યાં.
લીધા સરીખું નામ હરિનું, લઇ શકે તો લે (૨)
દીધા સરીખું દાન છે અન્નનું, દઇ શકે તો દે—જ્યાં.
આ રે સંસારીયો સર્વે ખોટા ને સાચી વસ્તુ બે (૨)
એક તો પુણ્ય, બીજું હરિભજન ભાઇ, જીવડા સમજી લે. જ્યાં.

દુષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટા ને, આત્મા અખંડ છે (૨)
કીડી થકી તે કુંજર લગણુ ભાઈ, કાળચક્રનો ભય. જ્યાં.
એક દિન આંગણે દીવા વિવાહુ ને વળી ઢોલ શરણાઈ વાગે (૨)
કહે જીવણ એવો એક દિન આવશે, સમશાનો ધગશે. જ્યાં.

૫૫

તારી કાયા નગરમાંરે, ચોર ચોરી કરે નર છાની (ટેક)
ચાર ચોર તો ચોરી કરે, એના ધન ધૂતારા લેશે (૨)
એરે કાયાના કહ્યા ન માનો (૨) દિનના ખાતર દેશે;
નગરી નવ તેરી મારે ચોર ચોરી૦ તારી કાયા૦
પાંચ ચોર તો પ્રગટ થયા તેને પકડી ન શકે કોઈરે (૨)
તત્વ હતો તે તારવી ન જાણ્યો, હાથે હીરલો ખોયો. નગરી.
આશા તૃષ્ણા નહીં બુજાયા, વાલા મનકા મેલ ન ધોયારે (૨)
ગુરૂપ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ, સબ જન્મારા ખોયા. નગરી.

મોત વિષે.

૫૬

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથીરે,
એવો નિશ્ચય કર્યો નિરધાર;
તેમાં ભૂલી ગયો ભગવાનને રે (ટેક)
ધન દોલત નારી ને ઘણા દીકરારે (૨)
ખેતિવાડી ઘોડી ને દરબાર.—તેમાં૦
મેડી મંદિર ઝરૂખા ને માળિયાંરે (૨)
સુખદાયક સુંદર સેજ—તેમાં૦

ગાદિ તકિયાને ગાલ મશુરિયાંરે (૨)
અતિ આડ કરે છે એજ—તેમાં૦
નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથીરે (૨)
એવું સાધુ સંગાથે અભિમાન—તેમાં૦
મરમાળી મોહનજીની મૂરતિરે (૨)
તેની સાથે ન લાગેલ તાન—તેમાં૦
પાપ અનેક જનમનાં આવી મળ્યાંરે (૨)
તારી મતિ મલિન થઇ મંદ—તેમાં૦
દેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયોરે (૨)
તારે પડયો ગળે જેમ ફંદ—તેમાં૦

૫૭

તારે માથે નગારાં વાગે મોતનાંરે,
નથી એક ઘડીનો નિરધાર;
તોય જાણ્યા નહીં જગદીશનેરે (ટેક)
મોટા મેલીને રાજ મરી ગયારે,
જોને જાતાં ન લાગી વાર—તોય૦
તારૂં જોબન ગયું જખ મારતુંરે (૨)
માથે કાળા મટી ગયા કેશ—તોય૦
અંતકાળે લેવાને જમ આવિયારે (૨)
તેનો ભાળી ભયંકર વેશ—તોય૦
રોમ કોટિ વિંછુ તણી વેદનારે (૨)
દુઃખ પામ્યો તું દૈવના ચોર—તોય૦
સગા સ્વારથી મળ્યા સૌ લૂંટવારે (૨)

તારૂ જરાએ નવ ચાલે જોર—તોય૦
જીભ ટુંકી પડીને તુટી નાડીયોરે (૨
થયું દેહ તજ્યાનું તત્કાલ—તોય૦
દેવાનંદ કહે નવ જાણ્યા મારા નાથનેરે (૨)
મળ્યો મનુષ્યનો દેહ વિશાળ—તોય૦

૫૮

જો વિચારીને જીવ હૃદેમાં, મરવું એ તો સહી (ટેક).
મેડી મંદિરને માળીઆં તારાં, પડયાં રહેશે સહી (૨)
પ્રભુને અર્થે પૈસો ન વાવર્યો, ઠાઠડી ઠાલી ગઇ. જો૦
કંચન જેવી કાયા તારી, અડવા દેતા નહિ (૨)
ઘર છોડી સમશાને ચાલ્યા, ગોદરે રાખો થઇ. જો૦
માત પિતા તારા બેન બનેવી, ને ઘરની નારી રહી (૨)
છોકરાં તારાં અળગાં રહેશે, એકલો જાશે વહી. જો૦
હરિ ભજો તમે હક હાલો, એમ વેદમાં વાણી કહી (૨)
હીરજી કહે જેણે હરિ ભજ્યા, એની જગમાં યશો રહી. જો૦

૫૯

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જુનું તો થયું;
જુનું તો થયુંરે પાંજર પડયું તો રહ્યુંરે. મારો૦
કુડી કુડી કાયા રામા, જુઠી જુઠી માયારે (૨)
કુડા દિલાસા અમને દઈ તો ગયો રે. મારો૦
આરે કાયાની સાથે પ્રીતો બંધાણી રામા (૨)
પડી ગયા દાંત રેખું પડી તો રહી રે. મારો૦
કાયાનો ગઢ હંસા ડોલવાને લાગ્યો રે (૨)

ઉડી ગયો હંસ પાંજર પડયું તો રહ્યું રે, મારો૦
બાઈ મીરાં ગાય પ્રભુ, ગિરધરના ગુણુ વાલા (૨)
છેલ્લી બાકી ના રામો . રામ—મારો૦

જગત્ મિથ્યા વિષે.

૬૦

સબી જાન જગત વહેવાર, રેનકા સપના,
તુમ કાયકું કહત હો યાર, ભૂલ કર અપના. (ટેક)
નીજ માત તાત દારા, સુત ભગિની ભ્રાતા,
એ સબી સવારથ જાન, પરસ્પર નાતા—સબી૦
એક રામભજન બીનં, ઓર નહીં નિસ્તારા,
ગુરૂજ્ઞાન ગ્રહો તુમ ઉતરો, ભવજલ પારા—સબી૦
શિર કાલ અચાનક, ખબર નહીં એક પલકી,
ક્યા કરતે હો અભિમાન, આશ નહીં કલકી—સબી૦

૬૧

ચેત! પ્રાણીઆ નરકની વાટે જાવું (ટેક).
નરક વાટે જાવું, ઘણું રહેશે તારે પસ્તાવુંરે-ચેત!
રૂડી દેહ મનુષ્યની તું પામ્યો, ખુબ પૈસે ટકેથી જામ્યો;
ઘડી સત્સંગમાં ન વિરામ્યો રે-ચેત!
સંતસાધુને પ્રેમથી ન પોખ્યા, અન્ન વસ્ત્ર આપી ન સંતોખ્યા;
શેર લોટ ન કોઈના જોખ્યા રે-ચેત!
શરમ મૂકી અધર્મમાં ચાલ્યો, શુદ્ધ વેદ વિહિત ધર્મને ન ઝાલ્યો;

અહોનિશ અંહકારમાં માલ્યો રે—ચેત !
બોધ સદ્‌ગુરૂ સંતનો ન લાગ્યો, મૂર્ખ માયાના મોહથી ન જાગ્યો;
ધક્કો ઓચિંતો કાળનો લાગ્યો રે—ચેત !
હામ મનની તે રહી ગઈ મનમાં, કાળ આવી પુગ્યો જોબનમાં,
સોડ તાણી સુતો જઇ વનમાં રે—ચેત !
દ્રવ્ય માલ છોડી ગયો ખાલી, કામ નાવી તે ઠકરાઇ ઠાલી;
જમ આગળ જુગતી ન ચાલી રે—ચેત !
દારા, સુત, વિત્ત, કામ કોઇ નાવ્યાં, તને વળાવી સૌ ઘેર આવ્યાં;
તારા નામનાં જમણ મચાવ્યાં રે—ચેત !
ધર્મરાય તને પૂછશે ત્યાંઇ, જન્મધારી કરી શું કમાઇ ?
ત્યારે ઉત્તર આપીશ શો ભાઈ રે—ચેત !
નરક દુઃખ તે સહ્યું નવ જાયે, મારે જમ તે માર ન ખમાયે;
રોમ રોમ અતિ વેદના થાએ રે—ચેત !
બ્રહ્મ રૂપ ભગવાનને ન જાણ્યા, પોતે બ્રહ્મઆનંદમાં ન માણ્યા;
પૂર વહેતામાં જાય તે તણાણા રે—ચેત !

દુઃખ વિષે.

૬૨

*નાથ વિના સંકટ કોણ નિવારે (૨)
સંકટ કોણ નિવારે, નાથ વિના, સંકટ કોણ નિવારે (ટેક)
ધર્મ કર્મ અમે નથી કીધાં, આવ્યા શરણ તમારે;
દીનાનાથ વિના પ્રભુ અમને, દુઃખથી કોણ ઉગારે—નાથ૦
દયા ક્ષમાના ગુણ પ્રભુ ધારે, એ વિશ્વાસ અમારે;
મંગળમય પ્રભુ પરમકૃપાથી, પાપ સકળ સંહારે—નાથ૦

દુષ્ટ વાસના દૂર કરીને, જ્ઞાન વિવેક વધારે;
વિશ્વપિતા વિશ્વેશ્વર અમને, ભવથી પાળ ઉતારે—નાથ૦

૬૩

*સંકટ સર્વે હરો, ભવપતિ સંકટ સર્વે હરો (ટેક)
અપરાધો અતિશય મેં કીધા (૨)
અનુગ્રહ પૂર્ણ કરો—એ હાં અનુગ્રહ૦—ભવપતિ૦
અનન્ય ભાવથી રાખું તમારો (૨)
આશ્રય એક ખરો—એ હાં આશ્રય૦—ભવપતિ૦
કર જોડી હું વિનતિ કરૂં છું (૨)
તે પ્રભુ ચિત્તે ધરો—એ હાં તે પ્રભુ૦—ભવપતિ૦
કરૂણા દૃષ્ટિથી મુજ હૃદયે (૨)
પ્રેમળ ભક્તિ ભરો—એ હાં પ્રેમળ૦—ભવપતિ૦

૬૪

દામોદર દુઃખડાં કાપોરે—બળવંતા બેલી,
નંદલાલ નિજાનંદ આપોરે—બળવંતા બેલી.
વાહાલાજી હું તો પળ પળનો અપરાધી (૨)
ભરેલો આધિ વ્યાધિરે—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી હું તો તમારા બળથી ગાજું (૨)
જાણોછો કહું શું ઝાઝું રે?—બળવંતા બેલી.
વાહાલાજી જેવો તેવો છું તોએ તમારો (૨)
આધાર અવર નહિ મારોરે—બળવંતા બેલી.

---

*આ નિશાનીવાળાં પદો અમદાવાદના પ્રાર્થના સમાજની "ઇશ્વર પ્રાર્થના માળા" માંથી રજા લઇને છપાવ્યાં છે.

વહાલાજી મારૂં જોર નથી જો તરછોડો (૨)
શું રૂઠી કરે મકોડોરે ?—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી શ્રીમુખ પોતાનો કહોછો માટે લાડું (૨)
બીજું બળ કયાંથી કાઢુંરે ?—બળવંતા બેલી.
દયાના પ્રીતમ પાણિ ગ્રહ્યા છે તો નિભાવો (૨)
મારે દાસપણાનો દાવોરે ?—બળવંતા બેલી.

૬૫

મુંને ઘડી નથી વિસરતા રામ, હરિવર સંકટ હર્તા. (ટેક)
વહાલાજી મારા, કરપર ગોવર્ધન ધાર્યો (૨)
વહાલે વ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કાળીનાગે તે ફંદ કીધો (૨)
લટકાળે નાથી દીધો રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કંસ હતો બહુ અહંકારી (૨)
મોહનજીએ નાખ્યો મારી રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, મુષ્ટિક તંદુલ સુદામાના લીધા (૨)
એના મહેલ કનકના કીધા રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કુબ્જાનું ચંદન લીધું (૨)
એને રૂપ અનુપમ દીધું રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, પાંચાળી સભામાં પોકારે (૨)
ચીર પૂર્યા પૂર્ણ મુરારિ રામ–હરિવર૦
વહાલાજી મારા, ભવરે સાગરના છો ત્રાતા (૨)
પીંગળના પ્રાણજ પ્યારા રામ–હરિવર૦

૬૬

દુસરો કોન સુખદાઇ, શ્યામ બિના,

દુસરો કોન સુખદાઈ રે (ટેક).
ધીરજતા ધ્રુવકી ઉર લાઈ, અવિચળ પદ દિયો આઇરે;
ઝુંડે જબહી પકડયો ગજકું, છિનમેં લિયો છોડાઇરે–દુ૦
પ્રહ્‌લાદકી અતિ પીડા પિછાની, પ્રગટ ભયે સ્થંભમાંહીરે;
હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો હરિયે, નરસિંહ રૂપ બનાઇ રે–દુ૦
પાંડવકુ લાખા ગૃહમેંસે, જાકે લીયો બચાઇરે;
પાંચાળીકે ચીર પુરનકું, ધીર તજી આયે ધાઇરે–દુ૦
જહાંજહાં ભીડ પડત ભક્તનકું, તહાં તહાં હોત સહાઇરે;
દયાનંદકો નાથ દયાળુ, ભજો ભાવ ઉર લાઇરે–દુ૦

અર્પણ વિષે.

૬૭

સુખ છે તમારા શરણુમાં–હો શામળીયાજી;
એ મારા ગુરૂએ કહ્યું કરણુમાં–હો શામળીયાજી (ટેક)
જપ તપ તીરથ ચારે પદારથ (૨)
એ મારા ગુરૂજીના ચરણુમાં–હો શામળીયાજી–સુખ છે૦
પ્રેમે કરીને મારે મંદિર પધારો વહાલા (૨)
ન જોશો જાત કુળ વરણુમાં–હો શામળીયાજી–સુખ છે૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)
આડે આવજો મારા મરણુમાં–હો શામળીયાજી–સુખ છે૦

૬૮

મારા પગ તે ઘડજો પંખીતણા, હું તો જાઇશ જમુના તીરજો.
તપ તીરથ વ્રત જો કરૂં, મારા ગુડા સાબીત હોય જો.
મારા હાથ તે ઘડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપાર જો.

સોળે તે હાથે વાવરૂં, મારી કાયાના ઉદ્ધાર જો.
મારા કાન તે ઘડજો કસીતણા, હું તો સાંભળીશ સર્વા બોલ જો.
કથા ને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના ઘમઘોર જો.
મારી આંખ તે ઘડજો અમી તણી, હું તો નિરખીશ રાયરણછોડજો.
નયણે નિરખું દીનાનાથને, મારાં હૈડાં ટાઢાં થાય જો.
મારૂં હૈયું તે ઘડજો હેમનું, મારી જીભ અમૃતવાણ જો.
હાલતાં ને ચાલતાં જો જપું, મારા હૃદયે રહેજો રામ જો.
મારી દેહ તે ઘડજો દયાતણી, માંય લખજો પ્રભુજીનાં નામજો.
અંતકાળે વહેલા આવજો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

૬૯

સ્વામી સીતારામ કૃપા કર, કોન ભક્તિ કરી,
હરિકો રીઝાવું–પ્રભુકો રીઝાવું–સ્વામી સીતારામ. (ટેક)
જાકે ચરનસેં નીકસી સુરસરિત (૨)
તાકો કયા મેં સ્નાન કરાવું–સ્નાન કરાવું;
કોટિ ભાનુ જાકે નખકી શોભા (૨)
તાકો કયા મેં રૂપ દીખાવું–રૂપ દીખાવું–સ્વામી.
અનહદ બાજાં બાજ રહે હય (૨)
તાકો કયા મેં શંખ સુનાવું–શંખ સુનાવું;
ચાર વેદ જાકે કંઠ બીરાજે (૨)
તાકો કયા ભાગવત સુનાવું–ભાગવત સુનાવું–સ્વામી.
કામધેનુ જાકે કલ્પવૃક્ષ હય (૨)
તાકો કયા મેં ભોગ લગાવું–ભોગ લગાવું;
લક્ષ્મીજી જાકે ચરણ પલોટે (૨)
તાકો કયા મેં દ્રવ્ય દીખાવું–દ્રવ્ય દીખાવું–સ્વામી.

કમલ બદન જાકે શીશ ચંદ્રમા (૨)
તાકો કયા મેં પુષ્પ ચઢાવું–પુષ્પ ચઢાવું;
તુલસીદાસ બનત નાહિં એકા (૨)
દાસનકો મેં દાસ કહાવું–દાસ કહાવું–સ્વામી.

૭૦

રામ પીયારા, કૃષ્ણ હમારા, તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય
તુંહી તુંહી, રામા, તુંહી તુંહી હય (૨)
તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
બલિહાર જાવા, કુરબાન જાવા (૨)
સદકેમેં જાવા, હરિ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
તુજ બીન મેરા, ઓર ન કોઈ (૨)
એકો અલખ સ્વામી, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
કયે દર જાવાં, જાયે સુનાવાં (૨)
ખ્યા દર નાહીં, એક તુંહી તુંહી હય—રામ૦
કલ્યાણહાર પડયો શરણ તુમારે (૨)
રાખો હે લાજ, હરિ, તુંહી તુંહી હય–રામ૦

ભગવદ્ ઈચ્છા.

૭૧

રામ રાખે તેમ રહીયે, ઓધવજી, રામ રાખે તેમ રહીયે;
આપણ ચીઠ્ઠીના ચાકર છૈયે–ઓધવજી૦
કોઈ દિન પેરણુ હીર ને ચીર (૨)
તો કોઇ દિન સાદા ફરીયે–ઓધવજી૦

કોઈ દિન ભોજન શીરો ને પુરી (૨)
તો કોઈ દિન ભૂખ્યા રહીયે—ઓધવજી૦
કોઇ દિન રહેવાને બાગ બગીચા (૨)
તો કોઈ દિન જંગલ રહીયે—ઓધવજી૦
કોઇ દિન સુવાને ગાદી ને તકીયા (૨)
તો કોઈ દિન ભોંયપર સુઇએ—ઓધવજી૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
સુખ દુઃખ સર્વે સહીયે—ઓધવજી૦

૭૨

શ્રીજી કરેસો ભલી કરેંગે, કયું મનમેં ગભરાતા હય. (ટેક)
ચિંતા તજો ભજો નંદનંદન, ઇતઉતકું કયું ધાતા હય—શ્રી૦
જેને પિંડ પ્રકાશ કીયો હય, સોઈ અન્ન પહોંચાતા હય—શ્રી૦
ભાગ લિખ્યા સો નાહીં મીટેગા, હાલ નાવહીં જાતા હય—શ્રી૦
આયો હય સુકૃત કરનકું, પાપપંથ કયું ધાતા હય—શ્રી૦
આયો હય વેપાર કરનકું, ઉલટા મૂલ ગુમાતા હય—શ્રી૦
યાતે મત ભૂલો તુમ પ્રાણી, એ સબ તનક તમાશા હય—શ્રી૦
ભાઇબંધ સબકુટુંબ કબીલા, એ સબ જુઠા નાતા હય—શ્રી૦
યાતે ભજીલે પુરૂષોત્તમ, જમકે દંડ છોડાતા હય—શ્રી૦

૭૩

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણિયે, ઘટ સાથેરે ઘડિયાં;
ટાળ્યાં તે કોઈનાં નવ ટળે, રઘુનાથનાં જડિયાં—સુખ૦
નળ રાજા સરખો નર નહિ, જેની દમયંતી રાણી;
અર્ધે વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યું અન્ન ને પાણી—સુખ૦

પાંચ પાંડવ સરખા બંધવા, જેની દ્રૌપદી રાણી;
બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિદ્રા ન આણી—સુખ૦
સીતા સરખી સતી નહિ, જેના રામજી સ્વામી;
રાવણ તેને હરી ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી—સુખ૦
રાવણ સરખો રાજીયો, જેની મંદોદરી રાણી;
દશ મસ્તક છેદાઈ ગયાં, બધી લંકા લૂંટાણી—સુખ૦
હરિશ્ચંદ્રરાય સતવાદીઓ, તારાલોચની રાણી;
તેને વિપત્તિ બહુ પડી, ભર્યાં નીચ ઘેર પાણી—સુખ૦
સર્વ દેવને જ્યારે ભીડ પડી, સમર્યા અંતરજામી;
ભાવટ ભાંગી ભૂધરે, મહેતા નરસઈનો સ્વામી—સુખ૦

૭૪

હરિજન થઈને, હાણવરધ સુખદુઃખ મનમાં નવ ધારીયે,
ટાળ્યાં નહીંજ ટળે, ઘટ સાથે ઘડીયાં હીંમત નવ હારીયે.
જુઓ કદરજ મહા દુઃખીયા કહાવ્યારે (૨)
કદી સુખ દુઃખ મનમાં નવ લાવ્યારે (૨)
તોય મોહનના મનમાં ભાવ્યારે—હરિજન૦
જુવો પાંડવ પ્રભુજીને અતિ પ્યારારે (૨)
પળ એક ઘડી નવ રહે ન્યારારે (૨)
તોય વન ભટકયા સંગ લઈ દારારે—હરિજન૦
વસુદેવ દેવકીજી બેઉ બંધ રહ્યારે (૨)
બહુ કાળના બંધન દૂર થયારે (૨)
પ્રભુ પુત્ર થયા ને દુઃખ દૂર ગયારે—હરિજન૦
એવું સમજીને હરખ ને શોક તજીયેરે (૨)

એક તાર મન થઇ પ્રભુને ભજીયેરે (૨)
કહે મુક્તાનંદ હરિને રજીયેરે–હરિજન૦

૭૫

પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે થાય;
ડહાપણ કોઇનું કામ ન આવે (૨)
કરોને કોટિ ઉપાય–હાંરે હાંરે કરોને૦–પ્રભુ૦
ભીમ, અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ, પાંચમા ધર્મ કહેવાય;
એ પાંચેના દેખતાંજીરે, સતી તે કેમ લૂટાય–પ્રભુ૦
રામ જેવા સત પુરૂષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;
સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો, તો રાવણ શીર રોળાય–પ્રભુ૦
રાજાને જ્યારે રઢ લાગી, ત્યારે મૃગયા રમવા જાય;
એરે રૂષિને કોઈ દુભશે, તેને તરત સર્પદંશ થાય–પ્રભુ૦
પરીક્ષિત રાજાના જન્મેજય કહાવે, ને તે પણ રાજા કહેવાય;
જગન કરતાં રંભાને વરતાં, અઢાર બ્રહ્મહત્યા થાય–પ્રભુ૦
શુભ મુહૂર્તને શુભ ચોઘડીયાં, શુભ ગ્રહે લેવાય;
સારાં મુરત જોઇ લગન લખીયાં, રંગભરેલી રોળાય–પ્રભુ૦
હાણ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે, મુરખ મન મલકાય;
કરનારો તો કરી રહ્યો છે, અણસમજુ અથડાય–પ્રભુ૦

૭૬

જીવ તું શીદને ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે.(ટેક)
તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;
ધણીનો ધાર્યો મનસુબો, હર બ્રહ્માથી નવ ફરે–કૃષ્ણને.
દોરી સર્વની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;

જેવો જંત્ર વગાડે જંતરી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃષ્ણને.
જેવું જેટલું જે જેમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
એમાં ફેર પડે નહિ કોઇથી, શીદ કુટાઇને મરે—કૃષ્ણને.
તારૂં ધાર્યું થાય એટલું, હરિ ઇચ્છા અનુસરે;
સદા કાળ એ રીત નીભે નહિ, હું પણ શિદ તું ધરે—કૃષ્ણને.
થાવાનું અણુચિંતવ્યું થાશે, ઉપનિષદ ઓચરે;
રાખ ભરોંસો રાધાવરનો, દયા તું શીદને ડરે—કૃષ્ણને.

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે.

૭૭

ગોવિંદ ગાવ, મન, ગોવિંદ ગાવ (૨)
રામ કૃષ્ણ ભજવાનો આવ્યો છે દાવ—મન, ગોવિંદ૦
દુર્લભ નરદેહી તમે તત્પર થાવ (૨)
ભવસાગર તરવાને બેસવાને નાવ—મન, ગોવિંદ૦
ભગવતકથા સાંભળો ને હૃદે રાખો ભાવ (૨)
સત્સંગરૂપી ગંગામાં પ્રેમે કરી ન્હાવ—મન, ગોવિંદ૦
બાઇ મીરાં કહે તમે હરિજન થાવ (૨)
હરિકે ચરનમેં ચિત્ત લગાવ—મન, ગોવિંદ૦

૭૮

ભજન કેમ કરતો નથી પાજીરે, સીતારામ કેમ થાશે રાજી. (ટેક)
મહા દુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઉંઘો બેઠો દાટી (૨)
ખાધું નહીં ખવરાવ્યું નહીં, પછી જાતાં કુટે છાતી—ભ.

વિષય ભોગવતાં વંશ વાધ્યો, ને મુને ત્રુઠા માજી (૨)
મમતાની ઘાણીએ ફેરા ફરે, પછી તૃષ્ણા થઇ તાજી–ભ.
સોનું પહેરીને શોભા દેખાડે ને માળામાં મન લાજી (૨)
ભક્તિ વિના ભુંડા હાલ તમારા, એમ કહી ગયા પંડિત કાજી–ભ.
માયાની ટીપણે લાય લાગી, તેને શુંરે બેઠો ચાટી (૨)
કહે પ્રીતમ ભાઇ હરિ ભજ્યા વિના, અંતે સહુ ધૂળમાટી–ભ.

૭૯

દેવોને છે દુર્લભ એવો મનુષ્યા દેહ આ મળીયો,
તોય હજી હરિભક્તિમાં નથી ચિત્ત તમારો ચડિયો;
ચેતો નહિ તો મહા દુઃખ થાશે, ચોરાશીમાં જાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં.
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, શ્વાન શૂકર થઇ ભમશો,
રોમ રોમ નરકોમાં પડીને, ખુબ પીડા ત્યાં ખમશો;
ત્યાં વળી બુમ બરાડા દેશો, જમની મારો ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં.
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, ખાવી પડશે એઠ,
વળી રાત દિન ભમવું પડશે, પુરૂં કરવા પેટ;
હડ હડ થઇ જન્મારો જાશે, લાત લાકડી ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં–દેવોને.

૮૦

હરિભક્તિ કરનારે, પલકમેં હોવેગા મરના;
પલકમેં હોવેગા મરના;

અહો હરિજન હ્રુદય કમલમેં, હરિભક્તિ કરના. (ટેક).
કાકારે મામા કુટુંબ કબીલા, છોડ ચલે ન્યારે;
સમજ મન છોડ ચલે ન્યારે;
સ્વપ્નેમેં જો સૃષ્ટિ હોતી, એસા જગ સારે;
એસા જગ સારે રે–સમજ મન એસા૦–સ્વપ્નેમેં૦
ધામ, ધરા, ધન, માલ, ખજાના, આખર નહીં અપના;
સમજ મન આખર નહિ અપના;
એક દિન સબ છોડકે જાના, મટીમેં ખપના;
મટીમેં ખપના રે–સમજ મન મટીમેં૦–એક દિન૦–
કામ, ક્રોધ મદ, લોભ ન રખના, કરના, સુકૃતકું;
સમજ મન કરના સુકૃતકું:
એક નિરંજન નામ સમરના, ભવજલ તરનેકું;
ભવજલ તરનેકું રે–સમજ મન ભવ૦–એક નિરંજન૦
જુઠ જગતકી છોડ વાસના જા સદ્ગુરૂ ચરના;
સમજ મન જા સદ્ગુરૂ ચરના:
અહો હરિજન હ્રુદય કમલમેં હરિભક્તિ કરના;
હરિભક્તિ કરનારે, પલકમેં હોવેગા મરના–અહો૦

૮૧

હરિસેં કોઇ નહિ બડા, દીવાના, કયું ગફલતમેં પડા (ટેક)
પ્રહ્લાદ બેટા હરિસેં લપટા, જબખંભ કડકડા-દીવાના૦
ગોપીચંદ ઓર ભરથરી રાજા, માલ મુલક સબ છોડા-દીવાના૦
પુંડરીકને સેવા કીની, વિઠ્ઠલ ઇંટપર ખડા–દીવાના૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, હરિચરણે ચિત્ત ચડા–દીવાના૦

૮૨

બીજું કાંઇ ન વળેરે (૨)
ભજી લેને પ્રભુને બીજું કાંઈ ન વળેરે. (ટેક).
જાણ્યા નહીં તેં સારંગપાણિ, સંસારમાં શું મતિ મુંઝાણી?
જાણી લે જગદીશને તો તર્ત તરેરે—ભજી૦
મનુષ્યા દેહ વારે વારે ન આવે, માટે ભજી લેને પ્રભુ ભાવે;
ચેતી લે તે માટે જેથી કાર્ય સરેરે—ભજી૦
રામ નામની લહેર ન જાણી, ઉલટી ઉમર એળે ગુમાણી;
લખીરામ કહે ભાવે ભજો ભગવાનનેરે—ભજી૦

૮૩

લેહ લગાડી રામને જપો, જાવું છે મરી;
જાવું છે મરીરે, કાયા જાશે પડી—લેહ૦
ઘણે કષ્ટે પિંડ બંધાણો, ગર્ભમાં ધરી (૨)
માંડ કરીને મનખો પામ્યો, ચોરાશી ફરી—લેહ૦
ઉંચાં મંદિર માળીયાં તારાં, રહેશેરે પડી (૨)
એવી રૂડી મનખા દેહ તારી, ધૂળમાં ઢળી—લેહ૦
તેડાં આવ્યાં શ્રીરામનાં, જાવું કષ્ટની ઘડી (૨)
જમ આવ્યે તારૂં જોર નહિ ચાલે, બાંધશે જડી—લેહ૦
સગાં સર્વે વીંટીને બેઠાં, મરણની ઘડી (૨)
કાઢો કાઢો સૌ કહે, એને રોકોમાં ઘડી—લેહ૦
સંતની સેવા હરિની ભક્તિ, વાત છે ખરી (૨)
શ્રીહરિ કહે રઘુવર સમરો, જાશો તરી—લેહ૦

૮૪

હરિ ભજીયે તો આવે સુખની લહેરજો;
આ દુર્લભ મનુષ્યા દેહનો લ્હાવો લીજીયે. (ટેક)
ક્યાં થકી આવ્યો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,
બોલ વિચારી જો ઠરવાને ઠામજો;
આ જુઠા જગત સાથે ઝઘડો નવ કીજીયે,
અંતે સાચો બોલી સીતારામ જો—આ દુર્લભ૦
આ મનુષ્યા દેહ પામ્યોરે મોંઘા મૂલની,
કોટિ જનમનાં પુણ્ય તણો નહીં પારજો;
આ શીશને સાટેરે માગી નહીં મળે,
એક ઘડી તો લાખેણી વહી જાય જો—આ દુર્લભ૦
આ વ્રજવાસી ગોપીએ લહાવો લુંટીયો,
મુકી દીધી કાંઇ માત પિતા કુળ લાજ જો;
સાચું તે સગપણ રે શામળીયાતણું,
સરીયાં સરીયાં એ વનિતાનાં કાજ જો—આ દુર્લભ૦
આ તન, મન, ધન, જોબનરે રંગ પતંગનો,
આ જોને જોતામાં વણસી જાય જો;
અંતરમાં ઓળખી લે આતમ રામને,
કહે પ્રીતમ તારૂં આવાગમન મટી જાયજો—આ દુર્લભ૦

૮૫

જીવ તેં હરિ ન સમર્યાં ઘડી, કાયા કાલ જાશે પડી;
મન તેં પ્રભુ ન સમર્યા ઘડી, કાયા કાલ જાશે પડી.
રાત દિવસ ધંધામાં રઝળ્યો, નિંદા કથા મુખ ચડી;

જોબનમાં જનમારો ખોયો, તારી મહેનત માથે પડી—જી.
સોનાની ચાખડીએ ચડતો, ને હીરે રત્ને જડી;
વાંકી ફેંટ્યું કલંગીવાળો ભાઈ, જમડા જાશે જડી—જી.
પેરણુ પીતાંબર પલંગે પોઢતો, ને ઓઢણુ છે પામડી;
આ લોક સુખમાં ઉંઘી રહ્યો, પછી જમડા જાશે જડી—જી.
નાડી ખેંચાશે ને જીભ ઝલાશે, ને નીર નહિ ઉતરે નળી;
હજાર વિંછીની વેદના થાશે, પછે સોઇ દિન આવશે ચઢી—જી.
ખાટયું ઘણું પ્રાણી ખરચી ન શકયો, ને દાટી બેઠો છે દળી;
ભોજો ભગત કહે અંતે એની, પછી બાંધી ચાલ્યા ઠાઠડી—જી.

૮૬

શા માટે તું ભજતો નથી, સેહેજે સીતારામ રે;
આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાં ને ચામ રે;
તેમાં તે શું મોહી રહ્યો છે, ગાફલ ગુલામ રે—શા૦
પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીનાં ચીર રે;
સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રહલાદ રે—શા૦
રાવણુ સરખા રાણા હતા, સોના સરખાં ધામ રે;
સવાલક્ષ જેના પુત્ર હતા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામરે—શા૦
આગળ તો તારે હુકમાઇ હતી, ઘેર હતા ગુલામ રે;
બાજીગરનો વાંદરો ભાઇ, ભરાવશે સલામ રે—શા૦
ઉંચી મેડી ને અજબ ઝરૂખા, નીચાં નીચાં ધામ રે;
છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામરે—શા૦
ધાઇધુતી ધન ભેળું કીધું, દાટયાં રહેશે દામ રે;
બાપદાદા જેના વહી ગયા, એના ખોળી કાઢોને નામરે—શા૦

પાપની તો પાળો બાંધી, ધરમ નહિ લગાર રે;
કહે ભવાનભાઇ સાંભળો, તમે ભજી લીયો ભગવાનરે—શા૦

૮૭

ઉઠો ખડા કોઇ ચેતોને પ્યારા, સાન સમજો સદ્ગુરૂ કેરી;
જેમ દીપકપર પવન ઝપેટે, કાળ ખડોરે તેરો શિર વેરી—ઉ૦
છોટી ઉમરમેં બડા મનસુબા, જ્યું ઉઠત સાયર લહેરી;
ધિકધિક ઉમર ખોઇ અકારજ, કાળ લેશે તેરો તન હેરી—ઉ૦
બાલપણામાં હસી ખેલ ગમાયો, જોબન જુવતી તન હેરી;
વૃદ્ધભયો અંગ આળસ આયો, ભ્રષ્ટ ભયી બુદ્ધિ તેરી—ઉ૦
આજકાલ કરતાં આવ્યો તારો વાયદો, કાળ લેશે તેરો તન ઘેરી;
એક પલકમેં પકડ પછાડે, કયાં રહેગો તેરો જીવ ઠેરી--ઉ૦
સદ્ગુરૂજી ઉપદેશ બતાવે, માનો શીખામણ અબ મેરી;
હરિદાસ કહે રામરટન કરો, તીન લોકમેં નહીં વેરી--ઉ૦

૮૮

જોબનકા મગરૂરી મત કરના, દિન ચારકા હય ચટકા;
રૂપ દેખકે કયું મન રાચો, રામભજનસે હ્યો લટકા—જો૦
જાયા સોઇ આખર મરનેકા રેન દિન મનમેં ખટકા;
જાગેગા કોઇ વીરલા જોગી, નેન નીંદસે નહિ મટકા—જો૦
ગોરખ જાગ્યા, કબીરા જાગ્યા, કાળ મારી કીનો કટકા;
સિદ્ધચોરાશી સોપણ જાગ્યા, જીનકા મન છીનમેં અટકા—જો૦
સાધુ સંતકી સેવા કર લો, શબ્દ સખિ દિલમેં અટકા;
સુરતસુરતકા દોર ન ચૂકો, ખરા ખેલ જયૂં હય નટકા—જો૦

સમજે વાંકું સુખદ સહજ હય અણુસમજ્યું કું હય ભટકા;
માર પડે તોય પાર ન પહોંચે, મનઘોડા તીથે અટકા—જો૦
આપકા આતમતત્વ વિચારો, સાહેબ સાક્ષી સબ ઘટકા
પાર પોંચાઓ હરિદાસ પલકમેં, મીટે ચોરાશીકા ભટકા—જો૦

૮૯

સર્વ તજીને ભજીયે શ્રી ગોવિંદને
જે નારાયણુ નોધારાના આધારજો,
ભાગે સંકટ કુડાંરે સંસારનાં,
જેના નામે ઉતરીયે ભવપાર જો—સર્વ૦
અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જો;
જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં,
પ્રભુ ભજ્યા કાંઇ ત્યાં જઈ બાળે વેશજો—સર્વ૦
દૈત્યપુત્ર પ્રહ્લાદજી તે આગે થયા,
લાગ્યો છે કાંઇ પિતા પુત્રનો વાદજો;
સ્તંભ થકી પ્રગટયારે નરસિંહરૂપ ધરી,
શ્રી મહા પ્રભુજીએ દીધો તેને સાદજો—સર્વ૦
લાખા ગૃહમાં પાંડવને આવી મળ્યા,
ભકતજનોને દીધી છે ઘણી ધીરજો;
સમરણુ પહેલાં આવ્યાછો રે તમે સદા,
ભક્તરે જન ઉગાર્યાં પાંચે વીરજો—સર્વ૦
સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
મુષ્ટિક તાંદુલ આરોગ્યા મહારાજજો;

દાસ દયાના પ્રભુજી, કરૂણા કીજીએ,
ભક્તારે જનના કીધાં કોટિક કાજ જો—સર્વ૦

૯૦

ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા--સંસારીયામાં ધન્ય૦
બીજા સૌ જાણજો ભવાયા--સંસારીયામાં ધન્ય૦
હાથી ઘોડા ને સુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
શું થયું મેળવી માયા--સંસારીયામાં ધન્ય૦
કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં (૨)
દૂર રહેશે સુત વિત્ત દારા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
દયાના પ્રીતમ ભજો નંદના કુંવરને (૨)
સફળ થાશે તારી કાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦

પ્રેમ વિષે.

૯૧

મોરલી વાગી મને રાગ નામ લેહ લાગી;
બંસી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી.

સદ્દગુરૂ શબ્દ તણી ચોટ લાગી, માયામોહ નિદ્રાસું જાગી;
તેથી થઇછું સરસ સોહાગી;
નહિ જાઉં આઘી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી.
મનડું સદ્દગુરૂ સાથે મોહ્યું, ચિત્ત વિત્ત નિશ્ચે સુરતા પ્રોયું;
ઉલટું આપ તપાસી જોયું;
ભ્રમણા ભાંગી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી.

સદ્‌ગુરૂ અખંડ એક અવિનાશી, સર્વાતીત સબઘટ વાસી;
નહિ જાઉં ગંગા જમુના કાશી;
ભયી અનુરાગી–મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી.
મળીયા સુરતરામ સદ્‌ગુરૂજી, જીનકી પરમારથપર મરજી;
ચરણે આવ્યો ધરમગઢધરજી;
મળી મોજ માગી–મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી૦

૯૨

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજીરે;
એમાં શું કરે પંડિત ને કાજી રે—વહાલો૦
કરમાબાઇનો આરોગ્યા ખીચડો, ને વિદૂરની ખાધી ભાજી;
જુઠાં બોર શવરીનાં ખાધાં,
વહાલે છપ્પનભોગ મેલ્યા ત્યાગી રે—વહાલો૦
વિદૂરને ઘેર શ્રીકૃષ્ણ પધાર્યા, ને કેળાં આણ્યાતાં માગી;
ગર્ભ કાઢી નાંખીને છાલ ખવરાવી,
વહાલે તોએ ન જોયું જાગી રે—વહાલો૦
ગુણકા હતી તે પોપટને પઢાવતી, ને તેમાંથી લેહ લાગી;
ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
એની સંસારની ભ્રમણા ભાંગી રે—વહાલો૦
ભક્તની લોક નિંદા કરે, ને જગત થયું છે પાજી;
ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહાના સ્વામી,
માથે ગિરધર રહ્યા છે ગાજીરે—વહાલો૦

૯૩

વ્હાલો મારો સાચાનો સંગાથીરે, જેણે પ્રીત કીધી. (ટેક).

વ્હાલાજી મારા પ્રથમ ધ્રુવસું પ્રીત કીધી (૨)
તેને અવિચળ પદવી દીધીરે-જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, બળિને બોલાવી વાચા લીધી (૨)
ત્રણ ડગલાં પૃથ્વી લીધીરે-જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, ઉંડા તે જળમાં ગર્જના કીધી (૨)
તેની તરત ખબરો લીધીરે-જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, હેતે વિદુરની ભાજી ખાધી (૨)
એને વચને ગુણકા સાધીરે-જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા વૃંદા તે વનના વાસી (૨)
એમ બોલ્યા જીવણદાસીરે-જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦

૯૪

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
ઓધવજી, પ્રેમની વાત છે ન્યારી. (ટેક)
પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, તમે શું જાણો;
બીજા શું જાણે સંસારી—ઓધવજી૦
પ્રેમની વાતોમાં, ઓધા, બ્રહ્માજી ભૂલ્યા;
વેદ મેલ્યા છે વિસારી—ઓધવજી૦
તમારો રંગ, ઓધા, રંગ છે પતંગનો;
અમારો રંગ છે કરારી—ઓધવજી૦
વેદ શાસ્ત્રમાં, ઓધા, સ્ત્રી નવ તારી;
વ્રજવનિતાને કેમ તારી—ઓધવજી૦
વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ રસિક શિરોમણિ;
નીસરવાની નથી બારી—ઓધવજી૦

૯૫

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાચુંગી (૨)
નાચુંગી મેંતો નાચુંગી, મેંતો હરિગુણ ગાવત નાચુંગી. (ટેક)
અપને મેહેલમેં બેઠ બેઠકર ગીતા ભાગવત બાચુંગી.—મેં૦
જ્ઞાનધ્યાનકી ગઠરી બાંધકર. હૃદયકમળમેં રાચુંગી.—મેં૦
બાઈમીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર, સદા પ્રેમ રસ ચાખુંગી.—મેં૦

૯૬

દિલ લગાય રામ ફકીરીમેં (ટેક)
રામ ફકીરી અદલ ફકીરી (૨)
ચારો ખુટ જગીરીમેં—દિલ૦
જો સુખ મિલતા રામ ભજનમેં (૨)
સો સુખ નાહીં: અમીરીમેં—દિલ૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ (૨)
સાહેબ મિલતા સબુરીમેં—દિલ૦

૯૭

જે કોઇ પ્રેમ અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. (ટેક)
સિંહણ કેરૂં દૂધ હોય તે, સિંહણ સુતને જરે (૨)
કનકપાત્ર પાખે સહુ ધાતુ, ફોડીને નીસરે—પ્રેમરસ૦
સક્કરખોરનું સાકર જીવણ, ખરના પ્રાણજ હરે (૨)
ક્ષીરસિંધુનું માછલડું જયમ, મીઠાજળમાં મરે—પ્રેમરસ૦
સોમ વેલ્લી રસપાન શુદ્ધ જે, બ્રાહ્મણ હોય તે કરે (૨)
વગળ વંશીને વમન કરાવે, વેદ વાણી ઉચરે—પ્રેમરસ૦
ઉત્તમ વસ્તુ અધિકારવિના મળે, તદપિ અર્થ ન સરે (૨)

મચ્છભોગી બગલો મુક્તાફળ, દેખી ચંચુ ન ભરે—પ્રેમરસ૦
એમ કોટિસાધને પ્રેમવિના, પુરૂષોત્તમ પૂંઠ ન ફરે (૨)
દયા પ્રીતમ શ્રીગોવર્ધનધર, પ્રેમ ભક્તિએ વરે—પ્રેમરસ૦

૯૮

મળીયા પ્રેમ સ્નેહી નંદલાલ, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જીરે સાધુરે સંતના સંગમાં (૨)
વસ્તુ સદ્ગુરૂને હાથેથી જડીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જીરે ઘાટ ઉઘાટના ઘાટમાં (૨)
તિયાં પ્રેમરૂપી ટંકશાળો પડીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જીરે ગગન મંડળનારે ભૂરમાં (૨)
તિયાં અલખ પુરૂષની મઢીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જીરે ધરમરે દાસની વિનતી (૨)
સુરતિ સદ્ગુરૂના ચરણોમાં ઢળીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

૯૯

પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો, સરવ થકી પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો (ટેક)
જે જાણશે તે શીર સાટે માણશે, એમાં નથી ઉધારો;
પ્રેમ અમલ આવ્યો જેની આંખમાં ઉતરે નહીં ઉતારો–સ.
આઠે પહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;
વાલા વિના તેને લુખું લાગે, સંસાર સાગર ખારો–સ.
પ્રેમ રસ કુથ્યામાં ન આવે, જાણે જાણનહારો;
પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો–સર.

૧૦૦

લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનોરે રંગ, ટાળ્યો હવે નહીં ટળે;
દેખી દેખી દુરીજન લોક, છોને રીસે બળે. (ટેક)

મારે માથે છબીલાની છાપ, ભવો ભવ રહેજોરે (૨)
હરિના દાસના દાસના દાસ, હવે મને કહેજોરે—લાગ્યો.
જાયે રાજ કે જાયે લાજ, છોને ભલે જાતાંરે (૨)
કહે જાદવ નથી જરૂર, ગોવિંદ ગુણ ગાતાંરે—લાગ્યો.

વ્યભિચાર વિષે.

૧૦૧

ધિક ધિક તારો જો અવતારરે,
તેં તો ન કર્યો નર જો વિચારરે.
ચૌદ લોકને ગઇ છે નારી ચાવીરે,
તુંને તેની પતીજ કેમ આવીરે.
બ્રહ્મા સરખાને જેણે જો ભોળાવ્યારે,
શિવ સરખાને જેણે ડોલાવ્યારે.
જેણે એકશ્રૃંગીને અંધ કીધોરે,
જેણે પારાશર પકડીને લીધોરે.
કીધું નારદ તણું તે મુખ કાળુંરે,
ઋષિ સૌભરિ તણું તે તપ ટાળ્યુંરે.
જેણે અંધ તે અસુર કુળ કીધુંરે,
તેણે અમૃત તજાવી વિખ દીધુંરે,
જેણે રાવણ તણું તે કુળ ખોયુંરે,
ત્યાં તારૂં તે મન કેમ મોહ્યુંરે.
લીધું દુઃખ તે અલ્પ સુખ સાટેરે,
કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટેરે.

૧૦૨

તમે પાછાને વળાવોરે (૨) રાજા રાવણ જાનકીરે;
જાનકી છે ગઢરે લંકાનોરે કાળ—માતાજીછે ગઢરે—તમે૦
લંકા કેરા કાંગરારે, રામે તારા ઘેરીયારે (૨)
પથરા કાંઇ તારીને બાંધી છે પાજ—તમે૦
લંકા ગઢમાંહીરે, હનુમાન જતિ આવીયારે (૨)
લીધી લીધી સીતાજી કેરીરે શોધ—તમે૦
એમ કરી બોલ્યાંરે, નાર મંદોદરીરે (૨)
અવિચળ હોજો, રામ તમારૂંરે રાજ—તમે૦

અભિમાન વિષે.

૧૦૩

ગર્વ કીયો સોઇ નર હાર્યો, સીયારામજીસેં ગર્વ કીયો૦—
ગર્વ કીયો રાજા હિરણ્યકશ્યપુએ, નોર વધારીને માર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ નોર વધારીને માર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવણે, ચુરચુરા કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ ચુરચુરા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો શ્રી રત્નાગર સાગરે, નીર ખારો કરી ડાર્યો;
હાંહારે પ્રભુએ નીર ખારો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો ચકવા ચકવીએ, રેન વછુટ કરિ ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ રેન વછુટ કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો અંજની કેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦

ગર્વ કીયો સિંહલદ્વીપકે સિંધીએ, બાલ વાંકો કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ બાલ વાંકો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
કહે તુલસીદાસ આશ રઘુવરકી, શરણે આવ્યો તેને તાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ શરણે આવ્યો તેને તાર્યો—સીયારામજીસેં૦

૧૦૪

મત કર દિલ પતિયારો, દિવાની કાયા મત કર૦—
પૂર્વ દિશાથી આવ્યો એક હંસલો, ને ઘર ઘર ફરે કુંવારો;
ઇરે હંસાને મેં ભૂખ્યો ન રાખ્યો ભાઈ (૨)
ઘર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા મત કર૦—
અદકુંરે લાવ્યો, ઉછીનુંરે લાવ્યો, ને ઘર ઘર કીયો ઉધારો;
ઇરે હંસાને મેં ઘણો સંતોષ્યો ભાઈ (૨)
ઘર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા મત કર૦—
કાયા કહે મેં સદા સોહાગણ, એ છે પીયુજી હમારો;
તુજ સરિખી મેં ઘણી મીલાવી ભાઈ (૨)
ન જોઇ રાત કે દહાડો—દિવાની કાયા મત કર૦—
કાયા કહે મેં ઠગજ પકડયો ને, એ છે બડો ઠગારો;
તુજ સરીખી મેં સુતીજ મેલી ભાઈ (૨)
રમી ગયો પીયુજી પ્યારો—દિવાની કાયા મત કર૦—
ઉઠ ગયો કાયાકો કારીગર, બંધ ભયોરે લલકારો;
દાસ જીવણ સંતો ભીમકે ચરણે ભાઈ (૨)
હરિ ભજીને ગુણ ગાયો—દિવાની કાયા મત કર૦—

સાધારણ નીતિ વિષે.

૧૦૫

ભાવે કરી ભક્તો તમે હરિગુણ ગાવો;
હરિગુણ ગાવો ને લીયોરે આ લ્હાવો—ભાવે૦
ઈશ્વરમાં રાખી આશ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ;
દિલથી થઇને દાસ, રામને રીઝાવો—ભાવે૦
રાંક માથે રાખો રહેમ, પ્રભુ સાથે જોડો પ્રેમ;
નીતિતણા નેમ તેમાં ચિત્ત ન ચૂકાવો—ભાવે૦

૧૦૬

ભાવથી પ્રભુ ભજો, પ્રભુ ભજો (૨)
તમે તરકટ કરવાં તજોરે—ભાવથી૦
હાંરે દયા દિલમાં રાખજો દહાડીરે (૨)
તેથી અતિસુખ પામશો અગાડીરે—ભાવથી૦
હાંરે કોઈ પારકાં સંકટ કાપોરે (૨)
ભાવે ભૂખ્યાને ભોજન આપોરે—ભાવથી૦
હાંરે જે જે દીસે છે તે છે જવાનુંરે (૨)
એમાં કાંઇ નથી રહેવાનુંરે—ભાવથી૦
હાંરે જ્યારે આવશે વેળા છેલ્લીરે (૨)
પ્રભુ વિના બીજો નથી બેલીરે—ભાવથી૦
હાંરે નથી રહેવાનું દલપત રામેરે (૨)
પ્રભુ ભજે તે શુભ ગતિ પામેરે—ભાવથી૦

પરમાર્થ વિષે.

૧૦૭

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધસ્યો,
વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વન વિષે જઈને વસ્યો;
ભગવાં ધરીને ભટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું,
શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઈનું શું કર્યું?
તેં નિત્ય સ્નાન ત્રિકાળ કીધું, ચાહી ગોમય ચોળીને,
તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, કીધું ઘોળી ઘોળીને;
આહાર એકજ વાર કરવો, એવું વ્રત તેં આચર્યું,
શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઈનું શું કર્યું?
તેં હોમ હવન ઘણાં કર્યાં, ઘી હવનમાં હોમ્યાં ઘણાં,
તેં ચાલતી નદીએ ચડાવ્યાં, દૂધ દહીં ગાયો તણાં;
બહુ વર્ષ મુખ મુનિવ્રત ધર્યું. તે ઠીક તુજ મનમાં ઠર્યું,
શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઈનું શું કર્યું?
તેં નવ નવાં નૈવેદ્ય કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો,
ઉપવાસ ને એકાસણાં કરી, દેહને બહુ તેં દમ્યો;
ખાડો ખણીને દાટીયું, જે અન્ન જમતાં ઉગર્યું,
શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઈનું શું કર્યું?
તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને,
તેં સ્તોત્ર પાઠ ઘણાં કર્યા, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને;
ગદગદ સ્વરે ગુણગાન કરતાં, આંખથી આંસુ ઝર્યું,
શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઈનું શું કર્યું?
ભગવાન લુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તલ માત્ર તે,

પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે;
તે વગર વાદ વિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સર્યું ?
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?

૧૦૮

સ્થિર ઠરીને કોઇ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું;
કરી લો કાંઇ રૂડાં કામ, રહેશે કહેવાનું (ટેક)
વિક્રમ સરખા વીર ગયા, ને ભૂપ ગયો વળી ભોજરે;
જોરાવર જયકારી જગતમાં ફરતી જેની ફોજ—રે નથી.
મોતીશા મુંબાઇમાં મોટો સરસ હતો શાહુકાર રે;
નામ ગયું ને ઠામ ગયું, વળી ગયા ગરથ ભંડાર—રે નથી.
હેમાભાઇ હયાત હતા, ને શેઠ હતા હઠિસંગ રે;
તે પણ દુનિયા તજી ગયા, ને મનમાં રહ્યો ઉમંગ—રે નથી.
પડ્યું રહે નાણું પૃથ્વીમાં, અગણિત આડે આંકરે;
સમજી લેજો કાંઇ પણ સાથે, નહીં આવે નવટાંક—રે નથી.
આરંભેલાં અધુરાં રહેશે, કંઇક જગતનાં કામરે;
તરત અજાણ્યું તેડું આવે, તજીને જાવું તમામ—રે નથી.
લાચારોની આશિષ લેજો, નિશ્ચળ કરજો નામરે;
સમજો તો સારી શીખામણ, દેછે દલપતરામ—રે નથી.

૧૦૯

કોઇનો ભાર ન રાખે મોરારી, આપે વ્યાજ સીખે ગર્થવાળી (ટેક)
સુદામાજીના તાંદુલ લીધા, તેના મો'લ કનકનારે કીધા.
દ્રૌપદીજીનું આવ્યું રે ટાણું, ચીરપૂર્યાં તે નવસે નવાણું.
પાટો બાંધ્યો તે પીડારે જાણી, ચીર પૂર્યાની એ એંધાણી.

થોડું ચંદન કુબજાનું લીધું, એને રૂપ અનુપમ દીધું.
ગોવાળીએ ઓચ્છવ કીધો, વહાલે કરપર ગોવર્ધન લીધો.
જેનું લીધું હતું તેનું દીધું, તેમાં પરમારથ તે શું કીધું ?
ધન્યધન્યનરસિંહાતારીવાણી, એમ બોલ્યા તે સારંગપાણિ.

૧૧૦

જે જન ઓધા મોહે ન બિસારે, તાહે ન બિસારૂં છિન એક ઘડીરે.
મોકું ભજે ભજું મેં વાકું, કલ ન પડત છિન એક ઘડીરે;
જન્મ મરણકો સંકટ કાટું, રાખું મેં આનંદ ભરીરે—જે.
સુમરન કીનો દ્રૈપદી રાની, ચીર બઢાએ પ્રભુ આપ હરિરે
મહાભારત ભરવીકે ઇંડા, રાખ લીઓ ગજઘંટ ધરીરે—જે.
ધ્રુવ પ્રહ્‌લાદ રેન દિન ધ્યાવે, ગુપ્ત રૂપસો પ્રગટ કરીરે;
ખંભ ફાડ હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો ભક્ત પ્રહ્‌લાદકી રક્ષા કરીરે—જે.
અંબરીખ ઘર ગયે દુર્વાસા, ચક્ર પઠાયે પ્રભુ સહાય કરીરે;
ભજનહાર ભજું તજનહાર તજું, એસી હમારી પરાપરીરે—જે.
પાંચ પાંડવકી રક્ષા કીની, લાખા ગૃહમેં સહાય કરીરે;
સૂર કહે ગજરાજ ઓધાર્યો, દયાસિંધુ જદુનાથ હરિરે—જે.

૧૧૧

ભકતોની ભીડ કયાં ન આવ્યોરે–હું તો ભકતોની૦
એમ કહે છે શ્રી રણછોડરાયોરે–હું તો ભકતોની૦
કબીર સારૂ હું તો વણજારો થઇને (૨)
પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યો રે–હું તો ભકતોની૦
ધના ભગતની મેં ખેતી નીપજાવી (૨)
ઘઉંનાં ગાડાં ભરી લાવ્યો રે–હું તો ભકતોની૦

સેના ભગત સારૂ સન્મુખ રહીને (૨)
હું સેનો નાવી કહેવાયો રે–હું તો ભક્તોની૦
પ્રહ્લાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યો રે–હું તો ભક્તોની૦
નામદેવ સારૂ મેં મારેજ હાથે (૨)
ઘરનો છાપરો છાયો રે–હું તો ભક્તોની૦
દામાજી સારૂ સામો મહારાજ થઈને (૨)
ભરણું ભરીને પોંચ લાવ્યો રે–હું તો ભક્તોની૦
નરસિંહ મેતાને માંડલિક મારવાને આવ્યો (૨)
કેદારો મધ્યરાત્રે લાવ્યો રે–હું તો ભક્તોની૦
કુંવર બાઈનું મેં પૂર્યું મામેરૂં (૨)
મેં સૌનો કર ચૂકાવ્યો રે–હું તો ભક્તોની૦
દાસ નારણસિંગ કહે કરૂણા કરીને (૨)
કૃષ્ણજીએ કર મારો સાહયો રે–હું તો ભક્તોની૦

સ્મરણ વિષે.

૧૧૨

સુમરન બિના સુખ નહીં પાવેગા;
નહીં પાવેગા, નહીં પાવેગા. (ટેક).
ભવ સાગરમેં ભટક મરેગો (૨)
જો ગુરૂ વાક્ય બિસારેગા–ભલા જો૦—સુમરન૦
કુંભી પાક આદિ નરકનમેં (૨)
યમ કિંકર લે જાવેગા–ભલા યમ૦—સુમરન૦

અજપા જાપ નાવ ભવ જલતેં (૨)
પલમાંહી પાર પહોંચાવેગા-ભલા પલ૦—સુમરન૦
ભાવ ધરી ભજ નિર્ગુન ચૈતન્ય (૨)
ફેર જન્મ નહીં પાવેગા-ભલા ફેર૦—સુમરન૦
વિમલ વિશદ નિત્ય શ્રી સદ્‌ગુરૂકો (૨)
દેવકૃષ્ણ યશ ગાવેગા-ભલા દેવકૃષ્ણ૦—સુમરન૦

૧૧૩

નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણીરે;
બદ્રીનાથ પ્રગટ જુગ જાણી—(ટેક)
ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારી રે,
લીધો જઠરાગ્નિથી ઉગારી રે,
તેને કેમ મેલ્યો છે વિસારી—નારાયણ૦
નરદેહ દીધો તને નાથે રે,
ધન હોય તો વાવર તારે હાથે રે,
પડયું રહેશે કોડી નાવે સાથે—નારાયણ૦
વણ સમજે કહે મારૂં મારૂં રે,
ધન કાજ ફરે તન બારૂં રે,
તારા હાથે નથી ધન તારૂં—નારાયણ૦
મિથ્યા સુખમાં તે શું લપટાણો રે,
લોક લાજે ગળે દીધો પાણો રે,
જાયછે તૃષ્ણાના પુરમાં તણાણો—નારાયણ૦
કાયા માયા એ રીતે કાચી રે,
તેના રંગમાં તે શું રહ્યો રાચી રે,
બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચી—નારાયણ૦

૧૧૪

ભજોને ભગવાનને, પછી દિલમાં થાશે ઓરતો;
કરશો કુડાં કામ, વાલીડાની વસ્તુ નથી હોરતોરેજી–ભ૦
જીભલડી જુઠા બોલશે, તેને વશ કરીને વારજો;
જેનાંરે પડે કામ, તેને સવાયાં સંભારજોરેજી–ભ૦
જ્યારે બુઢ્ઢાપણ આવશે, ત્યારે સારાં ભોજન ભાવશે;
કાળા મટી કેશ, માથે ધોળાં ફરી આવશેરેજી–ભ૦
જાવું રે એકા એકને, સાથે લેજો સદાશિવને;
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ધોખો નહીં થાય તારા જીવનેરેજી–ભ૦
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ટાઢું થાય જો તારા તનમાં;
મૂળદાસ કહે મહારાજ, મોહન રહેજો મારા મનમાંરેજી–ભ૦

નામ માહાત્મ્ય વિષે.

૧૧૫

નામકો મહિમા અગમ અપાર, તાકો કોઇ ન પામેપાર–ના૦
નેતિ નેતિ કર વેદ કહતહે, પાવત ન શકે પાર;
ચતુરાનન ચારો જીહ્વાસેં, નિશદિન કરે પોકાર–ના૦
શૂન્યસમાધિ લગાય ધ્યાન ધર, સનકાદિક ગયે હાર;
શેષ સહસ્ર મુખ નામ જપત હે, લે પૃથ્વીકો ભાર–ના૦
ત્રેતા મધ્યે રામે એક તારી, ગૌતમ ઋષિકી નાર;
નામ ભજનસેં જીવ અનેક નિશદિન હોત ઉદ્ધાર–ના૦
એહી નામ સકલ ઘટમાંહી સંતન લીયો નિહાર;
સાહેબ કબીરાકું ગુરૂજીને દીનો, સોઈ નામ નિજસાર–ના૦

૧૧૬

નામ સુધારસ સાર સરવમાં, પરખી પ્રેમસું પીધોરે;
ભૂતળપતિ પદ તેને ન ભાવે, લહાવો નૌતમ લીધોરે—ના૦
એ રસ મોંઘે મૂલે મળે નહીં, વૈકુંઠનાથને વ્હાલોરે;
અજ ઉમયાપતિ ઇચ્છિક એના, અદ્વૈતપદનો પ્યાલોરે—ના૦
પૂરણ બ્રહ્મ એ રસને પ્રીછો, નથી સમોવડ એવોરે;
જગતનું જીવન એનેરે કહીએ, મહાવીરલાનો મેવોરે—ના૦
કોટિ જગન ને જપતપ તીરથ, તોએ તુલ્ય ન આવેરે;
પૃથ્વીપાત્ર ને મુક્તા ભરીયું, એથી અધિક પણ પાવેરે—ના૦
નામ સમોવડ કોઈ ન આવે, અમૂલ્ય વસ્તુ એવીરે;
સદ્‌ગુરૂ સ્વામી કૃપા કરે તો, ત્યાંથી મળે તેવીરે—ના૦
દુર્લભ દીઠો ને મહારસ મીઠો, સ્વાદ કહ્યો ન જાયેરે;
નીરાંત નામ સુધારસ પીતાં, હરિ સરખો થઇ જાયેરે—ના૦

૧૧૭

કૃષ્ણ રામા રામા રામા, કૃષ્ણ રામા રામા રામા;
રામા રાયા રઘુબારે, રાયા રઘુબારે—કૃષ્ણ૦
નામ ગેઉન કરે ધંધા (૨)
ત્યાલા સમાધિ તો સદા, સમાધિ તો સદા—કૃષ્ણ૦
નામ ગેઉન પાયે ચાલે (૨)
ત્યાલા યજ્ઞ પાહુલે પાહુલે, પાહુલે, પાહુલે—કૃષ્ણ૦
નામ રટત આસો આસી (૨)
તે તો જેવલા ઉપવાસી, જેવલા ઉપવાસી—કૃષ્ણ૦
જે કોઇ રામ નામ ગાવે (૨)
ત્યાલા તુકા વંદે પાયે, તુકા વંદે પાયે—કૃષ્ણ૦

૧૧૮

ભજ રામ રામ રામ રામ, રામ રામ રામા. (ટેક).
રામ નામ વેદ મૂલ, તા સમ નહીં ઓર તૂલ;
ભજત મિટત ત્રિવિધ શૂલ, છુટતહીં ભવગ્રામા—ભજ૦
રામનામ વિમલ નીર, સંતન સંતસંગ ધીર;
ગાવત સુરનર મુનિવર, પાવત નિજ ધામા—ભજ૦
રામનામ કમલ ફુલ, સંતન મન ભ્રમર ભુલ;
ઝુમી ઝુમી પીવત, અમૃત કરી પાના—ભજ૦
રામ નામ નિરંકાર, તુલસીદાસ નમસ્કાર;
દીજે પ્રભુ ભક્તિદાન, પલપલ હરિ નામા—ભજ૦

શ્રી કૃષ્ણ વિષે.

૧૧૯

જય જય કૃષ્ણ, કમલદલ લોચન,
કલિમલ મોચન કંસ અરિરે. (ટેક)
જય જગવંદન દેવકી નંદન (૨)
પરમાનંદ મુકુંદ હરિરે—જય જય૦
જય વરદાયક યદુકુળ નાયક (૨)
દાનવ નાશક સબળ હરિરે—જય જય૦
જય કમલાવર જય મંગલકર (૨)
તમ ચરણે નમું પ્રેમ ધરીરે—જય જય૦

૧૨૦

કાહે ન મંગલ ગાવે યશોદા મૈયા,
કાહે ન મંગલ ગાવે. (ટેક)

પૂરણ બ્રહ્મ સકલ અવિનાશી (૨)
સો તેરી ધેનુ ચરાવે—યશોદા૦
કોટિ કોટિ બ્રહ્માંડ કે ભર્તા (૨)
જપ તપ ધ્યાને ન આવે,
ન જાનું યહ કોન પુન્ય હય (૨)
જશોમતિ ગોદ ખેલાવે—યશોદા૦
શિવ સનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨)
નિગમ નેતિ યશ ગાવે,
શેષ સહસ્ર મુખ રટત નિરંતર (૨)
સો જાકો પાર ન પાવે—યશોદા૦
સુંદર બદન કમલ દલ લોચન (૨)
ગો ધેનુ કે સંગ આવે,
માતા યશોદા કરત આરતિ (૨)
કબીરો દરશન પાવે—યશોદા૦

૧૨૧

વ્રજ વહાલુંરે વૈકુંઠ નહીં આવુંરે (૨)
ત્યાં નંદકુંવર ક્યાંથી લાવુંરે—વ્રજ વહાલું૦
ત્યાં લલિત ત્રિભંગી નથી ગિરધારી (૨)
સંગે સોહીયે રાધા પ્યારી (૨)
એમને નિરખતાં આંખ ઠરે મારીરે-વ્રજ વહાલું૦
ત્યાં જમુના શ્રી ગિરિવર છેજ નહીંરે (૨)
મારૂં મનજ સત્ય ઠરેજ નહીંરે (૨)
મારા પ્રાણ પ્રસન્ન ત્યાં રહેજ નહીંરે—વ્રજ વહાલું૦

ત્યાં શ્રી વૃંદાવન રાસ નહીંરે (૨)
વ્રજવનિતાની સંગે વિલાસ નહીંરે (૨)
વિષ્ણુવેણુ વાયાનો અભ્યાસ નહીંરે—વ્રજ વહાલું૦
સુખ સ્વર્ગનું કૃષ્ણ વિના કડવુંરે (૨)
મને ન ગમે બ્રહ્મ સદન અડવુંરે (૨)
ધિક ધિક એ સુખ પામીને પડવુંરે—વ્રજ વહાલું૦

લયલીનતા વિષે.

૧૨૨

મુંને વધાયું વહાલાજીની સાથ,
મુંને વહાલો વિસાર્યો નવ વિસરેરે. (ટેક).
આઠે પહોર ઉલામણ મારા ઉરમાંરે (૨)
બીજી વહાલી ન લાગે વાત—મુંને વહાલો૦
જેમ રત્ન જડયું હોય રંકને રે (૨)
તેમ સત્ય થયું છે સાક્ષાત—મુંને વહાલો૦
જેને કાજે દમે છે અતિ દેહનેરે (૨)
તે તો આવ્યું છે મારેરે હાથ—મુંને વહાલો૦
વારે વારે જાઉં ગુરૂજીને વારણેરે (૨)
જેણે નીરખાવ્યા નૌતમ નાથ—મુંને વહાલો૦
તેને તોલે ન આવે ત્રણ લોકમાં રે (૨)
જેની વિશ્વ વિચિત્ર છે ભાત—મુંને વહાલો૦
ધન્ય ધન્ય દયારે ગુરૂદેવની રે (૨)
નાથ નીરાંત નરખાય અજાત—મુંને વહાલો૦

૧૨૩

ધન્ય ઘડી ધન્ય દહાડો આજનો રે (૨); મારા હૈયામાં હરખ ન માય—વહાલાજી પધાર્યા મંદિર માહરેરે.
અલબેલોજી આવ્યા મારે આંગણેરે (૨)
પૂર્ણ કરી છે ગુરૂએ કૃપાય—વહાલાજી.
નિર્મળ થઇ છું નીરખી હરિના નામનેરે (૨)
અડસઠ તીરથ આવ્યાં મારે ઘેર—વહાલાજી.
આનંદ બની ભાંગી મનની ભ્રમણારે (૨)
અંતરમાંહી ઓળખ્યા આતમરામ—વહાલાજી.
મારા ભિંતર નરખાવ્યા નૌતમ નાથનેરે (૨)
મારા પ્રાણ તણા આધાર—વહાલાજી.
આનંદ વૃત્તિ આઠે પહોર ન ઉતરેરે (૨)
કૈવલ્ય સુખ કહ્યું નવ જાય—વહાલાજી.
ભાવટ ભાંગી ભૂધરવરને ભેટતાંરે (૨)
સબળ મળી છે સ્વામીની સહાય—વહાલાજી.

૧૨૪

રામ બાણ લાગ્યા હોય તે જાણે,
બોલ્યા મૂરખ મનમાં શું આણે. (ટેક).
ધ્રુવને લાગ્યા પ્રહ્લાદને લાગ્યા, તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે;
ગર્ભવાસમાં શુકદેવને લાગ્યા, એતો વેદ વચન પરમાણે—રામ૦
મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા, હરિ આવ્યા જે ટાણે;
લઇ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, ને પત્ની પુત્ર બેઉ તાણે—રામ૦
મીરાંબાઇપર ક્રોધ કરીને, રાણોજી ખડ્ગજ તાણે;

વિખના પ્યાલા ગીરધરલાલે આરોગ્યા, એતો અમૃતને ઠેકાણે–રામ.
નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી, ખેપ ભરી ખરે ટાણે;
આગળ સંત અનેક ઓધાર્યા, એવું ધનો ભક્ત ઉર આણે–રામ૦

૧૨૫

રે સગપણ હરિવરનું સાચું;
બીજું તો સર્વે ક્ષણભંગુર કાચું—રે સગપણ૦
હરિ વિના બીજાને વરવું, તજી ગજ ખરપર ચઢી ફરવું;
એ જીવ્યાથી મરવું, છે સારૂં—રે સગપણ૦
કે ફોગટ ફેરા શીદ ફરીયે, કે પરઘેર પાણી કાં ભરીયે;
કે વરીયે તો નટવર વર વરીયે—રે સગપણ૦
ના ડરૂં લોક તણી લાજે, મારે શિર ગિરિધર વર ગાજે;
આ દેહ ધર્યો નટવર કાજે—રે સગપણ૦
હવે મેં તો પ્રીતલડી ટાળી, ભાંગ્યું મન મિથ્યા સૌ ભાળી;
કે વરવા જેવા મળ્યા વનમાળી—રે સગપણ૦
એવું જાણી મેં સગપણ કીધું, મેણું મેં તો જગનું શિર લીધું;
જેથી રે મારૂં કાળજડું સીધ્યું—રે સગપણ૦

૧૨૬

વરીએ તો શામળીયો વરીએ રે,
ચતુર વર, વરીએ તો શામળીયો વરીએ.
સંસારી સગપણ કાચું, પરણી રંડાવું પાછું;
હાંહાંરે એને ઘેર તે પાણી શીદ ભરીએરે—ચતુર વર૦
સંસાર તો સર્વે જુઠો, શું થાશે રૂઠો કે ત્રુઠો;
હાંહાંરે એને તુચ્છ તે જાણીને ફરીએરે—ચતુર વર૦

જેને પરણ્યે દુઃખ જાય, અખંડ હેવાતણુ થાય;
હાંહાંરે તેની સાથે તે પ્રીત કરી રહીએરે—ચતુર ૧૨૦
સંસાર તો સરવે ખોટો, પાણીમાંહેનો પરપોટો;
હાંહાંરે એ તો ફુટી જાશે નાનો મોટોરે—ચતુર ૧૨૦
દયા પ્રીતમ કેરો વહાલો, નાગર નંદલાલો;
હાંહાંરે તેહનો સાહ્યો કરીને મહાલોરે—ચતુર ૧૨૦

૧૨૭

વરીએ શામળીયા વરની સાથે–હાં હાં વરીએ.
ના ના નેડલો કરીએ કોઈ સાચાની સંગાથે—
હંસલો ને બગલો બેઉ જન સંગાથીરે, બેઉ ચાલ્યા એક વાટે;
હંસલાને જોઇએ રૂડાં મોતીડાંનો ચારો (૨)
બોલ્યો બગલો મોહ્યો તેની સાથે—નાના૦—વરીયે.
ચોરને શાહુકાર બેઉ જનમ સંગાથીરે, બેઉ ચાલ્યા એક સાથે;
સાંજ પડીને શાહુકાર સુઇ રહ્યોરે (૨)
એના ધનડાં ચોરાણાં તેની સાથે—ના ના૦—વરીયે.
સત્સંગ વિના ધ્યાન સુધરે નહીં, નેરે તાળી પડે નહીં એક હાથે;
બોલ્યા રવિદાસ ગુરૂ ભાણુ પ્રતાપેરે (૨)
એ તો સદ્‌વચન આવે સાથે—ના ના૦—વરીયે.

૧૨૮

મારા નાથના નેણા ઉપરરે, હું તો ઘડીએ ગોરી જાઉં;
ઘડીએ ગોરી જાઉં, વાલીડા, હું ઘડીએ ગોરી જાઉં;
અરે હું તો ઘડીએ ગોરી જાઉં—મારા૦
પ્રભુજી મુને કંઠે વળગ્યા, પળ ઠોરે ન થાઉં (૨)
શામળા સાથે સ્નેહ બંધાણો (૨)

હેતે હરિગુણ ગાઉં—અરે હું તો હેતે૦—મારા૦
કામ કાજ મુને કાંઇ ન સુઝે, ને ઘરમાં ઘેલી થાઉં (૨)
સંત સમાગમ જ્યાં હોય તીયાં (૨)
હરખે દોડી જાઉં—અરે હું તો હરખે૦—મારા૦
ગંગારે જમુના ઘરને આંગણે, તીરથ કીયાં જાઉં (૨)
અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે (૨)
નિત્ય ત્રિવેણીમાં ન્હાઉં-અરે હું તો નિત્ય૦—મારા૦
એકાદશી વ્રત કોણ કરે, હું તો ત્રણે ટાણું ખાઉં (૨)
બાઇ મીરાં કહે, પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
હેતે હરિ રસ પાઉં, અરે હું તો હેતે૦—મારા૦

૧૨૯

મારે વર તો વિઠ્ઠલને વરવું છેરે, હાંહાંરે મારે વર તો૦-
બીજાને મારે શું કરવુંરે—મારે વર તો૦-
નંદના કુંવર સાથે નેડલો બંધાણોરે હાં (૨)
મારે ધ્યાન ધણીનું ધરવું છેરે, હાંહાંરે મારે ધ્યાન૦-બીજાને.
અવર પુરૂષની મારે આશ ન કરવીરે હાં (૨)
મારે છેડલો ઝાલીને ફરવુંછેરે, હાંહાંરે મારે છેડલો૦-બીજાને.
સંસાર સાગર મોહજળ ભરીઓરે હાં (૨)
મારે તારે ભરોસે તરવું છેરે, હાંહાંરે મારે તારે૦-બીજાને.
બાઇ મીરાં કહે છે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હાં (૨)
મારે રાસમંડળમાં રમવું છે, હાંહાંરે મારે રાસ૦-બીજાને.

૧૩૦

ઘેલા અમે ભલે થયારે, બાઈ મારે ઘેલામાં ગુણ લાધ્યું.
આટલા દિવસ હરિ જાણ્યાવિનાનું, મન માયામાં બાંધ્યું;

ભવસાગરમાં ભૂલા પડયા ત્યારે, મારગ મળીયા માધુ—ઘે૦
ઘેલા તો અમે હરિના ઘેલા, નિર્ગુણ કીધા નાથે;
પૂરવ જનમની પ્રીત હતી ત્યારે, હરિએ ઝાલ્યા હાથે—ઘે૦
ઘેલાની વાતો ઘેલા જાણે, ને દુર્જનીયા શું જાણે;
જે રસ દેવતાને દુર્લભ, તે રસ ઘેલા માણે—ઘે૦
ઘેલા મટીને અમે ડાહ્યા ન થઈએ, ને સંતનાં શરણાં લીધાં;
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, કારણ સઘળાં સીધાં—ઘે૦

૧૩૧

વહાલા લાગો છો વિશ્વાધારરે, સગપણ તમ સાથે;
મેં તો સર્વે મેલ્યો સંસારરે, સગપણ તમ સાથે.
મારા મનમાં વસ્યા છો આવી શ્યામરે, સગપણ તમ સાથે;
તમ સારૂં તજ્યું ધન ધામરે, સગપણ તમ સાથે.
મારૂં મનડું લોભાણું તમ પાસરે, સગપણ તમ સાથે;
મુંને નથી બીજાની આશરે, સગપણ તમ સાથે.
મારે માથે ધણી છો તમે એકરે, સગપણ તમ સાથે;
મારી અખંડ નીભાવજો ટેકરે, સગપણ તમ સાથે.
મેં તો દેહ ધર્યો છે તમ કાજરે, સગપણ તમ સાથે;
તમને જોઈ મોહી છું વ્રજરાજરે, સગપણ તમ સાથે.
હું તો હેતે વેચાણી તમ હાથરે, સગપણ તમ સાથે;
બ્રહ્માનંદના વહાલા વ્રજનાથરે, સગપણ તમ સાથે.

૧૩૨

મારે આવ્યો અલૌકિક દાવરે, કોઈ મને શું કરશે;
માથા સાટે વર્યા મેં તો માવરે, કોઈ મને શું કરશે.

હવે બળે છે જગમાં બલાયરે, કોઈ મને શું કરશે;
મેં તો ભેટયા છે ભૂધર રાયરે, કોઈ મને શું કરશે.
અતિ આનંદ થયોછે મારે અંગરે, કોઈ મને શું કરશે;
લાગ્યો રસિયાજીનો રંગરે, કોઈ મને શું કરશે.
થઇ જગમાં અલૌકિક જીતરે, કોઈ મને શું કરશે;
લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીતરે, કોઈ મને શું કરશે.
મારે વહાલે દીધું છે મને માનરે, કોઈ મને શું કરશે;
મને કીધી સૌભાગણ કહાનરે, કોઈ મને શું કરશે.
હવે થયો સંસારીડો ઝેરરે, કોઈ મને શું કરશે;
બ્રહ્માનંદને વહાલે કીધી મહેરરે, કોઈ મને શું કરશે.

૧૩૩

લેહ લાગી મુંને તારી, મોહનજી, લેહ લાગી મુંને તારી.
કામજ મૂકયું ને ધામજ મૂકયું (૨)
મનમાં ચાહું છું મુરારિ—મોહનજી૦
ખભે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી (૨)
ગોકુળમાં ગાયો ચારી—મોહનજી૦
સોળ સહસ્ર ગોપીઓને તમેજ વરીયા (૨)
તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારી—મોહનજી૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
ચરણ કમળ બલિહારી—મોહનજી૦

૧૩૪

લેહ લાગી મને લેહ લાગી, રામ સીતાપતિ તમારી લેહ લાગી;
પ્રભુ તમને ભજ્યાથી મારી ભીડ ભાગી–રામ સીતા૦

ધ્રુવને લાગી પ્રહ્લાદને લાગી (૨)
મહેતા નરસિંહાની ભીડ ભાગી–રામ સીતા૦
અજ્ઞાનની કોટડીમાં ઉંઘ ઘણી આવે (૨)
જ્ઞાનીને શબ્દે હું જાગી–રામ સીતા૦
રમણ રેતીમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે (૨)
ગોપીઓની સંગે હું મહાલી–રામ સીતા૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
સત્ સંગતની લેહ લાગી–રામ સીતા૦

૧૩૫

ભજન ધુન ખુબ લગી હોજીરે,
પરમ ગુરૂ હરિ મારા હૃદયા માંહીરેજી;
બોલો ગોવિંદા ધુન ખુબ લગી હોજીરે;
પરમ ગુરૂ હરિ મારા હૃદયા માંહીરેજી;
લગી લગી સબ કોઇ કહેવે, લગી કીસીકું નાહીંરે;
સંતપુરૂષકું એસી લગીરે ભાઇ (૨)
તનકી શુધ બીસરાઇ–પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦
ધ્રુવકું લાગી, પ્રહ્લાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણકાઇરે;
બાઇ મીરાંકું એસી લગીરે ભાઇ (૨)
છોડયા રાજપાટ સુખદાઇ–પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦
રામકું લાગી લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા માઇરે;
હનુમાન જતિકું એસી લગીરે ભાઈ (૨)
કુદ પડે જલમાંહી–પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦
જતિકું લાગી, સતીકું લાગી, લાગી સહસ્ર અઠયાસીરે;

મજર્વાનતાકું એસી લગીરે ભાઇ (૨)
તનકી શુધ બુધ નાંહી—પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦
ભૂપ ભરથરીકું એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઇરે;
સોળસે તજી રાણી ગોપીચંદે રે ભાઇ (૨)
વૈરાગ્યને જાઉં વારી—પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦
ધનો પીપો રોહીદાસ કુબો, લગી સેનવા નાઇરે;
દાસ જીવણ સંતો ભીમકે ચરણે (૨)
આપ મલ્યા ગોસાંઇ—પરમ ગુરૂ હરિ મારા૦

૧૩૬

રસ અગમ અપાર, સુરનર,
પાર ન પામે મન વાણી વડે,
મારા વહાલાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે કોઇને નહીં જડે,
રસ પ્રેમીજન હોય તે પામે,
જેમ જળ આવે નીચે ઠામે;
આ જગત ચઢયું છે અવળે વામે—રસ૦
રસ દેવકીને ઉદરે ઉદય થયો,
રસ રેડયો તે ગોકુળમાં ગયો;
રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો—રસ૦
રસ વ્યાસજીના કુંવરે ભાખ્યો,
રસ ઉત્તરાસુત પરિક્ષતે ચાખ્યો;
રસ બ્રહ્મસુતાએ ઉરપર રાખ્યો—રસ૦
રસ પ્રહ્લાદે પ્રેમે પીધો,
રસ પીને ધ્રુવ અવિચળ કીધો;

રસ વ્રજવનિતાએ વહેંચી લીધો–રસ૦
રસ પીને મીરાં મુક્ત થઇ,
રસ પીધો ગૌતમની નારી;
રસ કર્મ સંજોગે કુબજા પામી–રસ૦
રસ નરસિંહ મહેતાએ નિશ્ચય લીધો,
રસ કમળાને કાજે કીધો;
રસ જનકસુતાએ પાઇને પીધો–રસ૦
રસ જયદેવે શુકદેવે જાણ્યો,
રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો;
રસ દ્રુપદ સુતાએ સભામાં આણ્યો–રસ૦
રસ અજર અમરરે એવો છે,
રસ માનવીઓને મેવો છે;
રસ સૌને પીવા જેવો છે–રસ૦
રસ પીજો પીધાને ટાણે,
પછી નહિ મળે ખરચે નાણે;
રસ હરિજન હોય તે શું જાણે?–રસ૦
રસ રસીયા રસ રાખો જારી,
રસ પીજો રસના અધિકારી;
પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત ન્યારી–રસ૦

૧૩૭

રોમે રોમે ચડે, રામરસ રોમે રોમે ચડે (ટેક)
પીતાં પૂરણ અનુભવ પ્રગટે, અનંત નેત્ર ઉઘડે (૨)
દ્વાદશ અંગુલ ભરી પીએ તો નવી સૃષ્ટિને ઘડે–રામ૦
સુંઘે તેને સ્વરૂપ દરશે, પાછો ભવ ના પડે (૨)

આપે નિર્ભય સઘળે વર્તે જો જીંહાએ અડે-રામ૦
અજર ખુમારી અદ્દ્ભુત ભારી, બ્રહ્મ વિષે જઈ ભડે (૨)
પિંડ બ્રહ્માંડની પાર રહ્યા, તે હંસ થઇ નીવડે-રામ૦
મરજીવા તે મહારસ માણે, તેથી નહીં કોઇ બડે (૨)
જન છોટમ એવા જન મળતાં, ભાગ્ય ભલાં ઉઘડે-રામ૦

૧૩૮

ગુરૂ મારે અગમ તીરથપર જાના હોજી;
સત્ય નામ ચડવેકી સીડી (૨)
નહીં પોથી નહીં પાનાં, ભાઇ નહીં પોથી૦-ગુરૂ મારે.
નેન કમલમેં નીરખી લ્યોને,
સુરત નુરત નીશાના, ભાઈ સુરત નુરત૦-હોજી;
આ ઘટમાં ઘડીઆળા વાગે (૨)
જુવો પુરૂષ આ કયાંના? ભાઇ જુવો પુરૂષ૦-ગુરૂ મારે.
મન મરા નહીં માલા ફેરે,
નહીં ધૂપ નહીં ધ્યાના, ભાઈ નહીં ધૂપ૦-હોજી;
એસા હય કોઇ ખેલ અગમકા (૨)
ભટકીને ભરમાણા ભાઇ ભટકીને૦-ગુરૂ મારે.
સાવ સફેદી વસ્તર પેહેરે,
એસા ઉનકા વાના, ભાઇ એસા ઉનકા૦-હોજી;
દાસ અરજણ જીવનકે શરણે (૨)
જોગી પુરૂષ છે ત્યાંના, ભાઇ જોગી પુરૂષ૦-ગુરૂ મારે.

૧૩૯

ગુરૂ મારે નજરે મોતી આયા હોજી (૨)
મેં તો ભેદ ભરમ કા પાયા-ગુરૂ મારે૦

દોઉ વચનકા જાપ અજાપા,
ત્રિકુટી તકીયા ઠેરાયા, ભાઈ ત્રિકુટી તકીયા૦–હોજી.
ચઢી સુરતા સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)
સુખમય સેજ બીછાયા, ભાઈ સુખમય૦–ગુરૂ.
મોતી મણિમેં મણિ મોતીમેં,
જ્યોતમેં જ્યોત મીલાયા, ભાઈ જ્યોતમેં૦–હોજી.
એસા હય કોઇ ખેલ અગમકા (૨)
દિલ ખોજે દરશાયા, ભાઇ દિલ ખોજે૦–ગુરૂ.
અધર તખતથી મોતી ઉતાર્યાં,
શૂન્ય ઘર આય ઠરાયા, ભાઈ શૂન્ય ઘર૦–હોજી;
વાકા ભેદ કોઇ વીરલા જાણે (૨)
ગુરૂગમસે બતલાયા, ભાઇ ગુરૂગમસેં૦–ગુરૂ.
ઉંચ નીચ અંતર નહીં ઉનકું,
હરખ નીરખ ગુન ગાયા, ભાઇ હરખ નિરખ૦–હોજી;
દાસ અરજણ જીવનકે ચરણે (૨)
નિરાધાર દરશાયા, ભાઇ નિરાધાર૦–ગુરૂ.

૧૪૦

એ કહેતા જાજો, એ મારા મહીયરની વાત,
સદ્ગુરૂ કહેતા જાજો. (ટેક).
એ મારા મહીયરના સાધુડાને
જોઇએ તુલસીની માળા (૨)
તિલક છાપ તુલસીની માળા (૨)
સોહીએ અમરા પુરવાળા—સદ્ગુરૂ.

એ ભવસાગરમાં ભય ઘણેરો
નથી ઉતર્યાનો આરો (૨)
મારા ગુરૂને એમ જઇ કહેજો (૨)
આણાં મોકલજોને વહેલાં—સદ્‌ગુરૂ.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ
હરિ ચરણે ચિત્ત રાખો (૨)
સંત શબ્દને ઓળખીને (૨)
પ્રેમનો રસ તમે ચાખો—સદ્‌ગુરૂ.

૧૪૧

અનુભવીને એકલું આનંદમાં રહેવુંરે;
ભજવા પરિબ્રહ્મને બીજું કાંઇ ન કહેવુંરે. (ટેક)
એકજ જાણી આત્મા, કોઇને દુઃખ ન દેવુંરે (૨)
સુખ દુઃખ આવે સહેજમાં, તે તો સહીને રહેવુંરે—અનુ૦
ઉર્મી ને બીજી તીક્ષણુાથી, અળગું રહેવુંરે (૨)
સમદૃષ્ટિ સમતાને ગ્રહી, આપ ખોવુંરે—અનુ૦
આદિ અંત મધ્ય, એકાદ્વૈત ભાસ્યુંરે (૨)
આતમના ઉદય થકી, અજ્ઞાન નાસ્યુંરે—અનુ૦
વેદ જોયા, પુરાણ જોયાં સરવે તપાસી (૨)
રામના નામથી કોઇ ન મોટું, સંત ઉપાસી—અનુ૦
સદ્‌ગુરૂને સેવતાં, મારૂં મનડું મોહ્યું રે (૨)
કૃષ્ણ કહે મહાપદમાં, એક ચિત્ત પ્રોયુંરે—અનુ૦

૧૪૨

સુરતા લાગીરે તેની ભ્રમણાઓ ભાંગી, જેને સુરતારે લાગી.
સુરતા લાગીરે એક સંત પ્રહ્લાદને (૨)

તાતનો ત્રાસ જેણે હૃદયે નવ ધરીયો—જેને૦
નટેરે ખેલ રચ્યોરે ચોગાનમાં (૨)
દોર વિનાનું બીજું અવર નવ દેખે—જેને૦
પતંગને દીપક સાથે સ્નેહ બંધાણો (૨)
તન મન અરપી જેણે દેહ દમી છે—જેને૦
મચ્છ ને જળની સાથે પ્રીત બંધાણી (૨)
મરતાં લગીરે તેની ઇચ્છા નવ ત્યાગી—જેને૦
મરજીવા સંત જેણે મન વશ કીધાં (૨)
પેસી સાગરમાં મોતી વીણીને લીધાં—જેને૦
ભક્તિનો મારગ એવોરે કહીયે (૨)
પ્રીતમનો સ્વામી તેના હૃદીયામાં રહે છે—જેને૦

૧૪૩

હરિ મહિમા મોટા જન જાણે, સનકાદિક શુકદેવ જોને;
અજતનયા ઉમાપતિ વંદે, કરે કમળા પદસેવ જોને.
વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જોને;
નાથ વિના બીજો નહીં બળીયો, જોયું ચિત્તમાં ચેતી જોને.
માટે મારૂં મનડું મોહ્યું, રસીક વરને રંગે જોને;
સદા સરવદા સુખમાં ઝીલું, સુંદર વરને સંગે જોને.
અમૃત કેરા સાગરમાંહે, મગ્ન થયું મન મીન જોને;
એક નિમિષ ન્યારૂં નવ થાયે, રહ્યું તે રસમાં લીન જોને.
અગર ચંદનના વનમાં જઇને, ભોગી ભમરો બેઠો જોને;
ઉઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જોને.
કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરણ પ્રીત જોને.

૧૪૪

ઓધવ ક્યારે આવશે વનમાળીરે;
થઇએ સુખીયાં મોહન મુખ ભાળી—ઓધવ૦
ક્યારે મુજને સંભારે છે કહાનરે, નીજ માતાને કરૂણા નિધાનરે;
અમને આઠે પહોર એનું ધ્યાન—ઓધવ૦
ક્યારે કહે છે ગોવાળની વાતરે, જ્યારે બેસે બેઉ ભ્રાતરે;
અમને મળશે કે દિ સાક્ષાત—ઓધવ૦
ગોપી ગોપને જમુનાનું વારિરે, ગાયો ગોવર્ધન સુખકારીરે;
કો દિ રીઝે છે વ્રજને સંભારી—ઓધવ૦
મુક્તાનંદના શ્યામને કાજરે, પૂછે ઓધવને વ્રજનારરે;
અતિ દુઃખીઓ છે વ્રજનો સમાજ—ઓધવ૦

૧૪૫

રામ સભામાં અમે રમવાને ગ્યાતા (૨)
પસલી ભરીને રસ પીધો, હરિનો રસ પૂરણ પાયો. (ટેક)
પહેલો પીયાલો મારા સદ્‌ગુરૂએ પાયો (૨)
બીજે પીયાલે થઇ છું ઘેલી—હરિનો રસ૦
ત્રીજે પીયાલો મારી રોમે રોમે વ્યાપ્યો (૨)
ચોથે પીયાલે થઇ છું ઘેલી—હરિનો રસ૦
રસ બસ થઇ છું રંગ રસીયાની સાથે (૨)
વાત ન સુઝે બીજી વાટે—હરિનો રસ૦
મોટા જોગેશ્વર જેને સ્વપ્ને ન આવે (૨)
તે મારા મંદિરીયામાં મહાલે—હરિનો રસ૦

અખંડ હેવાતણુ મારા સદ્ગુરૂએ દીધાં (૨)
અખંડ સૌભાગી અમને કીધાં—હરિનો રસ૦

૧૪૬

ગોપીજનનારે પ્રાણુ તે તો પ્રભુજીની પાસે (૨)
આ તો રહ્યાં છે, તે તો સુનાં શરીર—ગોપીજનના૦
કર્મે અમારે કયાંથી અક્રૂર આવ્યો (૨)
છળ કરી લઇ ગયો બળભદ્ર વીર—ગોપીજનના૦
રથને રોકીને જ્યારે રહ્યાંરે રાધાજી (૨)
તેમને તે આપી બહુ ધારણુ ધીર—ગોપીજનના૦
આવ્યાની આશે અમે રહ્યા રે વિશ્વાસે (૨)
આવડું ના જાણ્યું હરિ હૈડાંનું હીર—ગોપીજનના૦
વચન તમારાં ઉદ્ધવ હૃદીયામાં વાગ્યાં (૨)
એ તો લગાડયાં જેમ તાણીને તીર—ગોપીજનના૦
જળ વિના જીવે તે તો જાણો દાદુરડાં (૨)
મીન મરે જ્યારે ન મળે નીર—ગોપીજનના૦
પ્રેમની વાતો તે તો પ્રેમી જન જાણે (૨)
વંઝા ન જાણે કાંઇ પ્રસવની પીડ—ગોપીજનના૦
શ્યામ સ્વરૂપ વિના શું થાય સાધન (૨)
આંબ તજીને કોણુ સેવે કરીર—ગોપીજનના૦
ગિરધર લાલ વિના અવર ન ગોઠે (૨)
નેણુામાં વસી રહ્યો નંદકુમાર—ગોપીજનના૦
કેસરી ભૂખ્યો કયારે ઘાસ ન ખાયે (૨)
ચડયો ન ઉતરે કાંઇ સતીનો શણુગાર—ગોપીજનના૦

એક પલક અમને કહો કેમ વીસરે (૨)
પ્રીતમનો સ્વામી અમારો પ્રાણ આધાર-ગોપીજનના૦

૧૪૭

વૃંદાવનનોરે ચંદ મારે હૃદીએ વસ્યો છે (૨)
ઓધવજી ભલે આવ્યા તમે રે આજ-વૃંદાવન.
ગોવિંદજીની રે ગોઠડી કીજે (૨)
મૂકી દેઇ સર્વે મનની રે લાજ-વૃંદાવન.
ગયા પછી ફરી ગોકુલ નાવ્યા (૨)
એવો અમારો શો દીઠોરે દોષ-વૃંદાવન.
વસુદેવ દેવકીને સંતાપ્યા જેણે (૨)
તેની ઉપર શો કરવો રે રોષ-વૃંદાવન.
લોકની લાજ અમે સર્વે નિવારી (૨)
બાલપણાથી કીધી પૂરણ પ્રીત-વૃંદાવન.
કુબ્જાને ભોગ, જોગ ભાળવો અમને (૨)
એવી તમારી છે ઉલટી રીત-વૃંદાવન.
મથુરાનિવાસી એ તો કંસની દાસી (૨)
હાંશી કરે છે અમને સઘળો સંસાર-વૃંદાવન.
મધુપુર મેલી હવે કંઇએ ન જાશો. (૨)
કુબ્જા સરીખી તમને નહીં મળે નાર-વૃંદાવન.
ભાગ્ય ખરૂં ત્યારે મળી એ ભામની (૨)
પૂણ્ય કર્યાં તે કેમ પાછાંરે થાય-વૃંદાવન.
કુબ્જા રે એવી જેવા ઠાકોર તમારા (૨)
તેવા પ્રીતમ તેમના ગુણ ગાય-વૃંદાવન.

૧૪૮

ગોકુળ વહેલા પધારજોરે (૨)
મથુરા જાઓ તો મારા સમ હો લાલ–ગોકુળ વહેલા૦
રથ જોડીને અક્રૂર આવીઆરે (૨)
એતો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ–ગોકુળ વહેલા૦
ઓ જાય ઓ જાય રથ મારા નાથનોરે (૨)
માંહે બેઠા હળધર વીર હો લાલ–ગોકુળ વહેલા૦
આગળ રાધાજી ઉભાં રહ્યાં રે (૨)
મારા હ્રદીઆ પર રથ ખેડ હો લાલ–ગોકુળ વહેલા૦
મહેતા નરસિંહનો સ્વામી શામળોરે (૨)
વહાલે મારે રમાડયા છે રાસ હો લાલ–ગોકુળ વહેલા૦

૧૪૯

અખંડ વરને વરી, સાહેલી હું તો અખંડ વરને વરી. (ટેક).
ભવસાગરમાં મહા દુઃખ પામી, લક્ષ ચોરાશી ફરી–સાહેલી.
સંસાર સર્વ ભયંકર કાળો, તે દેખી થરથરી–સાહેલી.
કુટુંબ સહોદર સ્વાર્થી સઘળો, પ્રપંચથી પરહરી–સાહેલી.
જનમ ધરીને મહા દુઃખ પામી, ઘરનો તે ધંધો કરી–સાહેલી.
સતસંગતમાં મહા સુખ પામી, બેઠી ઠેકાણે ઠરી–સાહેલી.
સદ્‌ગુરૂની પૂરણ કૃપાથી, ભવસાગર હું તરી–સાહેલી.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, સંતોના ચરણમાં પડી–સા.

૧૫૦

એવો અખંડ અમર વર હું વરી, ફરી પડવો નહીં ભવ ફંદ.–અ૦
જેનું સ્વરૂપ સોહામણું, ઘણો અખિલ લોકનો આનંદ–અ૦

જેને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાન તે જોગ વૈરાગ્ય—અ૦
કરે કાશી કેદાર હિમાળે ગળે, તજે રાજ સર્વે સુખ ત્યાગ—અ૦
વરતી ત્રણુ લોકમાં કોઇક આચરે, એવા શૂરવીરે દૃઢ ધીર—અ૦
ભમી ગૌપદ ગગન ગુંજામણી, સાતસાગર અંજલિનું નીર—અ૦
ખેલી ખેલ બનાવે બહુ ભાતના, કાઢી શકે નહીં સતી કેરો વેશ—અ૦
સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ—અ૦
પ્રેમે પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એક રસ લીન—અ૦
સ્વામી પ્રીતમનોરે શોભા ભર્યો, સિંધુ અમૃતમાં મન મીન—અ૦

૧૫૧

રામ અમલ રંગ રાતે સાધુ, રામ અમલ રંગ રાતેરે;
અનંત કલ્પ બીતે એહી પીતે, અજહુનાહીં ધરાતેરે—રામ.
પ્રથમ બીજ બદ્રીપતિ બોયો, નારદકે ઉર માંહીરે,
નારદ લે દશદિશ હી વેર્યો, ચૌદ લોકકે માંહીરે—રામ.
નારદ પાસ વ્યાસ મુનિ લેકે, શુક જોગીકું પાયોરે;
સો શુક અનંત કોટિ વૈષ્ણવકું, સબકું રંગ ચઢાયોરે—રામ.
સો શુક તે લે સુત પુરાણી, પીના ખુબ અધ્યાસીરે;
નિશદિન એહી અમલકે છાકે, ઘુમત સહસ્ર અઠયાસીરે-રામ.
શેષ સહસ્રમુખ શિવસનકાદિક, પીવત પાત ન થાકેરે;
બ્રહ્માનંદ કહે વ્રજવાસી, એહી અમલમેં છાકેરે—રામ.

૧૫૨

જીવને સાટેરે, માળા મારા જીવને સાટેરે (૨)
શું મૂકું મૃત્યુભય માટે, માળા મારા જીવને સાટેરે (ટેક).
ઉગ્ર તપે હું માળા પામ્યો, તે કેમ મૂકી જાય (૨)

જો નરસૈયો માળા મૂકે તો, ત્રણુ લોક પ્રલે થાય–માળા.
નવસેં નવાણું અવળી ચાલે, ને સાતે સમુદ્ર સૂકે (૨)
મેરૂ ચળે રવિ પશ્ચિમ ઉગે, નરસૈયો માળા ન મૂકે–માળા.
તમેજોગી સર્વે વૈષ્ણવ થાઓ, મુજ પુઠે તાલ વગાડો (૨)
ભણે નરસૈયો યોગ ધરીને, શીદને જન્મ વણુસાડો–માળા.

ઢોંગી ભકત વિષે.

૧૫૩

જુઠા જુઠી ન ઝાલો માળા—હાંરે જુઠા૦
માળા માળા માળા રે—જુઠા૦
હાલતાં ને ચાલતાં મણકારે મૂકે (૨)
એ જગ ધૂતવાના ચાળારે–જુઠા૦
જગતમાં ભક્તપણું જો દેખાડે (૨)
કરમ કરે છે કાળાંરે—જુઠા૦
વ્યાસ વલ્લભ કહે જુઠા જનમના (૨)
ખાશો જમના ભાલારે—જુઠા૦

૧૫૪

વૈષ્ણુવ નથી થયોરે, શીદ ગુમાનમાં તું ઘૂમે (ટેક).
હરિજન જોઇને હૈડું ન હરખે, દ્રવે ન હરિગુણુ ગાતાં (૨)
કામધામ ચટકી નથી ફટકી (૨) ક્રોધે લોચન રાતાં–વૈ૦
તુજ સંગે કોઇ વૈષ્ણુવ થાયે, તો તું વૈષ્ણુવ સાચો (૨)
તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો–વૈ૦
પરદુઃખ દેખી હૃદય ન દાઝે, પરનિંદાથી ન ડરતો (૨)

વહાલ નથી વિઠ્ઠલશું સાચું (૨) હઠે તું હું હું કરતો–વૈ૦
પરોપકારે પ્રીત ન તુજને, સ્વારથ છુટયો છે નહીં (૨)
કહેણી તેવી રહેણી ન મળે (૨) કયાં લખ્યું એમ કહેની–વૈ૦
મન તણો ગુરૂ મન કરીશ તો, સાચી વસ્તુ જડશે (૨)
દયા દુઃખ કે સુખ માન પણુ (૨) સાચું કહેવું પડશે–વૈ૦

૧૫૫

અરે શું સમજ્યો વૈષ્ણુવ થઇ, અવિદ્યા જો અળગી નવ ગઇ.
જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગમે નહીં ગાતાં, રાસ કથાના રસીયા;
કામ ક્રોધ મદ લોભ ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા–અરે૦
તન મન ધન દારા ઘર તારૂં બ્રહ્મ સમર્પણ કીધું;
પાપ કર્મ તો પામર જીવડે, પોતે માથે લીધું–અરે૦
હીંગ તજે પણ હરામ ન તજે, નીરખે કોઈ પરનારી;
લસણ તજે પણ લાંચ ખાય છે, ન તજે ચોરી જારી–અરે૦
જરને લોભે જુઠા સોગંદ, ખાતાં પણ નથી બ્હીતા;
જુઠી સાક્ષી જાય પુરવા, ઝટ ઉપાડે ગીતા–અરે૦
છાપ તિલક તાણીને અંગે, મંડલીઓમાં મહાલે;
ગુપ્ત ઘાત અંતરમાં રાખી, ઘણાંકનાં ઘર ઘાલે–અરે૦
એકાદશીનું વ્રત આચરે, ફરાળ સારૂં ફાકે;
ઉપર ચોખા અંતર મેલા, પરધન હરવા તાકે–અરે૦
એક પ્રભુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;
નીતિનો મારગ ઝાલીને, ભાળી ડગલું ભરવું–અરે૦
એમ વિચારી જે જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચો;
કહે છોટમ પરપંચી મારગ, જાણો સર્વે કાચો–અરે૦

૧૫૬

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય, તારા દિલનું કપટ ન જાય;
પ્રભુ કીર્તન પ્રભુ નામ સ્મરણમાં, અતિશય આળસ તારે;
ડાચા કુટ લવ પરનિંદામાં આખો દિવસ નવ હારે–પ્રભુ.
પ્રભુનું પૂજન કરતી વેળા, કાયા તારી કંપે;
ગંજીફો સોગટાં કૂટતાં, આઠ પહોર નવ જંપે–પ્રભુ.
હરિનું ચંદન ઘસતાં તારૂં, શ્રમથી શરીર બગડે;
કુંડી કુંદકું લઇ મરી મસાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે–પ્રભુ.
એકાદશી ઓછવનાં જાગરણ, અતિ કઠણ તને લાગે;
ભાંડ ભવૈયા જોવા સારૂ સારી રાતજ જાગે–પ્રભુ.
હરિના જન લુખું સુકું, વેઠજ વળગી જાણે;
સગા સંબંધી પરૂણા આવે, તેને પિરસે મિષ્ટ પરાણે–પ્રભુ.
બે પૈસાની ગુરૂ સેવા બતાવે, ત્યાં ગણગણતું બોલે;
ઘરની સ્ત્રી જ્યારે માગે ઘરેણું, ત્યારે હસી મગ્ન થઈ ડોલે–પ્રભુ.
ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભૂષણ ઘાલે;
સોનું રૂપું મણિ મુક્તા વીણ, સ્ત્રી સુતને નવ ચાલે–પ્રભુ.
જગ દેખતાં જપવા બેસે, બાકી નાહ્ય ન ખાવા;
ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના ભાવા–પ્રભુ.
આ કરવું આ ના કરવું એમ, અન્યને શિક્ષા દે છે;
એ પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચિત કર્મ કરે છે–પ્રભુ.
અંતરના છલ અન્ય ન લેહ, પણ જાણે અંતર જામી;
એ તો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી–પ્રભુ.

હીંચ વિષેનાં કીર્તનો.

૧૫૭

એવી મહાપદ કેરી વાતરે, સંત કોઇ જાણેરે;
જેને મળ્યા સદ્‌ગુરૂરે સુજાણ, સોઈ પીછાણેરે–એવી૦
દિલ ઉગે ભૂલ્યો ભવાનરે, પછી કેમ જડશેરે;
આડી રેન અંધારીરે રાત, ઘણા રડવડશેરે–એવી૦
એવા તન મન ને વળી ધનરે, ગુરૂજીને ધરીયેરે;
એવો અવર દુજો નહીં કોઇ, ફોકટ ફેરો ફરીયેરે-એવી૦
આવ્યો ભજન કરવાનો સમવાદરે, ભજન કરી તરવુંરે;
એવા કરજો સંતોના રૂડા સંગ, અસત્ય પરહરવુંરે–એવી૦
એવા સંત સ્વરૂપી ઝાઝરે, તેમાં કોઇ બેસેરે;
એવા તરી ઉતરે ભવપાર, ગેમલ એમ કહે છેરે–એવી૦

૧૫૮

ઓધા જાણેરે એને તે અમે જાણીયેરે;
વર રાધાજીનો તો વખાણીયેરે—ઓધા૦
કંઇક જાણ્યાતા નરસિંહ નાગરેરે;
હુંડી લખીતી કોરેરે કાગળેરે—ઓધા૦
કંઇ જાણ્યા સગાળ શેઠ વાણીએરે;
કુંવર વેંધ્યો સગાવતી રાણીએરે–ઓધા૦
કંઇક જાણ્યાતા હરિશ્ચંદ્ર રાજીએરે;
સત્ય રાખ્યાં તારામતી રાણીએરે—ઓધા૦
મૂરખ ખોટાં કરમની કહાણીએરે;
પથ્થર નહીં ભીંજે ઉંડે પાણીએરે—ઓધા૦

ગુરૂ ગાયરે ગેમલ રસ માણીએરે;
ગોરસ પીધા કાનુડે વર દાણીએરે—ઓધા૦

૧૫૯

સીતારામને ભજીને લહાવો લીજીયેરે (૨)
મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કીજીયેરે—સીતારામ૦
તારો અવસર પલ પલ જાય છે રે (૨)
તારા ઘટમાં બેઠો કાળ ખાય છે રે—સીતારામ૦
તારૂં જોબન જાશે જરા આવશે રે (૨)
તુંને ભાણે ભોજન નહીં ભાવશે રે—સીતારામ૦
તારા વહાલા વેરી થઇ લાગશે રે (૨)
તારી દેહ દેખીને દૂર ભાગશે રે—સીતારામ૦
કાંઇક ધર્મ કરો આડું આવશે રે (૨)
તે તો જમના તે માર મૂકાવશેરે—સીતારામ૦
સખી રામદાસ કહે નર નારને રે (૨)
સંત સેવો તો ઉતરો ભવપારને રે—સીતારામ૦

૧૬૦

મુંને લહેરરે લાગી હરિના નામનીરે (૨)
હું તો ટળીરે સંસારીઆના કામનીરે-મુંને લહેરરે૦
ચોંટ લાગી ટાળીરે કોઇની નહીં ટળેરે (૨)
મર કોટી ભૂવાને ભેળા કરોરે-મુંને લહેરરે૦
હું તો બાવરી ફરૂં છું મારા મદમાંરે (૨)
મારી સુરતી ગુરૂજીના પદમાંરે-મુંને લહેરરે૦
મહામંત્ર સુણાવ્યો મારા કાનમાંરે (૨)

હું તો સમજી ગુરૂજીની સાનમાંરે—મુંને લહેરરે૦
મીરાં બાઈને ગુરૂરે મળ્યા વાટમાંરે (૨)
એણે છોડી દીધેલ રાજ પાટનારે—મુંને લહેરરે૦

૧૬૧

મારે આજે આનંદનો દિન છે રે;
હરિની ભક્તિ કરે તેને ધન્ય છે રે. (ટેક).
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર આપીયોરે (૨)
ધ્રુવને અવિચળ કરીને સ્થાપીયોરે—મારે૦
વહાલે નામાની છાપરી છાઈ છે રે (૨)
સુદામાની તે નાર સુખ પાઈ છે રે—મારે૦
વહાલે વિખડાં વાર્યાં તે મીરાં બાઈનાંરે (૨)
લજ્જા રાખી સંસારીઆના સાથનીરે—મારે૦
ગુરૂ પ્રતાપે ભીમદાસ બોલીયારે (૨)
મારા અંતરના પડદા ખોલીયારે—મારે૦

૧૬૨

એની વ્રજમાં વાતો એવી થાય છે રે (૨)
મારો વહાલો મથુરામાં જાય છે રે—એની વ્રજમાં૦
સર્વે વ્રજની સુંદરી ભેળી થઇ રે (૨)
રથ રોકીને આડી ઉભી રહીરે—એની વ્રજમાં૦
રથ જોડીને અક્રૂર આવીયારે (૨)
તમે શા શા સમાચાર લાવીયારે—એની વ્રજમાં૦
અમે મહેતા નરસૈયાના સાથમાંરે (૨)
અમે છઇએ હરિ તમારા હાથમાંરે—એની વ્રજમાં૦

૧૬૩

મથુરામાં હરિને જાવા નહીં દઉંરે (૨)
અબળાનું મોહનજી માનો કહ્યું રે—મથુરામાં૦
જેમ કહેશો તેમ સ્થિર કરી સ્થાપશુંરે (૨)
કુબ્જાથી અધિક સુખ આપશું રે—મથુરામાં૦
એમ કહેતાં અમારાં કહ્યાં નહીં કરોરે (૨)
અમને મારીને પછે ડગલાં ભરો રે—મથુરામાં૦
સર્વે સુંદરીને સાથે તેડશું રે (૨)
કહે ગેમલજી પછે રથ ખેડશું રે—મથુરામાં૦

૧૬૪

ધન્ય આજની ઘડી રળીયામણીરે (૨)
મારો વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજીરે—આજની૦
હું તો મોતીડાંના ચોક પુરાવતીરે (૨)
મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજીરે—આજની૦
અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણેરે (૨)
મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉભો બારણે હોજીરે-આજની૦

૧૬૫

ઓધા શીયોનેરે—એવો શીયોને હમારોરે દોષ;
મારો વહાલો એ વ્રજમાં આવે નહિરે—ઓધા૦
ઓધા, વિપ્ર હતા તે ખોટા થીયારે (૨)
ખોટા પડીયારે, જોશીડા, તારા જોષ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, દુરિજન લોક દાઝી મરેરે (૨)
વહાલો થઈ ગયારે, બાળારેપણાના બોલ—મારો૦—ઓધા૦

ઓધા, ગોકુળ ગામ સોહામણુંરે (૨)
ચોકે ચોકેરે આહીરડાનો વાસ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, ઓઢવાનાં આભરણ ઉતારીયાંરે (૨)
ઉતાર્યા રે, અંગડાના ખેશ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, ગાયરે ગેમલ અરજ એટલીરે;
મારી હતી રે, બાળારેપણુની પ્રીત—મારો૦—ઓ૦

૧૬૬

ઓધા શ્યામરે—ઓધા, શ્યામ વિના તે આવ્યા કેમ ?
મારો વહાલો તે રજ વિસરે નહીં રે. (ટેક).
એના વિના સુનાં તે મંદિર માળીયાંરે (૨)
સુનાં પડીયાંરે, સુનાં પડીયાં મેડી કેરા ગોખ-મારો.
ઓધા, માતપિતા પુત્ર સર્વે તજ્યાંરે (૨)
હવે તજશુંરે, હવે તજશું તે કુળ કેરા ધર્મ—મારો.
ઓધા, શ્યામસુંદરનાં લઉં વારણુંરે (૨)
એને માટેરે, એને માટે ફરૂં જમનાજીના ઘાટ-મારો.
ઓધા, વૈકુંઠમાં જાવું નથીરે (૨)
મારે રહેવુંરે; મારે રહેવું શ્રી નાથજીની પાસ-મારો.
ઓધા, માધવદાસની વિનતિરે (૨)
મને રાખોરે, મને રાખો મારા વહાલાજીની પાસ-મારો.

૧૬૭

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે, શામળા ગિરધારી;
મારી હુંડી શામળીઆને હાથરે, શામળા ગિરધારી.
રાણાજીએ રઢ કરી, વળી મીરાં કેરે કાજ (૨)

ઝેરના પ્યાલા મોકલ્યારે, વહાલો ઝેરના જારણુ હાર રે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
સ્થંભથકી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહરૂપ (૨)
પ્રહ્લાદને ઉગારીઓરે, વહાલે માર્યો હરણાકંસ ભૂપરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
ગજને વહાલે ઉગારીઓ, વળી સુદામાની ભાંગી ભૂખ (૨)
દોહલી વેળાના મારા વાલમારે, તમે ભકતોને ઘણું આપ્યાં સુખરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પૂર્યાં ચીર (૨)
નરસિંહ મહેતાની હુંડી સ્વીકારજોરે તમે સુભદ્રાબાઇના વીરરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
સાડાત્રણસો તીરથવાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત (૨)
વહેલા પધારજો દ્વારકારે, એને ગોમતી ન્હાયાની ઘણી ખંતરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આવ્યા નગરની માંહે (૨)
આ શહેરમાં એવું કોણ છેરે, જેનું શામળશા શેઠ એવું નામરે,
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
નથી બ્રાહ્મણ નથી વાણીઓ, નથી ચારણ નથી ભાટ (૨)
લોક કરે છે ઠેકડીરે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
રહેવાને નથી ઝુંપડું, વળી જમવા નથી જુવાર (૨)
બેટા બેટી વળાવીઆંરે, મેં તો વળાવી ઘર કેરી નારરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦

ગરથ મારૂં ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનો હાર (૨)
સાચું નાણું મારે શામળોરે, દોલતમાં ઝાંઝ પખાજરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
તીરથવાસી સૌ ચાલીઆ, વળી આવ્યા નગરની બહાર(૨)
વેશ લીધો વણીકનો રે, મારૂં શામળશા શેઠ એવું નામરે,
શામળા ગિરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પૂરાં દામ (૨)
રૂપૈઆ આપું રોકડારે, મારૂં શામળશા શેઠ એવું નામરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦
હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી અરજે કીધાં કામ (૨)
મહેતાજી ફરી લખજોરે, મુજ વાણોતર સરખાં કાજરે;
શામળા ગિરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે૦

૧૯૮

પ્રભુ પાલવ પકડીને રહી છું પ્રેમથી રે,
મારા છેલ છબીલા અંતરના આધાર;
ઉભી અરજ કરે મીરાંબાઇ રામને રે–(ટેક)
મારાં દાસીપાનાં દુઃખ સરવે દૂર કરોરે,
શીશ નામું મારા સદ્ગુરૂને પ્રણામ,
ઉભી અરજ કરે મીરાંબાઇ રામનેરે–પ્રભુપાલવ.

(સાખી)

સાસરીયામાં સુખ નહિ, મહીયરીયે નહિ માન;
સુખ દુઃખની વાતડી, ધરતું નથી કોઇ ધ્યાન;
હવે નથી રહેવું રાણાજીના રાજમાંરે;
રાણો રોષ ભરેલો કુડો કપટી રાય–ઉભી૦–પ્રભુ૦

(સાખી)

આ સમે હરિ આવજો, વિઠ્ઠલ કરજો વા'ર;
ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અબળાના આધાર;
વહાલા વસમું જાણી વેગે વહેલા આવજોરે;
નહીંતર જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—ઉભી૦—પ્રભુ૦

(સાખી)

ઉંડે કુવે ઉતારીઆ, તરત ત્રુટાં વ્રત;
તારણ હારો તારશે, શામળીઓ સમરથ;
એવા વિવેકી વિઠ્ઠલને જાઉં વારણે રે;
ટળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ—ઉભી૦—પ્રભુ૦

(સાખી)

વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રિકમ રાખો ટેક;
આગે હીંમત આદરી, મન ધારૂં વિવેક;
એવા ભક્તિ ભાવે ભૂધર આવો ભેટવારે;
હું તો વેચાણી છું, નાથ, તમારે હાથ—ઉભી૦—પ્રભુ૦

(સાખી)

નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જયાં સુધી ઘટમાં પ્રાણ;
સહેજે સમુદર ઉતર્યા, જેને ભેટયા શ્યામ;
એવા પૂરણ પુરૂષોતમ પધારજોરે;
સત્ય રાખો મારા સાચા સુંદર શ્યામ—ઉભી૦—પ્રભુ૦

(સાખી)

કૃપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાગું પાય;
રાણા ઘેર જાવું નથી, એવો કર્યો ઠરાવ;

હવે શરણાગતની, વા'રે ચઢજો વિઠ્ઠલા રે;
પ્રભુ કૃપા કરીને રાખો ચરણની પાસ–ઉભી૦–પ્રભુ૦

પ્રાર્થના વિષે.

૧૬૯

વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર, પ્રભુ, તું વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર;
આ જગનો સૃજનાર, પ્રભુ, તું વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર. (ટેક.)
બ્રહ્મ ઈંદ્રાદિક દેવતા, જેને નમે છે આજ;
તે પરમેશ્વર સર્વનાં, પૂરો મનનાં કાજ–પ્રભુ તું૦
લક્ષ્મીજી પણ જેહના. ચરણ સેવે છે નીત;
તે પ્રભુજીના પદ વિષે, ચોડી રાખજો ચિત્ત–પ્રભુ તું૦
ગૌતમ અત્રિ વસિષ્ટથી, જેના પદ સેવાય;
એવા દેવ ભજ્યા થકી, પાપ આપણાં જાય–પ્રભુ તું૦
પ્રહ્લાદ ધ્રુવાદિક ભક્તથી, ભજન જેહનું થાય;
પુરૂષોત્તમ સેવ્યા થકી, કોટિ યજ્ઞ ફળ થાય–પ્રભુ તું૦

૧૭૦

* દીનનો દયાળ છોડી, કોને શરણ જાઉં;
કોને શરણ જાઉં, પ્રભુ, કોને શરણ જાઉં. (ટેક)
માત તાત જાણી, પ્રભુ, ચરણ પ્રત્યે ધાઉં (૨)
પામીને પ્રસાદ પૂર્ણ (૨) કૃત કૃતાર્થ થાઉં;
પ્રભુ, કૃતકૃતાર્થ થાઉં—દીનનો૦
નીતિ ભક્તિરૂપી પુણ્ય તીર્થમાં હું ન્હાઉં (૨)
પરમ ઇષ્ટ બ્રહ્મની હું (૨) સ્તુતિ ગુણ ગાઉં;

પ્રભુ, સ્તુતિ ગુણ ગાઉં—દીનનો૦
પ્રભુ કૃપાનિધાનની હું પૂર્ણ કૃપા ચહાઉં. (૨)
સંકટ સમય નાથ (૨) પલ્લવ હું સહાઉં,
પ્રભુ, પલ્લવ હું સહાઉં—દીનનો૦
નમી નમી પરાત્પરા, હું શરણ તારે આવું. (૨)
પ્રેમપુષ્પ અંજલી હું (૨) પ્રભુપદે વધાવું;
પ્રભુ, પ્રભુ પદે વધાવું—દીનનો૦

૧૭૧

* અભિવંદન બ્રહ્મ પદે હું કરૂં (૨)
પ્રભુ શરણ રહી શુભ ધ્યાન ધરૂં—અભિવંદન૦
પરમાત્મા પરમેશ તમારૂં (૨)
મંગળ નામ સદા હું સ્મરૂં—અભિવંદન૦
હૃદય વિષે વિશ્વેશ તમારી (૨)
પ્રેમળ ભક્તિ હું પૂર્ણ ભરૂં—અભિવંદન૦
દુસ્તર ભવ સિંધુથી પ્રભુની (૨)
પરમ કૃપાથી હું સત્ય તરૂં—અભિવંદન૦

૧૭૨

અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા;
તુજ વિના, અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા. (ટેક)
વિનય થકી હું વિનતિ કરૂં છું (૨)
વિશ્વ તણા વિભુ ધાતા—તુજ૦
સર્વ ઋષિ મુનિ શુક સનકાદિક (૨)
તુજ મહિમા ગુણ ગાતા—તુજ૦

દીન દયાળ તુજ કરૂણા વિના (૨)
કોણ કરે સુખ શાતા—તુજ૦
આશ્રય એક તમારો ધારૂં (૨)
સુખ દુઃખના પ્રભુ જ્ઞાતા—તુજ૦
સાષ્ટાંગે હું વંદું વિભુને (૨)
પર પદ મંગળ દાતા—તુજ૦

૧૭૩

* શરણ ખરૂં છે તમારૂં, પ્રભુજી, મારે શરણ ખરૂં છે તમારૂં.
અનુગ્રહ નાથ અપાર કીધા છે (૨)
હૃદય થકી ન વિસારૂં—હાંહાંરે પ્રભુ, હૃદય૦-પ્રભુજી૦
પ્રતિપાલન પ્રભુ ધર્મ તમારો (૨)
સર્વ તણું કરો સારૂં—હાંહાંરે પ્રભુ, સર્વ૦-પ્રભુજી૦
નિષ્કૃતિ પાપ તણી કેમ થાશે (૨)
નિંદ્યકૃતિ જો વિચારૂં—હાંહાંરે પ્રભુ, નિંદ્ય૦-પ્રભુજી૦
ભજન કરી ભગવંત અંતરમાં (૨)
મંગળ ધ્યાન હું ધારૂં-હાંહાંરે પ્રભુ, મંગળ૦-પ્રભુજી૦

૧૭૪

હરિ જેવો તેવો હું દાસ તમારો, કરૂણાસિંધુ ગ્રહો કર મારો(ટેક)
સાંકડયાના સાથી શામળીઆ, છો બગડયાના બેલી (૨)
શરણ પડયો ખળ અમિતકુકર્મી, તદપિ ન મૂકો ઠેલી-હરિ૦
નિજજન જુઠાની જાતી લજ્જા, રાખો છો શ્રી રણછોડ (૨)
શૂન્ય ભાગ્યને સફળ કરો છો, પુરો બિરૂદ બળકોડ-હરિ૦
અવળનું સવળ કરો સુંદરવર, જ્યારે જન જાય હારી (૨)

અયોગ્ય યોગ્ય, પતિત કરો પાવન, પ્રભુ દુઃખ દુષ્કૃતહારી–હરિ૦
વિનંતિ વિના રક્ષક નિજ જનના, દોષ તણા ગુણ માનો (૨)
સમરણ કરતાં સંકટ ટાળો, ગણો ન મોટો નાનો–હરિ૦
વિકળ પરાધીન પીડા પ્રજાળો, અંતરનું દુઃખ જાણો (૨)
આરતબંધુ સહિષ્ણુ અભયકર, અવગુણ ઉર નવ આણો–હરિ૦
સર્વેશ્વર સર્વાત્મા સ્વતંતર, દયા પ્રીતમ ગીરધારી (૨)
શરણાગત વત્સલ શ્રીજી મારે, મોટી છે ઓથ તમારી–હરિ૦

૧૭૫

પોતાના જનને ઉધારે, જેમ તેમ પોતાના જનને ઉધારે. (ટેક)
કામી ક્રોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે (૨)
અવગુણ મૂળ સમૂળો છેદે, ભાવેશું ભક્તિ વધારે—જેમ.
ક્રોધી કંસને આપ્યું અભેપદ, બીલ્વમંગળને તારે (૨)
લોભી કદરજ અધમ અજામીલ, તેને બીજો કોણ તારે–જેમ.
સંસાર સાગરની લહેર ન લાગે, પ્રેમે શું પાર ઉતારે (૨)
દાસનાં દુઃખડાં ટાળે દયાનિધિ, પ્રીતમને પ્રભુ કેમ વિસારે–જેમ.

દીનતા વિષે.

૧૭૬

અપરંપાર પ્રભુ અવગુણ મોરા, માફ કરોને મુરારિરે (ટેક).
દયા ધરમની વાત ન જાણું, અધરમનો અધિકારીરે;
પાપી પૂરો જુઠા બોલો, બહુ નિરખું પરનારીરે—અપ૦
સાધુ દૂભ્યા બ્રાહ્મણ દૂભ્યા, ભક્ત દૂભ્યા બહુ ભારીરે;
માત પિતા બન્નેને દૂભ્યાં, ગરીબનકું દીયો ગારીરે—અપ૦

ભજન થાય ત્યાં નિદ્રા આવે, પરનિંદા લાગે પ્યારીરે;
મિથ્યા સુખમાં આનંદ વરતું, બહુ રહું હુશીઆરરે—અપ૦
સંસાર સાગરમાં જળ ભરીયો, સઘળે ભરીયો ભારીરે;
તુલસીદાસ ગરીબનકી વિનતિ, અબ તો લીયોને ઉગારીરે—અપ૦

૧૭૭

* અપરાધો અમારા પ્રભુ મહા ઘણા રે (૨)
કૃપાસિંધુ તમે ક્ષમા કરો અપરાધ—અપરાધો૦
દોષ જોઇ નહિ રોષ કરો છો (૨)
દયાનિધિ દયામાં નથી કાંઇ મણારે—અપરાધો૦
અભિલાષા રાખીયે તમારી (૨)
અન્ય આશ્રય નથી, પ્રભુ તુજ વિનારે—અપરાધો૦
અનુગ્રહ સ્મરી અભિવંદન કરિયે (૨)
તુજ ચરણ પ્રત્યે, સતચિદ્ ઘનારે—અપરાધો૦

૧૭૮

*અપરાધ ક્ષમા કરો મારો, પ્રભુ, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો.
નિંદિત કર્મો જે મેં કીધાં (૨) તે પ્રભુ સર્વે નિવારો—પ્ર૦
શરણે રહી પ્રભુચરણે વંદું (૨) ભજવલ પાર ઉતારો—પ્ર૦
દાસ તણું રક્ષણ કરવાનો (૨) છે પ્રભુ ધર્મ તમારો—પ્ર૦
કર જોડીને વિનતિ કરૂં છું. (૨) સંકટ સર્વ નિવારો—પ્ર૦

૧૭૯

મારી ગતિ કેમ કરશો જદુનાથ (૨)
કેમ કરશો જદુનાથ—મારી ગતિ૦
માયા મદના કેફમાંરે, ભૂલ્યો તમારૂં નામ (૨)
માતાજીના ઉદરમાંરે કાંઇ, વચન દીધું તમ હાથ—મારી૦

હું જુઠો મારી કાયા જુઠી, તન મન જુઠું જાણ (૨)
તમારી કૃપાથકી રે, કાંઈ તૃણનો મેરૂ થાય–મારી૦
એક આશરો તમ તણો, બીજાની નહીં આશ (૨)
જાદવદાસના દાસનીરે પ્રભુ, લાજ તમારે હાથ—મારી૦

૧૮૦

શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા;
સઘળું સમજો છો અંતર જામી, નંદલાલા.
ભય તો લાગે છે મુજને ભારી, શામળીઆ વાલા;
અંતકાળે શી વલે થાશે મારી, નંદલાલા.
સેવા સ્મરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;
રંક સાધુને દુઃખ દીધું, નંદલાલા.
હીણો શાસ્ત્રીય સહુ ધર્મે, શામળીઆ વાલા;
પરિપૂરણ છું હું કર્મે, નંદલાલા.
સહુ જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીઆ વાલા;
પાખંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા.
બાંહ ગ્રહ્યાની લાજ ધરજો, શામળીઆ વાલા;
પીડા ન પામું એવું કરજો, નંદલાલા.
સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજો, શામળીઆ વાલા;
દોષ ન જોશો દરશન દેજો, નંદલાલા.
શ્રીમુખ બોલ્યા તે સાચું કરજો, શામળીઆ વાલા;
દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજો, નંદલાલા.

૧૮૧

કૌન કુટિલ ખલ કામી, મો સમ, કૌન કુટિલ ખલ કામી–મો૦
તુમસેં કહા છીપા કરૂનાનિધી, તુમ ઉર અંતરજામી–મો૦

ભરી ભરી ઉદર વિષય રસ પીવત, જેસે શૂકર ગ્રામી–મો૦
જો તન દીયો તાહી વિસરાયો, એસો નીમકહરામી–મો૦
જહાં સત સંગત તહાં અતિ આળસ, વિષય ન સંગ વિસરામી–મો.
શ્રીહરિ શ્રરન છાંડી ઓરનકું, નિશદિન કરત ગુલામી–મો૦
પાપી પતિત અધમ પરનિંદક, સબ પતિતનમેં નામી–મો૦
કીજે કૃપા દાસ તુલસીપર, સુનીયેં શ્રીપતિ સ્વામી–મો૦

૧૮૨

સકળ વિશ્વના નાથ શ્રીહરિ, મલિન વાસના ટાળ માહરી;
અધિક બુદ્ધિ તું શુદ્ધ આપજે, પ્રભુ કૃપા કરી કષ્ટ કાપજે.
નવ કદી કરી ભક્તિ ભાવથી, નવ કથા સુણી નિજ કાનથી;
ભજન ના કર્યું તેમ તાહરૂં, હરિ ભલું થશે કેમ માહરૂં.
બહુ બહુ કુડાં કર્મ મેં કીધાં, ધન ધુતી કરી પારકાં લીધાં;
ગરીબ રંકને દુઃખ આપીઆં, તરૂ સુધર્મનાં તેહ કાપીઆં.
અધિક લોભની લાલચે ફસી, ફિકર ના ધરી ચિત્તમાં કશી;
કથન કંઇ કુડાં મેં મુખે કર્યાં, વચન નીતિનાં સર્વ વિસર્યા.
કર વડે કદી ધર્મ ના કર્યા, પણ અધર્મના કોથળા ભર્યા;
જગતનાથ હું ના ડર્યો જરી, લુણહરામી મેં તજશું કરી.
ચરણથી કદી ચાલી ના ગયો, પ્રભુ સુપંથમાં દૂર તો રહ્યો.
ચરણ પાપને પંથ તો ધર્યો, દિલ વિષે નહિ તે થકી ડર્યો.
છલ પ્રપંચ ને ધૂર્ત કામમાં, નવ કદી મુકી ઓછ હામમાં;
અધમ જાતનો પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તુંથી રહ્યો સર્વદા પરો.
કર ગમે તને તે હરિ હવે, અહીં બળું છું હું શોકને દવે;
દુઃખથી છુટકો નાથજી કરો, અરજ દાસની દીલમાં ધરો.

૧૮૩

ચાકર રાખોજીરે, અમને ચાકર રાખોજી,
શામળીયા ગિરધારી લાલ, ચાકર રાખોજી.
હજુરી ચાકર રહેશુંજી (૨)
મોહન મોરલીવાળા બાપ, ચાકર રહેશુંજી.
ચાકરીમાં સમરન માગું, દર્શન માગું ખરચી;
ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માગું, ચાર વાતો સરખી–અમને૦
જપ કરવાને બ્રાહ્મણ સર્જ્યાં, તપ કરવા સંન્યાસી;
ભજન કરવા સંત સર્જ્યાં, વૃંદાવનના વાસી–અમને૦
રાઠોડા ઘેર દીકરી, ને રાણાજી ઘેર નાર;
શામળીયા તારે કારણે, મેંતો છોડ દીયો સંસાર–અમને૦
ચાકર રહેશું ને બાગ બનાવશું, ને નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું,
બાઇ મીરાં કહે ગિરધારીલાલ, રાધે ગોવિંદ ગાશું–અમને૦

માયા વિષે.

૧૮૪

માયા તજીને જીવ ક્યાં જશેરે,
જોને, માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે. (ટેક)
રાજારે રંક ફકીર સંન્યાસી (૨)
સર્વેમાં વાસો તે વસેરે—જોને.
ધરે આયુધ કરે યુદ્ધ જોરાવર (૨)
ધન લેવાને સર્વે ધસેરે–જોને.
ઉપરથી ટાળશો તો અંતરમાં એમ છે (૨)
અહમેવ મમતા આવશેરે–જોને.

મમતા તજે તો મોહ ઘટે નહીં (૨)
મોહ થકી કામ ઉદે થશેરે–જોને.
કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજે (૨)
ક્રોધ હણે લોભ લાગશેરે–જોને.
જરા જો લોભની લ્હેર સમાવે (૨)
તો મન મરડીને મારશેરે–જોને.
જેમ જેમ ત્યાગ તેમ તેમ આવે (૨)
વિષય વિકાર ઘણા વાધશેરે–જોને.
અનેક પેરે બહુ આપદા વધારે (૨)
અળગી તે ક્ષણ એક ના ખસેરે–જોને.
જ્ઞાન વિવેક વિચારીને જોજો (૨)
એ ખરૂં કે ખોટું હશેરે–જોને.
કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાય છે (૨)
આપોપું તજે સુખીયો થશેરે–જોને.

૧૮૫

હરિની માયા મહાબળવંતી, કોણે જીતી નવ જાય જોને;
જોગીને તો જોતી હીંડે, ભોગીને તો ખાય જોને.
કાયરને તો કુટી નાંખે, શૂરા પુંઠળ ધાય જોને;
જ્ઞાનીને તો ગોતી મારે, અજ્ઞાની અથડાય જોને.
પંડિતને પ્રપંચે મારે, કોણે નવ કળાય જોને;
હરિજનને તો હાથે મારે, મહા ઠગાણી કહેવાય જોને.
ચતુરને તો ચુંટી નાંખે, ચટક ચોંટી જાય જોને;
તપસીને તો ટીપી નાંખે, કરણીમાં કુટાય જોને.

હરિની અતિ પ્રબળ માયા, જોરે નવ જીતાય જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રેમ તણે વશ થાય જોને.

૧૮૬

હરિ હું શું કરૂં રે, મારો માયા ન મૂકે કેડો. (ટેક).
કોટિ કલ્પ સુધી એણે ભાળ્યો, ભમું હજુ નહીં છેડો;
મુજથી ન છુટે ન આપ છોડાવો, મારો કિયે ભવે નીવેડો—હરિ.
સેવા સમરણ કામ કરૂં, મારો ક્ષણુંએ ન છાંડે હેડો;
શું ગજું મારૂં અવિદ્યા જીતી, કરૂં ચરણ કમળે નેડો—હરિ.
આપ વિના એના સૌ ચેલા, કોને કહું દુઃખ કેડો;
દાસી તમારી જાય પ્રેરો જ્યાં, પાછી ફરે જ્યારે તેડો—હરિ.
કરગરી કહું છું કૃષ્ણ કૃપાનિધિ, ચરણ પડ્યો ન ખસેડો;
માયા કાળ અગ્નિથી બચે દયો, કૃષ્ણ કૃપાજળ રેડો—હરિ.

કૃપા વિષે.

૧૮૭

કૃપા વિના પ્રભુજી, કેમ કાર્ય સરે રે;
કેમ કાર્ય સરે રે, કેમ કાર્ય સરે રે—કૃપા૦
અવલંબન આધાર તમારો (૨)
તમ વિના અમારાં કષ્ટ કોણ હરેરે-કષ્ટ૦—કૃપા૦
જગત તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કદી નવ ફરેરે-કદી—કૃપા૦
શરણ તમારૂં ગ્રહણ કીધું છે. (૨)
ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરેરે-તે તો—કૃપા૦

૧૮૮

કૃપા કરો કીરતાર, અમો પર કૃપા કરો કીરતાર;
હે પ્રભુ જગદાધાર, અમો પર કૃપા કરો કીરતાર.
તારી કૃપા વિના પ્રભુ, અમથી કાંઈ ન થાય (૨)
પણ જો તુંજ કૃપા કરે, તો રંક બની જાય રાય–અમો૦
સાચા સેવક તાહરા, કદી ન થાય નિરાશ (૨)
એમ અમો મન માનીએ, તુજ દાસોના દાસ–અમો૦
કર જોડી જન સૌ અમે, નામીએ તુજને શીશ (૨)
જાદવ માગે એટલું, હે જુગના જગદીશ–અમો૦

૧૮૯

કૃપાસિંધુ ઈશ એક અવિકારી (૨); વિના વિશ્વ,
હાંહાંરે વિના વિશ્વ બંધુ નાશકારી—કૃપા૦
થાપો ઉથાપો જગતની કૃતિને, અનહદ લીલા વધારી;
તર્ક કે તત્વનો પાર ન પામે, તો શેષ મતિ જાય હારી–કૃપા૦
દીન દયાળ જગત પ્રતિપાલક, ટાળ વિપત્તિ હમારી;
ભક્તોનું રક્ષણ પોષણ કરીને, દાખવી છે બલિહારી–કૃપા૦
પ્રેમે પ્રણિપત નિત્યે કરીને, માગીએ એજ મુરારિ;
કાન ચરણ શરણે નીત્ય રાખો, તો મનોવિકાર વિદારી–કૃપા૦

૧૯૦

જીરે સુંદીર શ્યામ સોહામણો (૨) જેને નિગમ નિરંતર ગાય;
તેને ભજો ભાવશું. (ટેક)

જીરે શિવ વિરંચીને શારદા (૨)
રજ ચરણ કમળ ચિત્ત ચહાય–તેને૦

જેણે પાણીમાં પથ્થર તારીયા (૨)
એવો નામ તણો મહિમાય-તેને૦
જેણે તાર્યો અજામેલ પાતકી (૨)
ગજ ગુણકાની કીધી સહાય-તેને૦
જેણે દ્રુપદ સુતાનાં પટ પૂરીયાં (૨)
એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય-તેને૦
જીરે દાસ તણાં દુઃખ ટાળવા (૨)
એક શ્વાસે ઉઠીને ધાય-તેને૦
જીરે અવગુણ સામુ જુએ નહિ (૨)
એવા ગુણવંતા ગોકુલ રાય-તેને૦
જેનો ઠોર નહિં ત્રિલોકમાં (૨)
તે તો હરિને શરણે સમાય-તેને૦
જીરે અખિલ લોકનો આતમા (૨)
જેના સ્મરણથી સુખ થાય-તેને૦
જીરે પ્રીતમ પ્રભુને સંભારતાં (૨)
દુઃખ જનમ મરણ મટી જાય-તેને૦

ઈશ્વરનાં વખાણુ વિષે.

૧૯૧

જોને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અળગો;
વેલો જોતાં વિશ્વનો, જઈ મૂળને વળગો-જોને.
ભાસ જેવો ભાનુતણો, ત્રણે લોકમાં પડીયો;
ચંદ્ર તારા ચળકી રહ્યા, દેખે સઉની આંખડીઓ-જોને.

વ્યાપક સઘળા વિશ્વમાં, એ છે અંતર જામી;
જીવ સકળ રહે જીવતા, એની સત્તા પામી—જોને.
ઈશ્વરની સત્તા વડે, વદે વિધ વિધ વાણી;
ૐકાર રૂપે એ હરિ, જપે જીવ તે જાણી—જોને.
જળ જંતુ જળમાં ઘણા, ઉપજે જળ જોગે;
તે જીવે તેનાં વડે, મરે તરત વિયોગે—જોને.
એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સહુ પ્રાણી;
ઉપજાવે આપે વળી, પાળે પ્રિય જાણી—જોને.
સુરતા સરજનહારની, સહુ ઠામે સરખી;
પરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જોને પરખી—જોને.
ભૂલી પ્રભુને જે ભમે, તે અધમ અભાગી;
જન છોટમ જગદીશને, ભજરે ભ્રમ ત્યાગી—જોને.

૧૯૨

નથીરે અજાણ્યું મારા નાથનું, જે છે અંતરજામી;
તું નથી લેહતો તેહને, એ તો તુજમાં ખામી—નથી.
વ્યાપક સઘળા વિશ્વમાં, જોને શક્તિ છે જેની;
અણુએ અજાણ્યું નવ રહે, અદ્ભુત ગતિ એની—નથી.
વીજળી કેરા તારમાં, વાત જાય છે વહેલી;
જાણ શક્તિ જગદીશની, જણવે કરતાં પહેલી—નથી.
જીવન દોરી જીવની, જગદીશને હાથે;
પ્રાણી માત્રના પિંડની, જાણ્ય સઘળી સાથે—નથી.
આપણે અંગે જે અડે, મન ઝટપટ જાણે;
સૌનાં મનનું શ્રીહરિ, પરણે એજ પ્રમાણે—નથી.
જ્ઞાન ઇંદ્રિય ને મન વડે, કૃત્ય જે જે કરવું;

માહું કરતાં મન વિષે, ઈશ્વરથી ડરવું—નથી.
પ્રાણી તણાં પુણ્ય પાપનું, જેના હાથમાં પાનું;
સાક્ષી સર્વે કર્મનો, તેથી ક્યમ રહે છાનું—નથી.
હુકમ હરિનો શીર ધરી, કામ સઘળાં કરીએ;
છોટમ તેની કૃપા થકી, ભવસાગર તરીએ—નથી.

૧૯૩

તમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર કીધો,
તમે સર્વને સુખનો સાધ દીધો;
તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જેવા,
દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
તમે પૃથ્વી સાથે સજ્યા સર્વ પ્રાણી,
તમે વેદ વિદ્યા વિશેષે વખાણી;
તમે માણુસોને દીધા મિષ્ટ મેવા,
દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
તમારા ગુણો શેષ મહેશ ગાવે,
તમારા પુરા પાડનો પાર નાવે;
તમે છો ત્રિલોકી તણા તાત જેવા,
દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
ભજે શેષને શારદા ચંદ્ર ઇંદ્ર,
ભજે આપને નિત્ય મોટા મુનીંદ્ર;
સદાશિવ જેવા સજે નિત્ય સેવા,
દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.

(ક. દ. ડા.)

૧૯૪

પ્રભુ છો મંગળકારીરે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (ટેક)
બ્રહ્મ સચ્ચિદ્‌ઘન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટિના ભૂપ;
એક અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંત સ્વરૂપ–પ્રભુ૦
જયજયજયજયજય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કરૂણાનિધાન;
જય પરબ્રહ્મ પરમેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન–પ્રભુ૦
સૃષ્ટ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં, છો અંતર્યામી ઈશ;
શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરી લો, એજ માગુ જગદીશ—પ્રભુ૦
શરણપણું તારૂં ગ્રહણ કીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
ચરણ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, જાણી પોતાનો દાસ—પ્રભુ૦

(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૧૯૫

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામીરે, સ્તવું તુંને અંતર્યામી. (ટેક)
જય જગત્રાતા વિશ્વ વિધાતા, સદ્‌ગુણ દાતા મહેશ (૨)
મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણુતા, પાર ન પામ્યા લેશ—સ૦
એક અજાત અદ્વૈત તમે છો, પૂરણ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
અદ્‌ભૂત તારી કૃતિયો જણાયે, વિશ્વવિષે વિશ્વેશ—સ૦
ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વર્ણાય (૨)
પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છો સદાય—સ૦
નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
મોક્ષગતિ મને આપો, પ્રભુજી, શરણે આવ્યો છું નાથ—સ૦

(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૧૯૬

જય જગપાળ દયાળ હરિ તું. (૨)
અમને સુમતિ દે કરૂણા કરી તું—જય૦
જેથી અમે તારૂં ચિંત્વન રોજે (૨)
કરીયે ઉલટથી મગન રહી મોજે—જય૦
સરજ ચંદ્ર ગગનના તારા (૨)
અદ્દ્ભુત એ છે ચમત્કાર તારા—જય૦
ભોગવીએ સુખ અહીં તુજ નામે (૨)
ઠરીએ નીરાંતે પછી સ્વર્ગ ઠામે—જય૦

૧૯૭

જય જય જગત્ કર્તાર, ભવભર્તાર તું ભગવંત છે;
અત્યંત તું શ્રીમંત, ને ઐશ્વર્યવંત અનંત છે.
તું તારનાર ઉગારનાર, નિવારનાર અનિષ્ટનો;
તું સ્થાપનાર ઉથાપનાર, તું આપનાર અભીષ્ટનો.
તું સકળ સ્વામી અમલ નામી, ધામી અવિચળ ધામનો;
શશી સૂર્ય શૈલ સમુદ્ર સૌ, સજનાર તુંજ તમામનો.
પ્રભુ તુજ ચરિત્ર વિચિત્ર ચિત્રજ, ચિત્ર જગત પાવત્ર છે;
ધુની વાયુ વારિ પ્રવાહિની, દશ દિશ તુજ વાજીંત્ર છે.
તું તૃણ તણો પર્વત કરે, પર્વત તણો તૃણ તું કરે;
સ્મરતાંજ સત્ય સહાય થઈ, તું હદ વિના હરકત હરે.
તુજ અકળમાયા સકળસ્થળ, પ્રભુ પ્રબળ બળ છે તુજ તણું;
ઘટઘટ તણી ઘડી સુઘડ ઘટના, ઘટિત કાર્ય કર્યું ઘણું.
ભયભીતનો ભય ભાંગીને, ભવ સુખ ભરે ભગવાન તું;

ગુણગાન સુણીને કાનથી, દેછે અમરપદ દાન તું.
પ્રભુ ગરીબના પોકાર, તું સુણનાર સત્ય સમર્થ છે;
બકવાદ તુજ જશ બાદ, વાદવિવાદ સઘળા વ્યર્થ છે.
તું એક ઈશ હરેક જનનો, નામ ભિન્ન અનેક છે;
તું સર્વની અરજી સુણે છે, નિયમ તારો એક છે.

(ક. દ. ડા.)

૧૯૮

પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ કૃપાળુ કરૂણાળુ કૃપાનાથ;
એ છે રાજાનો રાજા મ્હોટો મહારાજા સ્વર્ગના રાજાની માથ.
નથી અન્ય કોઇ એવો બીજો આ જેવો સેવો જેથી જાય દુઃખ;
તમે તેને તજીને બીજો ભજીને શું સજી લેશો સુખ.
એણે પશુને સરજ્યા પક્ષિને સરજ્યા વનફળ ને ફુલ ઝાડ;
એણે સૂરજ સરજ્યા ચંદ્રમા ને સરજ્યા પાણી સરજ્યાં અને પહાડ.
એનાં શુક સનકાદિક નારદ ને વળી શારદ ગાય છે ગીત;
એને શેષ મહેશ સુરેશ ગણેશ દિન રટે છે નીત.
રૂષિ સહસ્ર અઠયાસી સિદ્ધ ચોરાશી શાસ્ત્ર તપાસીને જોય;
તોએ દાનવ દેવ કે ગંધર્વમાં એથી ઉત્તમ દીઠો ન કોય.

૧૯૯

દયાળુ જગસર્જનહાર રે, દીનનાં દુઃખ હરનાર રે. (ટેક)
તું કારક પ્રતિપાળક તારક, નિર્મળ નિત્ય ઉદાર;
ક્ષમા કૃપારૂપ નેત્રે નિહાળીને, હીણ અધર્મીને ઉદ્ધારરે-દ૦
ક્ષુદ્ર વિષયનાં ક્ષણિક સુખ સારૂ કીધાં છળકપટો નિરધાર;
સ્વાર્થે સંતાપ્યા સાધુ સુશીલ જન, તે અપરાધ નિવારરે-દ૦

અંત સમય મને અન્ય ન સુઝે, પ્રભુ, તુજવીણુ કોણુ સુખકાર;
કુટિલ કુછંદીને સુમાર્ગે સુઝાડી, ભવસાગર પાર ઉતારરે—૯૦

૨૦૦

* પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન, કરૂણા કૃપાનિધાન,
ધરીયે તમારૂં ધ્યાન સન્નિધ પધારો;
ભગવંત તું સમાન, નથી કોઇ બળવાન
સંકટ સેવક તણાં સઘળાં નિવારો—પ્રભુ સર્વ૦
અનુગ્રહ ઉપકાર, કરો તમે વારંવાર,
ચિત્તથી તમારા પ્રભુ કદી ના વિસારો;
કીધા બહુ અપરાધ, ક્ષમા કરો વિશ્વનાથ,
વિભુ માત તાત તમે કરૂણા વિસ્તારો—પ્રભુ સર્વ૦

૨૦૧

* મંગળ છે નામ તારૂં મંગળ છે ધામ તારૂં,
મંગળ છે કામ તારૂં, ત્રિભોવન નાથ તું;
તુજ પદ છે વરદ, કૃત કર્મ ફળપ્રદ,
અવ્યક્ત અખંડ એક, અકળ અબાધ તું—મંગળ૦
એવો તું પ્રભુ મહાન, સઘળે વિરાજમાન,
જાણી લે બધી અમારી, અંતરની વાત તું;
અવગુણ છે અગાધ, ગણુના ન થાય નાથ,
તરવું છે તારે હાથ, પ્રભુ માત તાત તું—મંગળ૦

૨૦૨

પરબ્રહ્મ અનંત અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા. (ટેક)
પ્રભુ શીશ ધરૂં તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
છો આતમના આધારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

પ્રભુ પ્રાણીનાં દુઃખ કાપો, સદ્‌બુદ્ધિ સૌને આપો;
વાહ સૃષ્ટિના કરનારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
સહુ પ્રાણીના છો ત્રાતા, અને તાત માત ને ભ્રાતા;
દીન દાસ છીએ સૌ તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તમે સ્થાવર જંગમ ધાતા, છો શાંતિ તણારે પ્રદાતા.
છે પાડ અપાર તમારા, કેમ વર્ણવું હુ ગુણ તારા.
તમે નિર્વિકાર નિરંજન, કરો ભક્તતણાં દુઃખ ભંજન,
છો સૃષ્ટ વસ્તુથી ન્યારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
નથી વર્ણનશક્તિ મુજને, નથી વર્ણવી શકતો તુજને;
છો પૂરણ બ્રહ્મ અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
હું છું દીન સેવક તમારો, કરશો કરૂણાથી નિસ્તારો;
છો પ્રાણી પાલન હારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તુજ સરખો સૃષ્ટિમાં ન કોયે, તો ઉત્તમ ક્યાંથી હોયે;
હે ત્રિલોક સરજનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

૨૦૩

તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો અપારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં. (ટેક)
પ્રભુ ધ્યાન ધરૂં તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
તમે વિશ્વ તણા રચનારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
કીધાં અખિલ ભુવન સંસારા, વળી સૂર્ય શશી ને તારા;
તે તો તેજ તણા અંબારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
ગતિ ગહન પ્રભુજી તમારી, તેમાં મતિ ન પોંચે અમારી;
તમે શાંતિ અને સુખકારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ દાસ જાણી દુઃખ કાપો, શુદ્ધ ભક્તિ તમારી આપો;
નીતિ ભક્તિ દે સ્વામી અમારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.

તારે આધીન છે જગતંત્ર, તમે એકજ છો સ્વતંત્ર;
છે પ્રૌઢ પ્રતાપ તમારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ પાપ કીધાં મેં અમાપો, પ્રભુ કષ્ટ કૃપાથી કાપો;
ધન્ય ધન્ય છો જગકરનારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ અગણિત છે ઉપકારો, માનું સત્ય આધાર તમારો;
તમે પ્રાણીના હિતકારા, કીધાં અદ્‌ભુત કાર્યો સારાં.
(પ્રભુપ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૨૦૪

છો અજર અમર અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના પ્રતિપાળા (ટેક)
નિરાકાર નિરંજન સ્વામી, તુજ ચરણે રહું શીશ નામી;
છે પાડ અગાધ તમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
મને આજ સુધી સુખ આપ્યું, વળી દેવ તમે દુઃખ કાપ્યું;
જેથી રોજ સ્મરૂં ઉપકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
તમે શુદ્ધ સતો ગુણ ધાતા, છો પૂરણ બ્રહ્મ સાક્ષાતા,
ગુણ સંપન્ન છો અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
અહો દેવ અદ્વિતીય અજાતા, તમે વિશ્વતણા છો ત્રાતા;
છો પૂરણ પૂજ્ય અમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
નથી અન્ય આધાર અમારો, એવા ઘાટ મને છે વિચારો;
તમે સર્વ તણા સુખકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
પરબ્રહ્મ સદા સુખશાતા, તુજ શુભ ગુણ મુનિજન ગાતા;
તો એ પાર ન પામ્યા અપારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
પ્રભુ અલ્પ પ્રાણી છું બિચારો, મારી દીન વાણી આ સ્વીકારો;
શાંતિ જગમાં વ્યાપો જગધારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
(પ્રભુપ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૨૦૫

આહો વિશ્વપતિ પરમાત્મન્, જગદીશ્વર હે જગદાત્મન્;
સુણો નમ્ર વિનંતિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
કૃપાવારિ વહે છે નિરંતર, જેમાં લેશ ન આવે અંતર;
જપે ભકત સકળ ગુણધારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
નિત્ય માનું બહુ ઉપકારો, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો;
તમે આનંદઘન સુખકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
સ્તુતિ પ્રાર્થના નિત્યે ગાઇએ, તવ ચર્ણ સમીપે ધાઇએ;
હે અમૃતના અધિકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
આશીર્વાદ અમોને આપો જેથી થાય નિકંદન પાપો;
કરો નિર્મળ વૃત્તિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
(પ્રભુપ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૨૦૬

નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુજી,
નમસ્તે નમસ્તે અખંડા વિભુજી;
નમસ્તે નમસ્તે સદા કષ્ટહારી,
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ નિર્વિકારી;
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીનબંધુ,
નમસ્તે નમસ્તે મહા જ્ઞાનસિંધુ;
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીન દાતા,
નમસ્તે નમસ્તે ચિદાનંદ ધાતા.
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વકર્તા,
નમસ્તે નમસ્તે સદા સૃષ્ટિભર્તા,

નમસ્તે નમસ્તે નિરાકાર દેવ,
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ એકમેવ;
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વપાળા,
નમસ્તે નમસ્તે દયાળા કૃપાળા.
નમસ્તે નમસ્તે અનાદ્યંત દેવા,
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ ઇષ્ટ દેવા;
નમસ્તે નમસ્તે કૃપાનાથ ત્રાતા,
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ હે અજાતા.
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વ ભૂપા,
નમસ્તે નમસ્તે સદા શાંત રૂપા.

(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૨૦૭

(શાર્દૂલ વિક્રીડિત છંદઃ.)

* જે છે એક અખંડ મંગળનિધિ, જે છે જગત્કારણ;
જે છે પાલક સત્ય સર્વ જીવના, જે છે મહા પાવન.
જેનું ધ્યાન ધરી મહર્ષિ મુનિયો, નિત્યે કરે પ્રાર્થના;
તેને પૂજ્ય ઉપાસ્ય માની કરિયે, નિત્યે અમે વંદના.

૨૦૮

* વંદું હું પરમેશ વ્યાપ્ત વિભુને, વંદું જગાધીશને;
વંદું સર્વ શરણ્ય સત્ય પદને, વંદું સદા ઇશને.
વંદું દેવ દયાનિધે ચિદ્દ્ઘના, વંદું હું વિશ્વેશને;
વંદું હું પરમાત્મ પૂર્ણ પ્રભુને, વંદું પરિબ્રહ્મને.

૨૦૯

સવૈયા.

ઓ પ્રભુ તું કરૂણાકર કોમળ, કોટિ કળાતણું કારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તુંજ અધિપતિ એક, સુધારણ ધર્મ ઉદ્ધારણ તું છે.
ઓ પ્રભુ તું ભયભંજન ભૂધર, ભાવિકનો ભવતારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તું જન સર્વ તણો પતિ, દોષ દરિદ્ર વિદારણ તું છે.

૨૧૦

હારી રહ્યા મનમાંહી મુનીશ્વર, વિશ્વપતિ તણી વાત વિચારી;
તર્ક કરી કરી તત્વ જડયું નહીં, દૃષ્ટિ ઘણી દિલ ઉંડી ઉતારી.
માન તજી અનુમાન કરી લખ્યું, કે મન વાણી ન પહોંચે અમારી;
કેમ શકે કહી કોઈ કવીશ્વર, ઈશ્વરની ગતિ વિશ્વથી ન્યારી.

૨૧૧

જે સુખદાયક, જે દુઃખદાયક, જે વરદાયક, વિશ્વવિધાતા;
જે જગકારણ, જે જગધારણ, જે જગતારણ જે જગત્રાતા.
જે ગુણકારક, જે જગઠારક, દોષ નિવારક, ઈશ અજાતા;
જે વિશ્વેશ્વર, જે પરમેશ્વર, દેવ દીનેશ્વર, જે મતિદાતા.

(ક. દ. ડા.)

૨૧૨

આરતી.

જય દેવ, જય દેવ;
જય જય જગકર્તા, પ્રભુ, જય જય જગકર્તા,
ભગવત તું ભવભર્તા (૨) હરકત સંહર્તા—જય૦
પૂરણ પરમ પરાક્રમી, પ્રભુ વિભુ પરમાત્મા—પ્રભુ વિભુ૦

સકળ કળાધર શ્રીમત (૨) ધીમત ધરમાત્મા—જય૦
તું સચરાચર સ્વામી, બળવંત બહુનામી—પ્રભુ બળ૦
વિમળ મંડળ વિશ્રામી, ધન્ય અચળ ધામી—જય૦
તત્વ સકળ ગુણ તારા, સર્વ થકી સારા—પ્રભુ સર્વ૦
અંતર્યામી હમારા (૨) પ્રાણથકી પ્યારા—જય૦
કરૂણા કર ઉપકારી, ધર્મ બિરદ ધારી—પ્રભુ ધર્મ૦
તેં ભવપાર ઉતારી (૨) અગણિત નરનારી—જય૦
તુજ મહિમા બહુ મોટો, શુભ તારી શક્તિ—પ્રભુ શુભ૦
સુરનર મુનિવર માગે (૨) ભલી તારી ભક્તિ—જય૦
હે હરિ ! હરકત હરજો, કરૂણા ઘણી કરજો—પ્રભુ કરૂણા૦
અભય કરણ આદરજો (૨) ઉર અરજી ધરજો—જય દેવ૦

(ક. દ. ડા.)

જીવને છેલ્લી શીખામણ.

૨૧૩

સો બાતનકી એકજ બાત, હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત.
હરિ હરિ હરિ સમરો સબ કોઇ, હરિ સુમરેસેં સબ કછુ હોય;
હરિ હરિ સમરો દીન ને રાત, હરિ હરિ સમરો ઉઠી પ્રભાત,
હરિ બિના સબ જુઠી બાત, સો બાતનકી એકજ બાત.

૨૧૪

હવે કહેવું જોઇએ તે તો કહીએરે—સજજનો સાંભળોરે;
છેલ્લે છેલ્લી શીખામણ દઇએરે—સજજનો સાંભળોરે.
રૂડાં નીતિનાં નેમથી રહેજો રે—સજજનો સાંભળોરે;

મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કહેજો રે–સજ્જનો સાંભળોરે;
હરિ દીધું હોયે તેણે દેવુંરે–સજ્જનો સાંભળોરે;
પાપ કર્મોથી દૂર સદા રહેવુંરે–સજ્જનો સાંભળોરે.
નામ હરિનાં છે શાસ્ત્રમાં હજારોરે–સજ્જનો સાંભળોરે;
તેમાં તમને ગમે તે તમારોરે–સજ્જનો સાંભળોરે.
તમને ગમે તેને ગુરૂ કરજોરે–સજ્જનો સાંભળોરે;
ભેટ ભાંસે તીયાં જઇ ધરજોરે–સજ્જનો સાંભળોરે.
રૂડો લાગે તે ધર્મ તમે ધારોરે–સજ્જનો સાંભળોરે;
કરવો સત્સંગ સિદ્ધાંત એ અમારોરે–સજ્જનો સાંભળોરે.
થાય સત્સંગ તો વાત છે સારીરે–સજ્જનો સાંભળોરે;
કહે **જાદવ** છે અરજ આ અમારીરે–સજ્જનો સાંભળોરે.

૨૧૫

રામ શબ્દની માળા જપો તો, છુટે જનમ જંજાળા;
સદ્ગુરૂ રામ શબ્દની માળા હોજી.
કરી લેને કુંચી જ્ઞાનો કેરી, વજ્જરમય તાળાં હોજી;
ઇરે તાળાં તમે દૂર કરો આઇ (૨)
તો ઘટ ભીંતર અજવાળાં–સદ્ગુરૂ રામ૦
આ અંદર એક પરગટ ગંગા, કોણ કરે પથરા પાળા હોજી;
ઇરે ગંગા તમે ન્હાવો અખંડા (૨)
મત ન્હાવો નદીઓ નાળાં–સદ્ગુરૂ રામ૦
આ અંદર એક બુદ્ધિ સમુદર, તેમાં તે નવ નેજાળાં હોજી;
ઇરે સાગરમાં હીરા માણેક (૨)
ખોજે ખોજનહારા–સદ્ગુરૂ રામ૦

હરિ સમરે તો પાતક પ્રજળે, સંતન કરી લે ચાળા હોજી;
લાલદાસ કહે સદ્‌ગુરૂ વચને (૨)
નિર્ગુણ પંથ નિયારા—સદ્‌ગુરૂ રામ૰

૨૧૬

માનો મળી છે મોટી વાત, હાથે આવી તેમાં હારજોરે;
કરી જતન દિવસ રાત, સુતાં બેઠાં સંભારજોરે.
સાચો મળ્યો છે સત્સંગ, અંગે અચળ કરી રાખજોરે;
રખે ચડે બીજાનો રંગ, એવું ડહાપણ દૂર નાખજોરે.
લઈ બેઠા છો મોટો લાભ, ભેટી પૂરણ બ્રહ્મનેરે;
નહીં તો દુઃખના ઉગત દાભ, માની લેજો આ મર્મનેરે.
આજ પામ્યા છો આનંદ, વામ્યા દારૂણ દુઃખનેરે;
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, રખે મુકતા એવા સુખનેરે.

૨૧૭

કયાં જીવ કિયાં જગદીશ, જાણો જુજવી એ જાત છેરે;
મર આપીએ સો સો શીશ, તોય અણમળ્યાની વાત છેરે.
કયાં કીડી કરી મેળાપ, ભેળો થાવા ભારે ભેદ છેરે;
કયાં પૂરણ પુરૂષોત્તમ આપ, કિયાં જીવ જેને બહુ કેદ છેરે.
અતિ અણમળ્યાનું એહ, મળવું માયિક અમાયિકને રે;
તે તો દયા કરી ધરી દેહ, આવે ઓધારવા એ અનેકનેરે.
તિયાં થાય તેનો મેળાપ, જ્યારે નર તનુ ધરે નાથજીરે;
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, જ્યારે મળાય તેને સાથજીરે.

૨૧૮

જે દુઃખ થાય તે થાજોરે, રૂડા રામને ભજતાં. (ટેક).
પિંડ પડે તોએ પડવારે દેજો, જીવ જાયે તો જાજોરે—રૂડા.

ઉંચે બાંધીને તળે અગ્નિ પ્રજાળે, માર મૂશળના ખાજોરે–રૂડા.
લોક નિંદે તેને નિંદવારે દેજો, રાજા દંડે તો દંડાજોરે–રૂડા.
હરિજનોને દાસ રણછોડ કહે છે, ગુણ તો ગોવિંદના ગાજોરે–રૂડા.

છેલ્લી સ્તુતિ.

૨૧૯

*શાંતિ શાંતિ શાંતિ, પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો. (ટેક).
પરમ કૃપા કરી કૃપાળ, કલેશ કષ્ટ કાપો–શાંતિ૦
શરણ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી જોડી હાથ;
સર્વ જપે ભક્ત સાથ, શાંતિ સુખ આપો–શાંતિ૦
કરૂણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) હૃદય તિમિર સર્વે હરો;
મનવાંચ્છિત અર્થ પુરો, સુણી તમે વિલાપો–શાંતિ૦
જપી તમારૂં પુણ્ય નામ (૨) કરીયે તમને પ્રણામ;
સત્ય શુદ્ધ ધર્મ, સકળ દેશ વિષે સ્થાપો–શાંતિ૦

૨૨૦

* તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા અમારા.
તમે છો પ્રભુ સર્વથી શ્રેષ્ઠ સારા;
તમે છો અમારા પ્રભુ માઈ બાપ,
અમે દંડવત્ વંદીયે વિશ્વનાથ.
તમારી સ્તુતિ વેદશાસ્ત્રે વખાણી,
વિરામી મુનિયો તણી વૃત્તિ વાણી;
જગાધીશ તારા ગુણો છે અમાપ,
અમે દંડવત્ વંદીયે વિશ્વનાથ.

સૌનું ભલું ઇચ્છવા વિષે.

૨૨૧

દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો રાજ, દયા કરોને હવે દીનબંધુ.
જન પામ્યા છે પીડા પાકી (૨)
બનવાની ન રહી બાકી રાજ—દયા કરોને૦
આ સંકટ તો નથી સહેવાતું (૨)
નજરે જોયું નથી જાતું રાજ—દયા કરોને૦
ઓ ઈશ્વર છો તમે ઇનસાફી (૨)
મહારાજ કરો હવે માફી રાજ—દયા કરોને૦
સૌ પામ્યા છે શિક્ષા પૂરી (૨)
તેમાં જોતા નથી અધૂરી રાજ—દયા કરોને૦
ફરીથી મનમાં કોઇ નહિ ફૂલે (૨)
ભવમાં આ દુઃખ નહિ ભૂલે રાજ—દયા કરોને૦
સુખ પામો સૌ ગામો ગામે (૨)
દીધી આશિષ દલપતરામે રાજ—દયા કરોને૦

૨૨૨

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
સૌનું કરો કલ્યાણ. (ટેક)
નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
જીવ જંતુનું તમામ–દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
આનંદે રહી આઠો જામ–દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહીં (૨)

લડે નહિ કોઇ ગામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
વળી વધે ધન ધાન્ય—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
કોઇ કોઇનું બુરૂં ન ઇચ્છે (૨)
સૌનું ઇચ્છે સૌ સમાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
સર્વ ભજે ભગવાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો.

(૧)* રામકૃષ્ણ ગોવિંદ, વાસુદેવ ગોવિંદ—
(૨) જય રાધે કૃષ્ણ જય રાધે કૃષ્ણ—
(૩) રઘુપતિ રાઘવ રાજારામ, પતિતપાવન સીતારામ.
(૪) જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ, જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ—
(૫) હરે રામ હરે રામ, રામ રામ હરે હરે;
હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ, કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે—
(૬) વિઠ્ઠલ રૂખમાઇ, વિઠ્ઠલ રૂખમાઇ શ્યામળા—
(૭) પ્રહ્લાદ, ભણે, રામા કૃષ્ણા ગોવિંદા (૨)
સબ સંત ભણે, નરહરિ વિઠ્ઠલ ગોપાળા—
(૮) હરિરે રામ રામ રામ, સીતા રામ રામ રામ—
(૯) જય જય રામચંદ્ર રઘુવીર, સીતા રામચંદ્ર રઘુવીર—
(૧૦) જય જય યશોદાનંદનકી (૨)
દશરથ સુત આનંદ કંદનકી—

---

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

(૧૧) રાધે કૃષ્ણ પ્રભુ કુંજ બિહારી,
મોરલીધર ગોવર્ધન ધારી—
(૧૨) જય જય ગોવર્ધન ધારી, મુકુન્દ માધવ ગિરિધારી–
(૧૩) રામા કૃષ્ણા ગોવિંદ ગોપાળ હરે (૨)
ગોપાળ હરે, ગોપાળ હરે—
(૧૪) નરહરિ નંદલાલ, ભજો ગોવિંદ ગોપાળ;
ગોવિંદ ગોપાળ, ગોવિંદ ગોપાળ—
(૧૫) હરિ નારાયણ, ગુરૂ નારાયણ—
(૧૬) રામચંદ્ર રઘુવીર, જય જય રામચંદ્ર રઘુવીર—
(૧૭) હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ હરિ,
હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ નારાયણ હરિ;
હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ—
(૧૮) હરિ હરિ નારાયણ હરિ—
(૧૯) શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ—
(૨૦) રણછોડ રંગી, મારા જનમો જનમના સંગી;
રણછોડ રાયા, મુંને લાગી તમારી માયા.
રણછોડ રસીયા, મારા હ્રદયકમળમાં વસીયા–
(૨૧) તેરી બન જાયગી, તેરી તો તો બન જાયગી;
તેરી બન જાયગી, ગોવિંદ ગુન ગાયસે—
(૨૨) હરિ મોટા હરિ મોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા,
બાકી સર્વ ગપોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા–
(૨૩) સચ્ચા સચ્ચા હય નામ તેરા હરિ વિઠુલા–
હરિ વિઠુલા, પ્રભુ વિઠુલા—
(૨૪) હમારા રામ ધની હયજી, હમારે ક્યા કમી હયજી–

(૨૫) હમરી રામ રામ સબસેં, હમરી રામ રામ સબસેં;
હમસેં તુમસેં ગુરૂગોવિંદસેં, સાધુ ભગત સંતોસે-

અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણમ્
કૃષ્ણદામોદરં વાસુદેવં હરિમ્ ।
શ્રીધરં માધવં ગોપિકાવલ્લભમ્
જાનકીનાયકં શ્રીરામચંદ્રં ભજે ॥

તમારા કુટુંબની સ્ત્રીઓ, બ્હેનો અને કન્યાઓનાં જીવન
અધિક આનંદમય, પ્રેમમય, સદ્‌ગુણમય અને સફળ
કરવા ઇચ્છતા હો તો હરેક પ્રકારે નીચેનાં
ખાસ સ્ત્રી ઉપયોગી પુસ્તકો પહેલીજ
તકે તેમના હાથમાં મૂકો.

ભારતનાં સ્ત્રીરત્નો.

(ગ્રંથ ૧ લો તથા ૨ જો.)

ભારતની મહાન સ્ત્રીઓનાં ઉત્તમોત્તમ જીવનચરિત્રોનો આખા દેશમાં સર્વથી મ્હોટો અને સસ્તો સંગ્રહ માત્ર આ એકજ છે.

ગ્રંથ ૧ લો. પૃષ્ટ ૭૨૦. મૂલ્ય રૂ. ૧ાા એમાં પ્રાચીન સમયનાં ચરિત્રો ૧૨૫, તથા ગ્રંથ ૨ જો. પૃષ્ટ ૭૫૦. મૂલ્ય રૂ. ૧ાા એમાં ઇતિહાસિક સમયનાં ચરિત્રો ૧૮૦, એ પ્રમાણે બેઉ ગ્રંથોમાં મળીને આ દેશમાં થઇ ગયેલી કુલ ૩૦૫ મહાન પતિવ્રતાઓ, સતી-સાધ્વીઓ, વીરાંગનાઓ તથા વીર કન્યાઓનાં અસાધારણ વીરત્વ અને સતીત્વથી ભરપૂર ઉત્તમોત્તમ ચરિત્રોનો સંગ્રહ છે. શૈલી એવી સરળ, સુબોધક—અને અસરકારક છે કે જે વાંચનારના હૃદયને વારંવાર શુભ આવેશથી પૂર્ણ કરી રોમને ખડાં કરી દે છે.

કુલ પૃષ્ટ ૧૪૭૦, ચરિત્ર ૩૦૫, ઉત્તમ કાગળ, સફાઇદાર છાપ, સવાઇના ટાઇપ, સુશોભિત પાકાં પૂઠાં, છતાં દરેક ગ્રંથનો માત્ર રૂ. ૧ાા બંનેના રૂ. ૨ાા કાચાં પૂઠાં રૂ. ૨) પોષ્ટેજ જુદું.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, મુંબઈ નં. ૨ અને અ